

Årsredovisning

Färgelanda kommun

**Årsredovisning
2016**

Dnr 2016-636
KF 2017-03-22 §42



Innehållsförteckning

Färgelanda kommun.....	3
Kommunstyrelsens ordförande har ordet	4
Kommunchefen har ordet.....	5
Organisationsschema	6
Förvaltningsberättelse	7
Personalredovisning	17
Folkhälsa	21
Miljöredovisning.....	23
Ekonomisk redovisning	25
Resultaträkning	29
Balansräkning.....	30
Kassaflödesanalys	31
Notförteckning.....	32
Investeringsredovisning	37
Verksamhetsåret i siffror; diagram	38
Kommunfullmäktiges förvaltning.....	40
Kommunstyrelsens förvaltning & kommunkontor	41
Sektor Omsorg	45
Sektor Barn & utbildning	57
Sektor Kultur & fritid	70
Sektor Samhällsbyggnad	74
Valbohem AB.....	80
Färgelanda Vatten AB.....	82
Gatersbyn 120 Fastighets AB.....	85
Redovisningsprinciper.....	86
Begreppsförklaringar	87
Revisionsyttrande	89
5 år i sammandrag	90

Bilagor

Bilaga 1: Folkhälsobokslut 2016



Färgelanda kommun

I Färgelanda kommun bor numera 6600 invånare, koncentrerat till fyra tätorter. Kommunen är belägen i södra Dalsland och erbjuder en rik mångfald av möjligheter såsom en vacker natur med glittrande sjöar och orörd vildmark, där du kan utöva ett aktivt friluftsliv. Kommunen har kvar spår från en mycket intressant fornhistoria med bl.a. Håvesten vid Ättehögsullen söder om samhället. Inte långt därifrån ligger Färgelandas fina golfbana.

Näringslivet består, förutom av serviceföretag, till stor del av företag inom tillverkningsindustrin där många entreprenörer verkar som underleverantörer till fordonsindustrin. En av de större privata arbetsgivarna är IAC Group Sweden AB som har en fabriksanläggning i Färgelanda tätort. I livsmedelsklustret i Björnhuset finns tre företag; Dalsspira Mejeri AB, Västfarm AB och Lillesjö Food AB vilka tillsammans har ca 100 anställda.



Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Året som gått har varit ett år med en rad utmaningar för att få saker och ting att falla på plats men har också präglats av en framtidstro.

Glädjande kan vi konstatera att invånarantalet ökat i kommunen vilket inte skett på många år. Kommunen har ökat från 6 495 invånare till 6 600. Detta gör att vi också står inför utmaningen att vi kommer att behöva bygga fler bostäder. Vi kan också glädjas åt att husmarknaden i Färgelanda kommun tagit fart och de objekt som kommer ut till försäljning försvinner snabbt och priserna är i en nivå som vi inte sett på länge.

Det stora arbetet med styrning och ledning som påbörjades under hösten 2015 är slutfört och antaget av kommunfullmäktige i juni 2016 vilket har fått positiva effekter på det dagliga arbetet. I detta arbete ingick även att ta fram en ny värdegrund för Färgelanda kommun vilket blev "Engagerad och företagssam med ett gott bemötande". Under hösten och även nu 2017 pågår arbetet med att implementera värdegrunden i våra verksamheter och i politiken.

Under hösten 2016 startades en arbetsgrupp med uppdraget att ta fram åtgärder för att vända skolresultaten i Färgelanda kommun, med anledning av att vi vårterminen 2015 hamnat på den inte allt för roliga platsen 290 i SKL:s öppna jämförelser. Glädjande nog hamnade vi i samma jämförelse vårterminen 2016 på plats 169, alltså en klar förbättring. Det gäller dock att inte luta sig tillbaka och vara nöjd, eftersom resultaten förändras under tid.

Även arbetet med att utveckla näringslivsklimatet har fortgått under 2016 i samma omfattning som 2015 och går sakta men säkert framåt. En rad företagsbesök har gjorts under det gångna året och har fått en positiv respons från näringsidkarna i kommunen. I augusti anordnades näringslivets dag i Färgelanda vilket var en väldigt positiv tillställning som det fortfarande pratas om. Dagen efter var det dags för Harvens Dag som vi nog aldrig sett så välbesökt som denna gång.

Under 2016 genomfördes också medborgardialoger i samtliga tätorter i kommunen för att efterhöra vad kommuninvånarna vill att vi skall göra för att samhällena ska bli mer attraktiva att bo och leva i. Väldigt välbesökta och positiva tillställningar där man som kommuninvånare fick en möjlighet att göra sin röst hörd med både positiva och negativa åsikter. Ett resultat av medborgardialogen i Högsäter blev att det byggdes en lekplats under hösten 2016. Under 2017 och 2018 kommer dialogerna även ge avtryck i de andra tätorterna.

I januari startades ett stort arbete med budgetprocessen inför 2017 där många pusselbitar fallit på plats. Vi har fått en tydlighet i målstyrningen där mål och resurser hänger ihop. Vi kan också i denna process konstatera att kommunen underinvesterat under en rad år och att vi nu står inför en period med stora investeringar, bland annat i förskoleavdelningar och om- och tillbyggnad av våra befintliga skolor.

Resultat för 2016 kan vi också glädjas åt då det landar på 12,2 miljoner kronor mot budgeterat 6,6 miljoner. Naturligtvis beror detta till stor del på de extra statsbidrag som erhållits 2016, men vi har också gjort ett antal satsningar som inte funnits med i budgeten. Även investeringarna i Björnhuset gick vår väg vilket vi var oroliga för att det inte skulle göra i juni 2016, då vi inte ens var säkra på att hålla den tilldelade ramen på 10 miljoner. Genom ett gediget arbete från förvaltningens sida slutade notan för Björnhuset på ca 5 miljoner kronor, vilket innebär att vi nu kan börja göra åtgärder även exteriört på fastigheten.

Att utvecklingen under 2016 gått i en positiv riktning både resultatmässigt och verksamhetsmässigt har vi till största delen en lojal och engagerad personal att tacka för.

Ulla Börjesson

Kommunstyrelsens ordförande



Kommunchefen har ordet

Mycket positivt har skett i den kommunala verksamheten under året som gått. Tydligast är kanske förbättringen av elevresultaten. Från plats 290 av landets 290 kommuner till en placering på plats 169 beträffande meritvärde årskurs 9 våren 2016.

Efter en årslång process fattade Kommunfullmäktige i juni beslut om grundläggande delar för kommunens styrning och ledning. Centrala delar är exempelvis värdegrund, ansvarsfördelning politiker - tjänstemän, principer för målarbetet och förnyad struktur för budgetarbetet; mål - och resursplan.

Såväl kvalitetsmässiga som ekonomiska mål visar överlag goda resultat för 2016 vilket skapar gynnsamma förutsättningar för framtiden. Kommunens ekonomi är i balans och visar ett positivt resultat med cirka 6 mnkr över budget.

En indikation på att kommunen lever upp till visionen om en "attraktiv kommun" är det kraftigt ökade invånarantalet med cirka 130 nya invånare 2016. Detta är mycket glädjande men ställer också kommunen inför stora utmaningar inom de flesta av kommunens verksamheter. Särskilt märks detta genom stor efterfrågan på lokaler för förskola, skola men även för bostäder.

Näringslivsarbetet har fortsatt utvecklas genom att samverka mellan kommun och företagen har stärkts. Färgelandadagarna och näringslivsmässan gav kommuninvånarna och näringslivet glädje och gemenskap och fick näringslivet att gå samman. Olika näringslivsaktiviteter har bidragit till företagsutveckling och ett gott företagsklimat. Marknadsföringsstrategier som bomässa, kommunkalender och Färgelandadagarna är viktigt för kommunen och inför kommande nyetableringar.

För livsmedelsklustret i Björnhuset gäller att det nu finns tre företag på plats. Arbetet med att anpassa lokalerna till de olika företagens verksamheter är slutfört till en väsentligt lägre kostnad än förväntat. Nya hyreskontrakt har utformas med stöd av fastighetsjurist via SKL (Sveriges kommuner och landsting). Nu återstår visst underhåll och uppfräschning av fastigheten, vilket beräknas ske under våren 2017.

Kommunens beredskap i händelse av störningar och kriser av olika slag har förbättrats genom att krisledningen har utbildats och övats, ibland annat i mediaträning och kriskommunikation. Under april månad genomfördes en larmövning. Nyckelpersoner har utbildats och övats i informationssystemen WIS och Rakel. Under hösten genomfördes en förstudie gällande behovet av att utöka kommunens reservkraft. Informationsfolderar kring 72 timmars egen krisberedskap delades ut till allmänheten under Färgelandadagarna.

Stora delar av år 2016 präglades också av den stora tillströmningen av nyanlända. Detta märktes i ett flertal av våra sektorer, ex genom tillskapandet av boenden för ensamkommande flyktingar, evakueringsboende, skolmoduler osv.

En omorganisation av förvaltningen har genomförts med syfte att skapa större förutsättningar att genomföra kommunstyrelsens uppdrag. Sektorsindelningen och de olika verksamheternas sektorstillhörighet har därmed förändrats. Fyra sektorer blir tre; barn- och utbildning, omsorg respektive sektor samhällsutveckling fr.o.m. 2017.

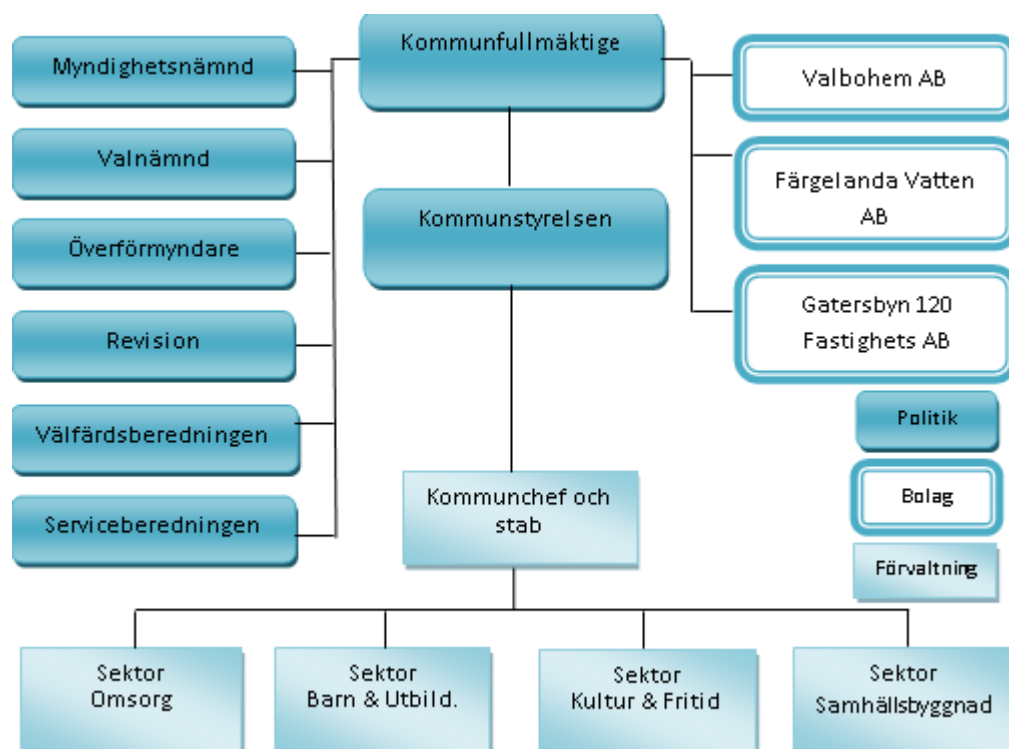
Såväl socialchef som chef för sektor samhällsutveckling har på ett framgångsrikt sätt kunnat rekryteras då förutvarande socialchef avslutade sin anställning 31 juli och vid årsskiftet även sektorschef för samhällsbyggnad. Även i rollen som folkhälsosstrateg har förändring skett då förra strategen gick i pension efter många år i kommunen.

Lars-Göran Berg

Kommunchef



Organisationsschema



Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och består av 31 ledamöter, valda av folket i de allmänna valen vart fjärde år. Mandatfördelningen i kommunfullmäktige 2014-2018:

- Socialdemokraterna: 11 mandat
- Centerpartiet: 7 mandat
- Sverigedemokraterna: 5 mandat*
- Moderaterna: 3 mandat
- Folkpartiet: 2 mandat
- Kristdemokraterna: 2 mandat
- Vänsterpartiet: 1 mandat

*Sverigedemokraterna har 5 mandat i Kommunfullmäktige. På två av dessa mandat har det inte kunnat utses en ledamot.

Politikerna är uppdragsgivarna

Det är Färgelanda kommunfullmäktige, kommunstyrelse och nämnder som är ytterst ansvariga för den kommunala servicen. De anger inriktningen för kommunens verksamheter, vad som ska prioriteras och genomföras. De styr kommunen genom att sätta upp mål, ge uppdrag och genom att fördela resurser till de olika verksamheterna ur kommunens totala budget.

De kommunanställda är verkställande

Det är de anställda, medarbetare och chefer som ansvarar för att politiska beslut genomförs i det dagliga arbetet. De hanterar frågor om ekonomi, kvalitet, planering och arbetsledning. De anställda ansvarar också för att ta fram underlag för politiska beslut, att följa upp verksamheterna och att återredovisa detta till uppdragsgivarna – politikerna.



Förvaltningsberättelse

Inledning

Kommunens årsredovisning avlämnas av Kommunstyrelsen till Kommunfullmäktige och vänder sig i första hand till kommunfullmäktige och förtroendevalda i kommunen.

Syftet med årsredovisningen är att ge information om det gångna årets verksamhet och ekonomi. Den innehåller en förvaltningsberättelse med bland annat avstämning av finansiella mål och mål för verksamheterna, ekonomisk redovisning samt respektive sektors redovisning av sin verksamhet och ekonomi samt en koncernredovisning innefattande kommunala bolag.

Förhoppningen är att årsredovisningen även ska vara av intresse för kommuninvånare och andra intressenter i omgivningen.

Kommunens vision är **Färgelanda – en attraktiv kommun att bo och leva i**

Kommunen leds av målstyrning. Det innebär att Kommunfullmäktige fastställer de övergripande målen samt ger ekonomiska förutsättningar i form av ramar till sektorerna i kommunens samtliga verksamheter. De övergripande målen bygger på kommunens vision och tanken att sträva efter demokrati, delaktighet och öppenhet. De övergripande målen skall vara vägledande för sektorerna i deras arbete.

Målstyrningens struktur är uppdelad i prioriterade inriktningar med uppdrag och direktiv. Inriktningsmålen knyts till Kommunstyrelsen och uppdragen och direktiven fördelas på beredningarna och Kommunstyrelsen. I årsredovisningen redovisas måluppfyllelsen för de mål där det är möjligt.

Måluppfyllelse

Kommunens verksamheter har arbetat på ett sådant sätt att merparten av Kommunfullmäktiges antagna inriktningsmål, i allt väsentligt, har uppnåtts under året och att en god ekonomisk hushållning kan upprätthållas.

Bolag

I kommunkoncernen ingår kommunens helägda aktiebolag, Valbohem AB, Färgelanda Vatten AB och Gatersbyn 120 Fastighets AB.

Från och med 2013 bedriver kommunen VA-verksamheten (Vatten och Avlopp) i Färgelanda Vatten AB, ett separat bolag, som i sin tur samverkar med Uddevalla kommun och Munkedals kommuns VA-bolag, i det gemensamma bolaget VästVatten AB. Sotenäs kommun kommer också att ingå i Västvatten AB från årsskiftet.

Gatersbyn 120 Fastighets AB är ett vilande bolag, där ingen verksamhet har bedrivits under året.

Kommunen har också minoritetsintressen i Dalslandskommunernas kommunalförbund, Norra Älvsborg Räddningstjänstförbund, Dalslands Turist AB samt Stiftelsen för Dalsland kanals framtida bestånd. Dessa verksamheter redovisas separat och ingår inte i kommunens delårsrapport.

För Dalslandskommunernas kommunalförbund gäller att verksamheten förändrats inför 2017 med inriktning mot miljö och energi. Kommunalförbundet heter därför numera Dalslandskommunernas miljö- och energiförbund.

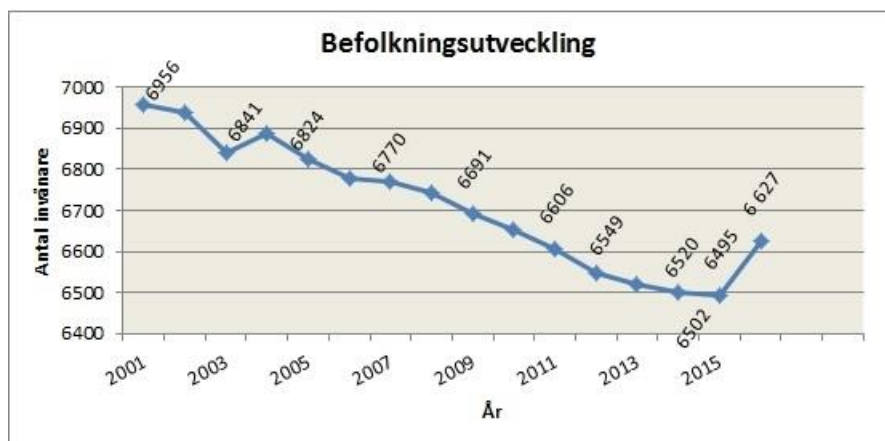


Befolkning

Den sista december 2016 uppgick Sveriges befolkning till 9 995 153 personer, vilket är en ökning med 144 136 personer jämfört med året innan. Folkökningen är den största som någonsin uppmätts mellan två enskilda år. År 2015 blev männen för första gången fler än kvinnorna och utvecklingen under 2016 visar att männen ökar mer än kvinnorna. Fördelningen mellan män och kvinnor i Sverige var 50,2 procent respektive 49,8 procent.

Färgelandas befolkning uppgick den sista december till 6 627 invånare. Jämfört med 2015 innebär det en ökning med 132 invånare. Under året flyttade 527 personer in till kommunen, vilket var 127 fler än 2015. Av dess kom 314 personer från det egna länet, 56 personer från övriga Sverige samt 157 från utlandet. Antalet personer som flyttade från kommunen under 2016 var 407, vilket var 1 mer än 2015. Av dessa flyttade 331 inom det egna länet, 56 till övriga Sverige samt 20 till utlandet. Totalt innebär detta att kommunens flyttnetto uppgick till 120 personer för 2016, vilket var en klar förbättring från föregående år, då flyttnettot var negativt..

Under 2016 föddes 66 barn, 5 fler än 2015. Antalet avlidna invånare uppgick till 66, samma antal som 2015. Födelsenetto för Färgelanda kommun var därmed 0 personer 2016.



Omvärldsanalys

Den svenska ekonomin har under 2016 nått konjunkturrell balans och konjunkturen fortsätter stärkas in i 2017, enligt SKL:s oktoberrapport. Det innebär ökningstal för BNP, sysselsättning och skatteunderlag som är starkare än normalt. På längre sikt ser det dock inte lika ljusst ut.

Den svenska ekonomin har under de senaste två åren utvecklats väl, med en snabbt stigande produktion och sysselsättning parallellt med en vikande arbetslöshet. Den relativt starka tillväxten har varit möjlig trots en svag utveckling i omvärlden. Den fortsatt svaga utvecklingen internationellt innebär att det inte blir någon större fart på svensk export. Det är i stället stark inhemsk efterfrågan som drivit på tillväxten i Sverige.

Utvecklingen sammanhänger till stor del med snabbt växande investeringar. Men den inhemska efterfrågan har under senare tid också drivits på av en ytterligt stark utveckling av offentlig konsumtion. Såväl statlig som kommunal konsumtion ökar kraftigt, inte minst 2016, till följd av det stora antalet asylsökande. Detta trots att bedömningen av asylmottagandet och inte minst uppskattningen av antalet ensamkommande flyktingbarn väsentligt justerats ner.

Färre asylsökande och färre ensamkommande flyktingbarn innebär att SKL:s prognos för storleken på offentlig konsumtion har justerats ned. Statens finanser blir av detta skäl väsentligt bättre än vad man räknade med i april. För kommunsektorns del är bilden inte lika tydlig. Trots färre asylsökande och inte lika stora ökningarna av befolkningen har kommuner och landsting även enligt SKL:s oktoberrapport uppenbara problem att få sina ekonomier att gå ihop åren bortom 2017. Förklaringen kan sökas i ett svagare skatteunderlag. Det blir då betydligt svårare för kommunsektorn att få intäkter och kostnader att gå ihop.



God ekonomisk hushållning

Enligt kommunalagen ska kommunen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Miniminivån i lagkravet är det så kallade balanskravet, vilket innebär att kostnaderna inte får överstiga intäkterna. För att leva upp till kravet på god ekonomisk hushållning krävs ett positivt resultat, för att också bidra till finansiering av investeringar och framtida pensionsåtaganden.

I god ekonomisk hushållning inryms också att varje generation ska bära kostnaderna för den service den konsumerar samt att bedriva verksamheten på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

För Färgelanda kommun innebär god ekonomisk hushållning också att använda befintliga resurser på bästa sätt för att nå fullmäktiges mål samt att hålla det egna kapitalet reellt oförändrat.

Kommunfullmäktige har satt resultatmålet exklusive jämförelsestörande poster till minst 1,5 - 2,5 procent av totala skatteintäkter och statsbidrag för att uppnå god ekonomisk hushållning.

Kommunen uppfyller målet om god ekonomisk hushållning för 2016.

Balanskravet

Kommunallagens balanskrav definieras som att intäkterna ska överstiga kostnaderna för varje år och gäller kommunen, inte koncernen. Balanskravsutredningen i senaste årsredovisning visar att kommunen klarar balanskravet.

Under 2013 beslutades om riktlinjer för att ge möjlighet att reservera och disponera medel i en så kallad resultatutjämningsreserv (RUR). För åren 2010-2012 har 14,5 mnkr avsatts till resultatutjämningsfonden. Inga ytterligare avsättningar till RUR är planerade.

RUR kan användas för att täcka ett negativt balanskravsresultat om det samtidigt råder lågkonjunktur. SKLs bedömning är att 2016 inte kan betraktas som lågkonjunktur, vilket innebär att det inte är möjligt att ta RUR i anspråk under året.

Balanskravsutredning

Belopp i tkr	2016	2015	2014	2013	2012
Årets resultat enligt RR	12 184	123	12 372	22 517	13 344
- Samtliga realisationsvinster	0	0	-145	-555	-975
+ Realisationsförluster med undantagsmöjlighet	0	0	0	0	0
+ - Synnerliga skäl	0	0	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	12 184	123	12 227	21 962	12 369
Reservering av medel till RUR					-14 575
Användning av medel från RUR					
Årets Balanskravsresultat	12 184	123	12 227	21 962	-2 206

Kommunens resultat

Resultatet för 2016 uppgår till 12 184 tkr (2015 uppgick resultatet till 123 tkr). Resultatet är 5 600 tkr bättre än budget. Resultatet motsvarar 3,3 procent av totala skatteintäkter och statsbidrag. Resultatet påverkas delvis av det tillfälliga statsbidraget. Årets resultat budgeterades ursprungligen till 6 584 tkr eller 1,9 procent. Det finansiella resultatmålet för 2016 är uppfyllt.

För koncernen uppgår årets resultat till 18 387 tkr.



Framtidsutsikter

För 2017 är budgeten i balans genom att de föregående årens underbudgetering i sektor Barn och utbildning respektive sektor Omsorg justerats.

Osäkerheten inför nästa år finns framför allt inom sektor Omsorg beträffande utveckling av kostnader för försörjningsstöd samt placeringar på institutioner och liknande. Ny organisation med fokus på ökade insatser beträffande arbetsmarknad och integration har sjuöatts från årsskiftet 2016/2017.

Ökade statsbidrag till kommunerna har beslutats i höstbudgeten, vilket ger oss ytterligare medel till verksamheten

De senaste årens låga investeringsnivå har medfört att investeringsbehovet kommer att öka de närmaste åren.



Driftsredovisning

Belopp i tkr	Netto 2015	Kostnad	Intäkt	Netto 2016	Budget 2016	Avvikelse
Nämnd/Förvaltning/Sektor/Enhet						
<i>Kommunfullmäktige</i>	-2 671	-3 577	1 144	-2 433	-3 061	628
<i>Kommunstyrelse och Stab</i>	-30 658	-36 602	4 415	-32 187	-33 077	890
<i>Sektor Barnomsorg / Utbildning</i>	-149 479	-184 212	30 771	-153 441	-148 984	-4 457
<i>Sektor Omsorg</i>	-121 199	-265 585	146 184	-119 401	-119 305	-96
<i>Sektor Kultur och Fritid</i>	-11 659	-16 575	1 984	-14 591	-15 343	752
<i>Sektor Samhällsbyggnad</i>	-24 608	-68 198	42 232	-25 966	-25 656	-310
Summa verksamheten	-340 274	-574 749	226 730	-348 019	-345 426	-2 593
Finansiering						
	391	-84 337	75 062	-9 275	-1 253	-8 022
- Arbetsgivaravgifter m.m.	-48 280	-57 599	0	-57 599	-55 283	-2 316
- Pensionskostnader	-19 804	-23 291	0	-23 291	-18 410	-4 881
- Personalomkostnadspåslag (PO)	61 689	0	71 580	71 580	69 118	2 462
- Intern ränta	3 655	0	3 454	3 454	3 376	78
- Övrigt	3 131	-3 447	28	-3 419	-54	-3 365
Summa efter finansiering	-339 883	-659 086	301 792	-357 294	-346 679	-10 615
Skatteintäkter	245 752	0	255 216	255 216	260 247	-5 031
Inkomst-/Kostnadsutjämningsbidrag	82 393	-5 689	96 358	90 669	83 384	7 285
Kommunal fastighetsavgift	11 365	0	11 424	11 424	11 743	-319
Regleringsbidrag	237	-222	0	-222	-864	642
Generella bidrag från staten		0	12 021	12 021		12 021
Finansiella intäkter	929	0	597	597	753	-156
Finansiella kostnader	-670	-227	0	-227	-2 000	1 773
TOTALT	123	-665 224	677 408	12 184	6 584	5 600

Driftsredovisningen visar verksamheternas resursförbrukning och avvikelser i förhållande till budget.

I sektorernas redovisning ingår både externa kostnader och avskrivningar samt interna poster såsom interna debiteringar, personalkostnadspålägg och internränta.

En viktig förutsättning för en fungerande ekonomistyrning och därmed god ekonomisk hushållning är en god budgetföljsamhet i verksamheten. Budgetföljsamheten mäter hur väl den ekonomiska styrningen fungerar mot givna förutsättningar.

Verksamhetens nettokostnader överstiger budgeten med 3,1 procent.



Kommunens målarbetare

Övergripande mål:

Våra barn och ungdomar

Prioriterat område:

Minskade elevgrupper inom skola och förskola

Sammanfattning

Ansökningar om statliga bidrag görs inom ramen för Lågstadiesatsningen och Mindre barngrupper i förskolan. I förskolan används utomhuspedagogik för de äldre barnen och därigenom kunna dela befintliga grupper.

Under hösten har en parlamentarisk arbetsgrupp tillsammans med tjänstemän diskuterat åtgärder för ökad måluppfyllelse varav mindre barn-elevgrupper kan komma att prioriteras.

Ansvarig Sektor	Förväntat resultat
Barn & utbildning	Förslag på lämpliga gruppstorlekar gällande förskolan med hänsyn till åldersstruktur

Prioriterat område:

Se över framtida lokalbehov och underhåll av befintliga lokaler

Sammanfattning

Arbetet fortlöper och beräknas pågå under hela 2017. Underhållsplaner för kommunens fastigheter är på väg att färdigställas. Beslut har fattats angående förskolelokaler och en utredning angående skollokaler Färgelanda tätort startade under hösten 2016.

Ansvarig Sektor	Förväntat resultat
Samhällsbyggnad	Inventering av underhållsbehovet av befintliga skol- och förskolelokaler, samt behovet på 10-års sikt. Extra fokus på gymnastiksal, duschar och toaletter

Prioriterat område:

Barnomsorg på obekvämt arbetstid

Sammanfattning

Verksamheten har varit öppen för ansökan februari-december och några barn har ingått, men ansökningarna har varit få. Verksamheten fortsätter att tillgodose vid behov.

Ansvarig Sektor	Förväntat resultat
Barn & utbildning	Barnomsorg på en (1) förskola i kommunen med öppet dygnet alla timmar

Prioriterat område:

Kultur- och idrottsskola

Sammanfattning

Efter genomförda dialoger med föreningar under 2015 och även 2016 konstaterades ett alltför svagt intresse för genomförandet av en idrottsskola i Färgelanda kommun.

Ansvarig Sektor	Förväntat resultat
Kultur & fritid	Hur kan en utvecklad kultur- och idrottsskola bli verklighet? Fokusgrupp ungdomar 12-18 år

*Prioriterat område:***Arbetsgrupp för framtidens skolor i Färgelanda***Sammanfattning*

Tre arbetsgrupper och ett flertal möten har genomförts också där representanter för flera partier träffat personal, skolledare och elever på samtliga kommunala skolor och Höjdens förskola. Slutsatser och sammanfattning skjuts till våren 2017. För Färgelanda tätort gäller att utredning genomförs där såväl Höjden, Valboskolan där ev. nybyggnation ingår.

Ansvarig Sektor	Förväntat resultat
Barn & utbildning	Kartläggning av skolstrukturen i kommunen, att gälla fr o m år 2022

*Prioriterat område:***Alla elever ska gå ur grundskolan med godkända betyg***Sammanfattning*

Från att 2015 knappt hälften av eleverna kommit in på nationellt gymnasieprogram och ranking 290 i SKLs redovisning Öppna jämförelser steg målpuffyllelsen starkt våren 2016. 83 % av eleverna kom in på ett nationellt gymnasieprogram och kommunens ranking steg till plats 169. Vilket är en ökning med 42 %.

Ansvarig Sektor	Förväntat resultat
Barn & utbildning	En succesiv ökning med målet att 100 % ska nå godkänt i alla ämnen 2018-06-30

*Övergripande mål:***Vård och omsorg efter behov***Prioriterat område:***Anställda i Färgelanda kommun ska erbjudas heltid och god arbetsmiljö***Sammanfattning*

Samverkansprojekt med Kommunal avser att starta den 1 januari 2017. Förberedelser i form av projektorganisation, arbetsplan, tidplan och planering av aktiviteter har genomförts under hösten 2016.

Ansvarig Sektor	Förväntat resultat
KS förvaltning & stab	Beskrivning och kostnadsberäkning för att alla som så önskar ska kunna erbjudas heltidsanställning inom kommunens verksamheter

*Prioriterat område:***Större valfrihet för vårdtagare att välja insatser utifrån önskemål***Sammanfattning*

Enligt Socialstyrelsens enkät "Så tycker de äldre om äldreomsorgen" 2016 har brukarna svarat på frågan "Hur nöjd är du sammantaget med den hemtjänst du har?". Resultatet är 100 % nöjda. Samma fråga har ställts till brukarna på särskilt boende och där är resultatet 82 % nöjda.

Ansvarig Sektor	Förväntat resultat
Omsorg	Nöjda vårdtagare där önskemål tillgodoses i största möjligaste mån, så långt lagstiftningen medger

*Prioriterat område:***Maten ska fortsatt lagas i våra egna kök***Sammanfattning*

Samtliga särskilda boenden har lokala kök där maten tillagas.

Ansvarig Sektor	Förväntat resultat
Omsorg	100 % ska tillagas i egna kök

*Prioriterat område:***Makar där en bedöms ha behov av särskilt boende ska få bo tillsammans***Sammanfattning*

För närvarande finns ett beslut om parboende och det beslutet är verkställt. Finns ingen kö för övrigt.

Ansvarig Sektor	Förväntat resultat
Omsorg	Tillräckligt antal boenden anpassade för två personer.

*Övergripande mål:***Framtidsanda i Färgelanda***Prioriterat område:***Förbättra miljön i våra samhällen***Sammanfattning*

Under året har medborgardialoger hållits med fokus på att ta reda på vad medborgarna önskar att förvaltningen skall fokusera på. Planering och åtgärder har utförts till viss del utefter detta, t.ex. en lekplats i Högsäter.

Ansvarig Sektor	Förväntat resultat
Samhällsbyggnad	Generell uppsnygning av våra fyra tätorter

*Prioriterat område:***Bostadspolitik som garanterar prisvärda boenden i livets alla skeden***Sammanfattning*

Bostadsförsörjningsprogrammet är färdigställt och skall gå ut på samråd under våren 2017

Ansvarig Sektor	Förväntat resultat
Samhällsbyggnad	Bostadsförsörjningsprogram framtaget

*Prioriterat område:***Ökad andel närproducerad och ekologisk mat i de offentliga köken***Sammanfattning*

Ökad kostnad på livsmedel med 10 % för att ha möjlighet att köpa in ekologiska råvaror. Livsmedelsavtal vi har idag bygger inte på andel ekologiska varor utan på etnisk upphandling där man har sett på livsmedlets kvalitet och djursorg. 3 % höjning är ett mer relevant mål.

Ansvarig Sektor	Förväntat resultat
Barn & utbildning	Andelen närproducerad ekologisk mat ska öka med 10 % per år

*Övergripande mål:***Företagande och tillväxt***Prioriterat område:***Klart och tydligt regelverk vad det gäller etableringar***Sammanfattning*

Riktlinjer för markanvisnings- och exploateringsavtal är antagna av KF.

Ansvarig Sektor	Förväntat resultat
Samhällsbyggnad	Ett regelverk som uppfattas som tydligt och enkelt av näringslivet



Prioriterat område:

Satsa på entreprenörskap och kvinnligt företagande

Sammanfattning

Entreprenöriellt lärande med fokus på elevernas förståelse för eget ansvar och undervisning som syftar till hur var och en lär sig pågår kontinuerligt. Under året har projektet "Du äger ditt liv" genomförts i år 6 och 7.

Ansvarig Sektor	Förväntat resultat
Barn & utbildning	Intensifiera arbetet med entreprenöriellt lärande i grundskolan

Prioriterat område:

Ett utvecklat samarbete mellan olika företagare och branscher

Sammanfattning

Arbetet har utförts med goda recensioner under året. Ett antal möten har genomförts med inslag av dialog, utbildning och information samt diskussion om framtida former för näringslivsrådets arbete.

Ansvarig Sektor	Förväntat resultat
Samhällsbyggnad	Utvecklande av näringslivsrådets arbete

Övergripande mål:

Vägar och kommunikation

Prioriterat område:

Utbyggnad av gång och cykelvägar

Sammanfattning

Västra Götalandsregionen har gett klartecken till att medfinansiera gång- och cykelvägen mellan Stigen och Färgelanda vilket innebär att arbetet kan påbörjas under 2017. Utredning av gång- och cykelväg mellan Högsäter och Färgelanda har ännu inte genomförts.

Ansvarig Sektor	Förväntat resultat
Samhällsbyggnad	Gång och cykelväg mellan Färgelanda och Stigen färdigställd. Gång- och cykelväg mellan Färgelanda och Högsäter utreds

Prioriterat område:

Bra internetuppkoppling i hela kommunen

Sammanfattning

Arbetet med fiberförtätning är i slutskedet och av kommunens nio föreningar är sex driftsatta, en är upphandling klar för med start av byggnation i år samt en är i uppstartsfasen.

Ansvarig Sektor	Förväntat resultat
KS förvaltning & stab	Medverka till att fiberföreningar kommer till stånd i tätorter

Prioriterat område:

Genomlysning av kollektivtrafiken inom kommunen

Sammanfattning

Vi har deltagit i samtliga dialogmöten.

Ansvarig Sektor	Förväntat resultat
Samhällsbyggnad	Genom dialog med Västtrafik kartlägga behovet av ytterligare kollektivtrafik inom kommunen



Prioriterat område:

Vägar till och från Färgelanda ska förbättras etappvis

Sammanfattning

Vi har deltagit i samtliga dialoger tillsammans med Trafikverket.

Ansvarig Sektor	Förväntat resultat
Samhällsbyggnad	Genom dialog med Trafikverket påtala behovet av en stegvis förbättring av vägnätet

Övergripande mål:

Ordning och reda i ekonomin

Prioriterat område:

Kommunens finansiella mål ska uppfyllas

Sammanfattning

För perioden uppnås samtliga finansiella mål. Resultatet uppgår till 3,3 procent av totala skatteintäkter och statsbidrag. Resultatet påverkas delvis av det tillfälliga statsbidraget. Likviditeten påverkas fortfarande av långa handläggningstider på Migrationsverket. Om samtliga investeringar enligt plan utförts hade extern finansiering sannolikt varit nödvändig.

Ansvarig Sektor	Förväntat resultat
KS förvaltning & stab	Kommunens finansiella mål ska uppfyllas

Prioriterat område:

Plan över strategiska investeringar

Sammanfattning

Vi har en beslutad treårsplan för investeringar. Däri ingår bland annat utbyggnad av förskola i Högsäter och i södra delen av kommunen, cykelväg mellan Stigen och Färgelanda samt industriområdet Dyrtorp.

Ansvarig Sektor	Förväntat resultat
KS förvaltning & stab	Plan över strategiska investeringar framtagna

Övergripande mål:

Övriga uppdrag

Prioriterat område:

Kostnads- och kvalitetsjämförelse med riket/andra kommuner

Sammanfattning

Sektorerna har påbörjat arbetet och finns tillgängligt i respektive sektors kvalitetsredovisning.

Ansvarig Sektor	Förväntat resultat
KS förvaltning & stab	Att ta fram en gemensam struktur för sektorerna i kostnads- och kvalitetsjämförelser med riket/andra kommuner

Prioriterat område:

Mätplan med volymmått och indikatorer

Sammanfattning

Vi har ett antal mätetal i vårt budget/bokslutssystem som är kopplade till målen för verksamheterna. Fler mätetal finns presenterade i sektorernas kvalitetsledningssystem.

Ansvarig Sektor	Förväntat resultat
KS förvaltning & stab	Ta fram en mätplan och volymmått med indikatorer



Personalredovisning

Anställda

Med anställda avses i detta avsnitt antalet tillvidareanställda och visstidsanställda. Vi utgår från fysiska personer och om en person har flera anställningar inom kommunen, så räknas personen bara en gång. Timavlönade är exkluderade.

Antalet är beräknat på ett genomsnitt under året.

Antal anställda

St	2016	2015	2014	2013	2012
Tillsvidare	445	426	409	420	421
<i>Kvinnor</i>	380	366	352	342	374
<i>Män</i>	65	60	57	42	47
Visstid	77	55	42	37	47
<i>Kvinnor</i>	51	41	31	23	28
<i>Män</i>	26	14	11	14	14
Total	522	481	451	457	463
<i>Kvinnor</i>	431	407	384	401	402
<i>Män</i>	91	74	68	56	61

Antal anställda per sektor

Sektor	Total	Tillsvidare	Visstid
Barn & Utbildning	204	168	36
<i>Kvinnor</i>	174	147	27
<i>Män</i>	30	21	9
Omsorg	240	213	27
<i>Kvinnor</i>	215	195	20
<i>Män</i>	25	18	7
Samhällsbyggnad	34	24	10
<i>Kvinnor</i>	14	12	2
<i>Män</i>	20	12	8
Kultur & Fritid	17	15	2
<i>Kvinnor</i>	10	9	1
<i>Män</i>	7	6	1
Stab	27	25	2
<i>Kvinnor</i>	18	17	1
<i>Män</i>	9	8	1
Total	522	445	77

Personalrörlighet

Med personalavgångar menas nedan det totala antalet tillsvidareanställningar som upphört under den senast 12-månadersperioden ställt mot antalet tillsvidareanställda under samma period. Den totala personalomsättningen var 15 %, vilket är en ökning med 4,8 procentenheter sedan 2015.



Personalavgångar

Av totalt 67 avgångar under 2016 var 11 p.g.a. ålderspension. 4 av 67 avgångar var chefsbefattningar.

Sektor	Stab	Barn & utb	Samhällsbygg	Omsorg	Kultur & Fritid
Total	20 %	15 %	23 %	11 %	13 %

Antal avslutade tillsvidarejänster / antal tillsvidarejänster totalt

Sysselsättningsgrad

Nedanstående tabell visar antal anställningar fördelat på sysselsättningsgrad. Beräkningen är baserad på tillsvidare- och visstidsanställda under hela 2016.

Antalet heltidstjänster har inte ökat procentuellt mot föregående år. Trots detta har antal heltidsanställningar samt deltidsanställningar ökat. Med tanke på att heltidsanställningar har ökat procentuellt inom Sektor Omsorg (se tabell längre ner), så har antal heltidsanställningar inom övriga sektorer minskat under 2016.

Sysselsättningsgrad

St	2016	2015	2014	2013	2012
Heltid	349	322	280	276	284
Kvinnor	274	256	221	220	227
Män	75	66	59	56	57
75 - 99%	120	118	118	116	108
Kvinnor	112	112	114	111	104
Män	8	6	4	5	4
< 75%	50	41	53	52	58
Kvinnor	44	38	49	47	52
Män	6	3	4	5	6
Andel (%) heltid av totalt antal anställda	67	67	62	62	63

Sysselsättningsgrad sektor Omsorg

St	2016	2015	2014	2013	2012
Heltid	128	109	86	85	93
Kvinnor	106	94	75	73	81
Män	22	15	11	12	12
75 - 99%	94	90	94	90	81
Kvinnor	91	89	92	88	79
Män	3	1	2	2	2
< 75%	22	23	29	30	36
Kvinnor	21	23	29	30	36
Män	1	0	0	0	0
Andel (%) heltid av totalt antal anställda	52	49	42	44	44

Ovanstående tabell visar antal anställningar fördelat på sysselsättningsgrad i Sektor Omsorg. Beräkningen är baserad på tillsvidare- och visstidsanställda under hela 2016. Antal heltidstjänster har ökat med 3 procentenheter sedan 2015.

Ett heltidsprojekt startades upp under slutet av 2016 med fokus på att öka heltidsanställningar inom Sektor Omsorg. Projektet förväntas starta under 2017-2018.



Löner

Medellönen i kommunen den 31 dec 2016 är 28 272 kronor, en höjning med 930 kronor eller 3,40 % jämfört med föregående år. Medellönen bland männen är 29 924 kronor och har minskat med 174 kronor. Bland kvinnorna är medellönen 28 017 kronor, vilket innebär en höjning med 1 136 kronor 4,22 %. Under 2016 så har löneklyftan mellan kvinnor och män minskat med 68,69 %.

Prioriterade grupper var socialsekreterare, lärare, förskolelärare, fritidspedagoger, ekonomer, arbetsterapeuter, fysioterapeuter och chefer.

Hälsa

78 % av kommunens anställda har inte haft en enda sjukdag under 2016. Detta innebär en ökning av hälsan i kommunen sedan 2015, med 2 procentenheter. Vi har gått från en redan hög hälsa till en ännu högre hälsa under det gångna året.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har sedan 2015 minskat med 1,3 procentenheter. Korttidsfrånvaron har endast minskat med 0,1 procentenheter, vilket betyder att långtidsfrånvaron är den största orsaken till minskningen. Dock har antal sjukfall också minskat, då det under 2015 låg på 19,1 % och under 2016 har vi minskat till 15,7 %.

Fördelning mellan kvinnor och män samt olika åldersgrupper bör inte jämföras med varandra då gruppernas omfattning varierar i för stora mått för att kunna göra en rättvis bedömning. Dock kan vi se att en minskad sjukfrånvaro har skett i samtliga grupper, förutom i åldersgruppen 50 år och äldre.

Sjukfrånvaro i förhållande till ordinarie arbetad tid

%	2016	2015	2014	2013	2012
Sjukfrånvaro totalt	6,8	8,1	7,7	6,7	6,6
<i>Kvinnor</i>	7,2	8,3	7,6	7,1	7,6
<i>Män</i>	4,5	6,8	4,9	4,1	3,9
varav korttidsfrånvaro	2,7	2,6	2,6	2,6	2,5
<i>Kvinnor</i>	2,8	2,7	2,7	2,7	2,6
<i>Män</i>	2,4	2,5	2,5	2,5	2,4
Sjukfrånvaro					
<i>29 år och yngre</i>	5,5	6,8	4,2	3,3	4,0
<i>30 -49 år</i>	5,4	6,6	5,6	6,4	6,8
<i>50 år och äldre</i>	8,3	8,2	9,0	7,3	7,4
Total	6,8	8,1	7,7	6,7	6,6

Antal sjuktimmar/budgeterad arbetstid.

Arbetsmiljö

Hälsobokslut

Hälsobokslutet syftar till att mer grundligt analysera hälsa och arbetsmiljö i kommunens olika sektorer. Detta görs utifrån nyckeltal, medarbetarenkäter och reflektionssammanställningar. I detta avsnitt visas en sammanfattning av årets hälsobokslut, vill man läsa hela bokslutet hänvisar vi till Arbetsmiljöhandboken.

Kommunövergripande så ser hälsan och arbetsmiljön positiv ut under 2016. Hälsan har ökat (från 76 % till 78 %), sjuktalet har minskat med 1,5 procentenheter och sjukfallen har minskat från 19,1 % till 15,7%. Överlag finns också en hög trivsel och gemenskap på arbetsplatserna. Oroväckande är dock att det finns anställda i varje sektor som under det senaste året har upplevt sig utsatta för mobbning eller trakasserier. Detta beteende har vi nolltolerans på i vår kommun med hänvisning till vår policy för kränkande särbehandling och diskriminering.



Barn & Utbildning

Hälsan är hög i denna sektor och har ökat ytterligare under 2016 (från 75 % 2015 till 78 % 2016) medan sjukfrånvaron har minskat. Sjuktalet ligger på 5,6 %, vilket är en minskning med 1,5 procentenheter sedan föregående år. Antal sjukfall har dock ökat med ca 0,5 dagar/anställd. Den främsta grunden till ett minskat sjuktal är långtidsfrånvaron.

Stress och hög arbetsbelastning är den största risken i denna sektor. Den minskade sjukfrånvaron kan därför vara tillfällig och öka på sikt alt. att det kommer att ske ännu en ökning av personalomsättning. Personalomsättningen har nämligen ökat med 3,5 procentenheter sedan 2015.

Omsorg

Hälsan är hög även i denna sektor (77 %) även om sjuktalet påvisar annat. Sjuktalet på 9 % har dock minskat sedan 2015 med 0,7 procentenheter. Den främsta delen av sjuktalet består av långtidsfrånvaro. Antal sjukfall har minskat rejält sedan 2015 med 6,6 procentenheter.

Stress och hög arbetsbelastning påvisas även i denna sektor, även om det inte verkar vara i lika hög grad som i Sektor Barn & Utbildning. I denna sektor inkom endast en reflektionssammanställning vilket försvårar tolkning av upplevd hälsa och arbetsmiljö.

Övriga enheter

Övriga enheter består av sektor Kultur & fritid, sektor Samhällsbyggnad, kommunledning samt administrativ personal. Dessa har sammanslagits pga. för få antal anställda.

Hälsan är hög (80,4 %) även i dessa sektorer och enheter och både sjuktal och sjukfall har minskat rejält under året. Sjuktalet på 3,1 % 2016 har minskat med hela 3,1 procentenheter sedan 2015. Sjukfall år 2015 låg på 14,4 % (ca 2,5 dagar/anställd) och ligger år 2016 på 7,8 % (ca 1 dag/anställd). Både lång och kort frånvaro är därför låg i dessa sektorer och enheter.

Risken är stor att det finns en hög grad av sjuknärvaro alt. att sjukledighet tas ut i semester eller flexledighet. En hög hälsa och närvaro betyder inte att personalen har en god hälsa och arbetsmiljö. Detta bör uppmärksammas för att undvika en ev. framtida ökning av långtidsfrånvaro, som enligt forskning är vanligt vid denna typ av närvaro.



Folkhälsa

Folkhälsoarbete syftar till att förbättra hela befolkningens hälsa, det nationella målet för folkhälsan är "att skapa *samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor i hela befolkningen*". Det som påverkar människors hälsa kallas för hälsans bestämningsfaktorer och utgör faktorer som levnadsvanor, arv och livsvillkor, såsom exempelvis utbildning, inkomst och arbete.

Det lokala folkhälsoarbetet i Färgelanda kommun styrs utifrån ett avtal med Västra Götalandsregionens norra hälso- och sjukvårdsnämnd. Folkhälsoarbetet samordnas i ett folkhälsoråd, där sitter tjänstemän och politiska representanter från kommunen samt politiska representanter från Västra Götalandsregionen.

Prioriterade insatsområden

De prioriterade insatsområdena för det lokala folkhälsoarbetet fastställs av folkhälsorådet i kommunen. Insatsområdena utgår från de lokala behoven i kommunen men tar stöd i Västra Götalandsregionens folkhälsopolitiska policy samt det nationella målet för folkhälsan och dess målområden. Folkhälsorådet har valt att arbeta med samma prioriterade områden mellan 2013-2016.

Prioriterade insatsområdena för folkhälsoarbetet 2013-2016;

- **Övervikt och fetma**
 - Andelen vuxna med övervikt och fetma ska minska
- **Psykisk ohälsa**
 - Andelen vuxna med nedsatt psykiskt välbefinnande ska minska
- **Barn och ungdom**
 - Andelen barn med godkända betyg i åk 9 ska öka
 - Andelen barn med nedsatt psykiskt välbefinnande ska minska
 - Andelen barn med normalvikt ska öka
 - Senarelagd debutålder när det gäller alkohol

Folkhälsoarbetets verksamhet

Folkhälsoarbete bedrivs inom samtliga sektorer i Färgelanda kommun och en del av detta arbete bedrivs till viss del med hjälp av medel från folkhälsorådet. Ett exempel på en verksamhet som bedrivs till viss del med hjälp av medel från folkhälsorådet är Familjecentralen vilket är en viktig hälsofrämjande och förebyggande arena för föräldrar och barn. Folkhälsorådet har beviljat medel till flera andra insatser under 2016, samtliga insatser finns beskrivna i sin helhet i *Folkhälsobokslut 2016*, se bilaga 1. Nedan följer en kort sammanfattning av några av de insatser som folkhälsorådet har beviljat medel under året.

Prioriterat område: Övervikt och fetma

Hälsosesan

Projektets målgrupp var personer som omfattas av LSS och man har arbetat för att hitta glädjen till fysisk aktivitet. Deltagarna har delats in i två grupper efter intresse där den ena gruppen har tränat på gym och den andra gruppen har haft vattengympa. Projektet har även fokuserat på kost, en föreläsare har kommit och hållit föredrag om hur man kan laga nyttig mat.

Prioriterat område: Psykisk ohälsa

Grön rehabilitering

Målgruppen för projektet var personer inom socialpsykiatri som har beslutat om daglig verksamhet. Gruppen har tillsammans med personalen lärt sig om trädgård och permakultur, skapat odlingsbäddar, sått och samlat in fröer till nästa år.



Prioriterat område: Barn och ungdom

Språkoteket

Inom ramen för insatsen har det köpts in olika former av läromaterial till exempel litteratur, bildstöd för kommunikation och språkstimulerande material. Ansvariga för projektet är två specialpedagoger. Dessa har fått råd och stöd från specialpedagogiska skolmyndigheten på material som är lämpligt. Pedagoger på skolorna har sedan haft möjlighet att boka tid med projektansvariga för att låna och få råd om lämpligt material. Råden är kopplade till förslag på åtgärder som specialpedagogerna ger i utredningar och kartläggningar.

Folkhälsoindikatorer

För att följa utvecklingen i befolkningens hälsa redogörs nedan ett antal folkhälsoindikatorer baserat på de prioriterade insatsområdena för det lokala folkhälsoarbetet. Indikatorerna är från den senast tillgängliga statistiken och jämförs med tidigare tillgängliga data för kommunnivå.

Andel i %	2016/2015			2013/2011		
	Färgelanda	Västra Götaland	Riket	Färgelanda	Västra Götaland	Riket
Övervikt och fetma:						
Andel fysiskt inaktiva personer*	16	14	15	14	14	13
Andel med dåliga kostvanor*	33	26	27	31	26	26
Psykiskt välbefinnande:						
Andel som är nöjda med sin hälsa*	66	73	73	67	73	73
Andel med nedsatt psykiskt välbefinnande*	15	16	17	14	16	16
Barn och unga:						
Andel elever med godkända betyg i åk 9**	73	76	78	71	76	77
Andel elever i åk 9 som är nöjda med sin hälsa***	73	78	-	-	-	-
Andel elever i åk 9 som druckit alkohol de senaste 12 månaderna***	62	41	-	73	47	47
*Hälsa på lika villkor, urvalsundersökning i befolkningen 16-84 år. Senaste mättillfälle 2015. Tidigare mättillfälle 2011. **Siffror från Skolverket, baserar sig endast på elever med svenskt personnummer. Senastemättillfälle 2015/2016. Tidigare mättillfälle 2012/2013. ***CANs undersökning, totalundersökning. Senaste mättillfälle 2016. Tidigare mättillfälle 2013.						



Miljöredovisning

Miljöledning i kommunens verksamheter

Miljöhandboken Färgelanda har reviderats och överlämnats till kommunen. En sammanfattande folder har också tagits fram, foldern innehåller en lägesbeskrivning och rekommendationer för det fortsatta miljöledningsarbetet. Den miljökonferens, med alla verksamhetsansvariga, som var planerad till hösten 2016 kommer att genomföras 2017. De rekommendationer som togs fram vid senaste miljörevisionen (2015) är fortfarande aktuella och innehåller följande åtgärder.

Rekommendationer för miljöledningsarbetet:
En inköpsgrupp bör skapas med fokus på avrop. Detta för att policydokument och inköpsrutiner ska kunna följas. Personal som har inköps-/avropsfunktion i verksamheterna behöver stöd.
Leverantörerna bör tillhandahålla en nettoprislista där information om varornas miljö- och etiska märkning finns tydligt angiven.
Genomföra miljökonferens med särskilt fokus på kommunens policy för inköp och upphandling samt miljöriktlinje för inköp. Alla verksamhetsansvariga och inköpsansvariga medverkar.
Planera miljöutbildning för verksamheterna med inriktning på inköp/avrop.
För att effektivt hantera miljöåtgärder i den ordinarie verksamheten bör dessa införlivas i den ordinarie verksamhetsplaneringen och med regelbundenhet behandlas i kommunchefens ledningsgrupp.

Miljöstrategerna stödjer kommunen och medverkar i miljöledningsarbetet, en nära dialog bl.a. med kommunchefens ledningsgrupp är viktig.

Kemiska produkter i förskolor samt Grön flagg i skolor och förskolor

Personalen på 4 förskolor i Färgelanda har genomfört inventering inom projektet Giftfri förskola. En miljöstrateg har tillsammans med personalen tagit fram handlingsplaner för det fortsatta arbetet. Information om Grön Flagg ges löpande till förskolorna i samband med arbetet med Giftfri förskola.

Naturvård

Arbetet har framskridit med boken om Naturen i Dalsland, vilken ska tryckas innan sommaren 2017 i LONA-projektet "Vägledning till naturen i Dalsland". Beskrivningar, kartor och foton för ett antal naturområden och temaartiklar om naturen kommer också kunna nås via kommunens hemsida. Miljöstrategerna är projektledare för arbetet, där även Åmåls och Vänersborgs kommuner samt Dalslands Turist AB deltar, liksom konsulten Naturinformation AB med författare och fotografer.

Ett annat LONA-projekt "Ökad tillgänglighet till naturområden i Dalsland" startade 2016, vilket innebär att informationstavlor samt vägvisare sätts upp och p-platser ordnas i vissa naturområden i Dalsland, senast sommaren 2017.

Vattenplanering

Miljökontoret deltar i kommunens pågående Vatten- och Avloppsplanering tillsammans med samhällsbyggnadschefen, Plan & bygg och Västvatten. Miljöstrategerna deltar i Gullmarns vattenråd (för Örekilsälven och Valboån) och Dalbergså/Holmsåns vattenråd. Exempel på aktiviteter i vattenråden är arbete för förbättrad status i sjöar och vattendrag, inventering och åtgärdande av vandringshinder för fisk, projekt för vattnet i skolan samt olika informationsaktiviteter. Högsätters skola deltar i vattenrådets nystartade projekt om vattnet i undervisningen. Miljökontoret genomför fortloppande kalkningar av försurade vattendrag bl.a. i Färgelanda kommun.

Regeringen beslutade i december 2016 om det nya åtgärdsprogrammet för Västerhavets vattendistrikt för att uppnå god status i sjöar, vattendrag och grundvatten och några av åtgärderna riktar sig till alla kommuner.



Energi och klimat

Energi- och klimatrådgivningen, som riktar sig till företag, organisationer och allmänheten, bedrivs i samverkan med samtliga kommuner i Dalsland och finansieras av Energimyndigheten. Under 2016 har Energi- och klimatrådgivningen prioriterat företagsrådgivning och solenergi. Verksamheten arbetar aktivt för att göra energi- och klimatrådgivningen mer tillgänglig för målgrupperna. Detta genom information på hemsidan (www.dalsland.se), samtal, utskick, utredningar, artiklar, annonser m.m.

Arbete har också lagts på att stötta och samordna arbetet med kommunens energieffektiviseringsstrategi. Trots att projektet "energieffektiva kommuner" avslutades 2015-03-31, har behovet av uppföljning, information kring stöd och åtgärder gjort att de kommunala energigrupperna fortsatt att träffas under 2016. Kommunens energigrupp har haft tre möten under året där åtgärder och insatser har initierats. Bland annat har en utredning inletts kring Björnhusets energianvändning. Den årliga uppföljningen av kommunens energianvändning visar att, från 2009 till 2016 har Färgelanda kommun inklusive Valbohem minskat energianvändningen i sina fastigheter från 173 kWh/m² år 2009 till 142 kWh/m² år 2016. En minskning med 18 %.

En glädjande nyhet under året är att det kommunala bostadsbolaget Valbohem uppmärksammats i allmännyttans energiutmaning, "Skåneinitiativet". De senaste åtta åren har Valbohem minskat energianvändningen med 32,2 %, och toppar därmed listan av de 105 bostadsbolag som antagit utmaningen.

Energi- och klimatarbetet antar en ny form fr.o.m. 2017, där energisamverkan Dalsland tillsammans med Dalslands miljökontor nu kommer att bilda Dalslands miljö- och energiförbund. Tidigare finansiering för energisamverkan Dalsland innebar att 2,5 tjänster kunde finansieras från energimyndigheten för att arbeta med energi- och klimatrådgivning för privatpersoner, föreningar och företag. Från och med 1 januari 2017 minskas detta stöd från energimyndigheten till att motsvara 1 heltidstjänst för Dalslandskommunerna inkl. Vänersborg. I samband med denna neddragning intensifierar Dalslandskommunerna det interna energi- och klimatarbetet, och satsar på en energi- och klimatstrategitjänst för medlemskommunerna i samarbete med Åmåls kommun. Likaså kommer en tidsbegränsad projektanställning att tillsättas under åren 2017-2018 för att samordna Miljö- och energiförbundets del i EU-projektet "Samskapande grön omställning", med fokus på fossilfria fordon och transporter.

Hållbar konsumtion

En miljöstrateg har presenterat sin rapport om uppföljning av djurskydds- och miljökrav i livsmedelsleveranser till förskolor, skolor och äldreomsorg, enligt Dalslandskommunernas livsmedelsavtal. Av rapporten framgår bl.a. hur leverantörerna kunnat verifiera 9 obligatoriska djurskydds- och miljökrav av totalt 20 miljöskallkrav. Där går bl.a. att utläsa hur mycket Färgelanda kommun och de andra 5 kommunerna har handlat, sett till totalkostnader under året maj 2014 - april 2015, av svensk kyckling, svenskt kött, MSC-märkt fisk, rättvisemärkt kaffe, ekologiska mjölkprodukter och totalsumman för ekologiska produkter.

Hållbar samhällsplanering

Dialogmöten har hållits mellan miljökontoret och kommunernas plan- och byggförvaltningar. Miljökontoret deltar i det kommungemensamma arbetet med ny avfallsplan som har påbörjats.

Miljöpolitiskt program för Dalslands miljö- och energiförbund och våra fyra kommuner

Ett förslag till miljöpolitiskt program som miljöstrategerna tagit fram på miljönämndens uppdrag antogs av miljönämnden i juni 2016 och har överlämnats till Direktionen för beslut under 2017 och vidare dialog med kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud.



Ekonomisk redovisning

Övergripande mål

Enligt kommunallagen ska kommunen ha en god ekonomisk hushållning. Miniminivån i lagkravet är det så kallade balanskravet, vilket innebär att kostnaderna inte får överstiga intäkterna. För att leva upp till kravet på god ekonomisk hushållning krävs ett positivt resultat, för att också bidra till finansiering av investeringar och framtida pensionsåtaganden.

I god ekonomisk hushållning inryms också att varje generation ska bära kostnaderna för den service den konsumerar samt att bedriva verksamheten på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

För Färgelanda kommun innebär god ekonomisk hushållning också att använda befintliga resurser på bästa sätt för att nå fullmäktiges mål samt att hålla det egna kapitalet oförändrat.

För att leva upp till detta har kommunen beslutat om tre finansiella mål.

Uppföljning av de verksamhetsmässiga målen för god ekonomisk hushållning återfinns under respektive avsnitt som redovisar sektorernas verksamhet.

Finansiella mål

För planperioden 2016-2018 har tre finansiella mål fastställts i budgetarbetet.

- För att klara balanskravet samt uppnå en långsiktigt sund ekonomi ska resultatet uppgå till minst 1,5-2,5 procent av totala skatteintäkter och statsbidrag.
- För att uppnå en hög betalningsberedskap ska likviditeten överstiga 100 procent.
- För att ha en tillräcklig stabilitet och förmåga att motstå förluster är målsättningen att soliditeten på lång sikt ska uppgå till minst 40 procent.

Årets finansiella mål	Utfall	Budget helår
Resultat, %	3,3	1,9
Resultat, mnkr	12,2	6,6
Likviditet, %	101,1	>100
Soliditet, %	46,8	40

För perioden uppnås samtliga finansiella mål. Resultatet uppgår till 3,3 procent av totala skatteintäkter och statsbidrag. Resultatet påverkas delvis av det tillfälliga statsbidraget. Likviditeten påverkas fortfarande av långa handläggningstider på Migrationsverket. Om samtliga investeringar enligt plan utförts hade extern finansiering sannolikt varit nödvändig.

Periodens resultat

Målsättning:

Resultatet ska uppgå till minst 1,5 och 2,5 procent av totala skatteintäkter och statsbidrag. 2016 års resultat budgeterades till 6 584 tkr eller 1,9 procent.

Resultatet för 2016 uppgår till 12 184 tkr (2015 uppgick resultatet till 123 tkr). Resultatet är 5 600 tkr bättre än budget. Resultatet motsvarar 3,3 procent av skatter och statsbidrag. Resultatet påverkas delvis av det tillfälliga statsbidraget.



Nettokostnader och nettokostnadssandel (%)

	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Bokslut 2016
Verksamheten	93,1	96,8	93,6
Avskrivningar	3,2	3,2	3,2
Finansnetto	0,0	-0,1	-0,1
Resultat	3,7	0,0	3,3

Verksamheternas nettokostnader uppgår till 357 294 tkr. Det är en ökning med 17 411 tkr jämfört med föregående år.

Nettokostnadsökningen är 5,1 procent för 2016, motsvarande siffra för 2015 var 5,4 procent.

Årets ökning av skatteintäkter och bidrag uppgår till 8,6 procent.

Nettokostnadsandelen visar hur stor andel av skatteintäkterna som den löpande driftsverksamheten tar i anspråk. Det utrymme som finns kvar kan användas för amortering av lån eller finansiering av investeringar.

Skatter och statsbidrag

Utdebiteringen under 2016 uppgår till 22:26 per skattekrone.

Skatteintäkter, fastighetsavgifter samt skatteutjämningsbidrag uppgår totalt till 369 100 tkr vilket är 14 590 tkr bättre än budget och 29 353 tkr högre än föregående år.

Ökningen beror till stor del på det tillfälliga statsbidraget på ca 12 000 tkr samt att antalet invånare är högre än vad som ursprungligen budgeterades.

Finansnetto

Finansnettot är positivt och uppgår till 340 tkr (259 tkr) vilket är bättre än budget. Detta är en effekt av låga räntor på både lividitet, fordringar och låneskuld. Kommunen har utfärdat en revers till Färgelanda Vatten AB i samband med att VA-verksamheten fördes över till bolaget. Största delen av ränteintäkterna avser denna revers samt borgensavgift från Valbohem AB.

Räntekostnader och ränteintäkter har på kommunens lån och utlåning till Färgelanda Vatten AB minskat i takt med sjunkande räntenivåer. Genomsnittsräntan på kommunens lån var vid årsskiftet 0,78 %. Vid föregående årsskifte var genomsnittsräntan på låneskulden 1,0 %.

Anläggningstillgångar

Årets investeringar uppgår till 12 309 tkr (9 764 tkr). Totalt beslutat investeringsutrymme för 2016 är 20 000 tkr, således ett återstående utrymme på 7 691 tkr. Den största posten av årets investeringar avser fastigheten Gatersbyn 1:120, för att möjliggöra ytterligare uthyrning. Detta medför investeringar som hyresgästerna betalar i form av ökad hyra. Sektorerna har varit försiktiga i att investera i sina grundramar. Flera av de beslutade investeringarna har inte genomförts eller påbörjats under året, utan investeringsmedlen behöver föras över till 2017.

De planerliga avskrivningarna av kommunens tillgångar uppgår till 11 901 tkr (10 924 tkr, 2015). Beloppen påverkas dels av när under året investeringsobjekten färdigställs, samt indelning av investeringarna i komponenter. Vissa komponenter har en högre avskrivningstakt än andra, vilket man i de tidigare rekommendationerna inte tog hänsyn till. Alla nya investeringar som berörs av de nya rekommendationerna får därför olika avskrivningstider beroende på komponent.

Ytterligare kommentarer till periodens investeringar återfinns under respektive sektorsavsnitt.



Likviditet

Målsättning:

Likviditeten ska överstiga 100 procent.

För att nå en hög betalningsberedskap ska likviditeten överstiga 100 procent. Per 2016-12 är likviditeten 101,1 procent. Likviditeten påverkas fortfarande av långa handläggningstider på Migrationsverket. Om samtliga investeringar enligt plan utförts hade extern finansiering sannolikt varit nödvändig.

Eget kapital

Kommunens egna kapital har ökat, dels med årets resultat 12 184 tkr och dels med årets resultat av slam/renhållning med 442 tkr till totalt 123 339 tkr. Av det egna kapitalet avsattes under 2013, 14 575 tkr till en resultatutjämningsreserv.

Syftet med en resultatutjämningsfond är att kunna täcka eventuella balanskravsunderskott som kan uppstå vid en lågkonjunktur.

Pensionsskuld och övriga avsättningar

Pensionsskulden består dels av pensioner intjänade före 1998 som redovisas som ansvarsförbindelser och pensioner intjänade från 1998 som redovisas som skuld i balansräkningen.

Ansvarsförbindelsen, dvs. pensionsskulden som ligger utanför balansräkningen, uppgår per årsskiftet till 157 159 tkr, inklusive löneskatt och överskottsfond, enligt prognos från Skandia. Vid föregående årsskifte uppgick ansvarsförbindelsen inklusive löneskatt och överskottsfond till 161 059 tkr, vilket innebär en minskning med 3 900 tkr.

Förändringen mellan åren beror främst på avslutade och tillkommande anställningar. Beräkningen bygger på modellen i RIPS07 och är en prognos över skuldens storlek.

Låneskuld

Inga nya lån har upptagits under året och kommunen har följt den planerade årliga amorteringen på 4 975 tkr. Totalt uppgår kommunens låneskuld till 54 663 tkr och den genomsnittliga skuldräntan uppgick för året till 0,78 procent (1,0 procent, 2015).

Koncernen

Valbohem AB har utnyttjat 151 000 tkr av den beviljade borgensramen på 180 000 tkr.

Kommunen har också beviljat en borgensram för Färgelanda Vatten AB på 40 000 tkr. Under året har 4 000 tkr av denna utnyttjats. Färgelanda Vatten ABs anläggningar har finansierats med en revers till kommunen på 33 000 tkr.



Soliditet

Målsättning:

Soliditeten ska på lång sikt uppgå till minst 40 procent.

Soliditeten är ett mått på kommunens finansiella handlingsfrihet på längre sikt.

	Bokslut 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014	Bokslut 2013	Bokslut 2012
Soliditet	46,8%	42,6%	45,1%	39,5%	27,8%
Skuldsättningsgrad	53,2%	57,4%	54,9%	60,5%	72,2%
varav avsättning	1,4%	1,0%	0,9%	1,0%	5,8%
varav kortfristig skuldsättning	28,8%	25,6%	25,2%	23,3%	25,6%
varav långfristig skuldsättning	23,0%	30,8%	28,8%	36,2%	40,8%

Kommunens soliditet överstiger det för året satta målet och uppgår vid periodens slut till 46,8 procent och skuldsättningsgraden uppgår därmed till 53,2 procent. Soliditeten inklusive ansvarsförbindelser för pensioner är dock negativ.



Resultaträkning

Belopp i Tkr	Not	Kommunen			Koncernen	
		Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	1	95 036	140 445	133 195	137 983	187 280
Verksamhetens kostnader	2	-423 995	-485 800	-468 872	-455 927	-512 597
Avskrivningar	3	-10 924	-11 901	-10 997	-18 000	-18 315
Verksamhetens nettokostnader		-339 883	-357 256	-346 674	-335 944	-343 632
Skatteintäkter	4	245 751	255 216	260 247	245 751	255 216
Generella statsbidrag och utjämning	5	93 996	113 884	94 263	93 996	113 884
Finansiella intäkter	6	929	597	753	181	107
Finansiella kostnader	7	-670	-257	-2 005	-3 731	-2 829
Resultat före extraordinära poster		123	12 184	6 584	253	22 746
Extraordinära intäkter		0	0		225	
Extraordinära kostnader		0	0		-152	-4 359
Periodens resultat		123	12 184	6 584	326	18 387



Balansräkning

Belopp i Tkr	Not	Kommunen		Koncernen	
		Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2016
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar	8 a, 8b, 9a, 9b	149 199	149 606	335 598	351 461
Finansiella anläggningstillgångar	10	44 930	48 164	2 459	5 677
Summa anläggningstillgångar		194 129	197 770	338 057	357 138
Omsättningstillgångar					
Förråd, lager och exploateringsfastigheter		0	0	98	97
Fordringar	11	40 019	53 402	41 965	57 001
Kassa och bank	12	25 360	12 489	31 829	26 069
Summa omsättningstillgångar		65 379	65 891	73 892	83 167
SUMMA TILLGÅNGAR		259 508	263 661	411 949	440 305
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	13	110 713	123 339	111 913	130 742
därav periodens resultat		123	12 184	326	18 387
Avsättningar					
Avsättningar pensioner		2 116	2 899	2 396	3 168
Avsättningar löneskatt		513	703	513	703
Övriga avsättningar	14	70	70	620	3 223
Summa avsättningar		2 699	3 672	3 529	7 094
Skulder					
Långfristiga skulder	15	66 308	60 605	207 308	216 305
Kortfristiga skulder	16	79 788	76 045	89 199	86 164
Summa skulder		146 096	136 650	296 507	302 469
S:A EGET KAPITAL OCH SKULDER		259 508	263 661	411 949	440 305
Soliditet		42,7	46,8	27,2	29,7 %
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser per 31 december	17	161 059	157 159	161 059	157 159
Borgensförbindelser	18	141 287	155 235	287	235



Kassaflödesanalys

Belopp i Tkr	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2016
Den löpande verksamheten				
Periodens resultat	123	12 184	326	18 387
Justering för av- och nedskrivningar	10 924	11 901	18 000	18 315
Justering för gjorda avsättningar	603	973	374	3 565
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	0	442	0	442
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	11 650	25 500	18 700	40 709
Ökning(-)/minskning(+) kortfristiga fordringar	-10 038	-13 383	-11 357	-15 036
Ökning(-)/minskning(+) förråd, lager och exploateringsfastigheter	0	0	-6	1
Ökning(+)/minskning(-) kortfristiga skulder	18 046	-3 743	19 506	-3 035
Kassaflöde från den löpande verksamheten	19 658	8 374	26 843	22 639
Investeringsverksamheten				
Investering i materiella anläggningstillgångar	-9 812	-12 308	-28 017	-34 178
Bidrag till materiella anläggningstillgångar	0	0	0	0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	0	0	0
Investering i finansiella anläggningstillgångar	0	-3 234	0	-3 218
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0	0	297	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-9 812	-15 542	-27 720	-37 396
Finansieringsverksamheten				
Nyupptagna lån	0	0	0	0
Amortering av skuld	-4 600	-4 975	-4 600	9 725
Ökning av långfristiga fordringar	0	0	0	0
Minskning av långfristiga fordringar	0	0	0	0
Inlösen av pensionskuldsättning	0	0	0	0
Ökning av långfristig skuld (NÄRF)	346	-728	346	-728
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-4 254	-5 703	-4 254	8 997
Periodens kassaflöde	5 592	-12 871	-5 131	-5 760
Likvida medel från årets början	19 768	25 360	36 960	31 829
Likvida medel från periodens slut	25 360	12 489	31 829	26 069
Periodens förändring av likvida medel	5 592	-12 871	-5 131	-5 760



Notförteckning

Belopp i Tkr	Kommunen		Koncernen	
	2015	2016	2015	2016
Not 1 Intäkter				
Statsbidrag	47 668	87 887	47 668	
Övriga bidrag	5 210	9 915	7 460	
Konsumtionsavgifter	9 674	7 826	17 598	
Huvudavgift (Bo-/vård-/musikskoleavgift/färdtjänst m.m.)	4 370	4 447	4 370	
Kostersättning	0	0	0	
Avgifter från andra kommuner	0	0	0	
Övriga avgifter	2 293	2 537	2 293	
Försäljning	8 116	10 390	8 138	
Hysesintäkter	11 683	11 344	44 055	
Övriga intäkter	6 022	6 099	6 401	
Summa	95 036	140 445	137 983	
Not 2 Kostnader				
Personalkostnader	230 208	270 069	238 200	
Material	28 089	27 731	28 699	
Köpta tjänster	45 511	50 572	66 453	
Entreprenader	91 408	102 841	93 789	
Övriga kostnader/Bidrag	28 779	34 587	28 786	
Summa	423 995	485 800	455 927	
Not 3 Avskrivningar				
Inventarier	3 135	3 521	3 549	
Fastigheter	7 789	8 380	14 451	
Summa	10 924	11 901	18 000	
Not 4 Skatteintäkter				
Kommunalskatt	246 211	256 002	246 211	
Slutavräkning skattemedel	-460	552	-460	
Prognos skatteavräkning		-1 338		
Summa	245 751	255 216	245 751	
Not 5 Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämning	79 891	85 169	79 891	
Kostnadsutjämning	8 335	11 189	8 335	
Fastighetsavgift	11 365	11 424	11 365	
Utjämningsavgift LSS	-7 508	-5 689	-7 508	
Strukturbidrag/Införandebidrag	674	-8	674	
Regleringsbidrag/avgift	-251	-222	-251	
Generella bidrag från staten	1 490	12 021	1 490	
Summa	93 996	113 884	93 996	
Not 6 Finansiella intäkter				
Ränteintäkter	528	589	-235	
Räntebidrag	0	0	0	



Belopp i Tkr	Kommunen		Koncernen	
Övriga finansiella intäkter	401	8	416	
Summa	929	597	181	
Not 7 Finansiella kostnader				
Räntekostnad lån	567	183	3 625	
Räntekostnad pensionsskuld	0	0	0	
Övriga finansiella kostnader	103	74	106	
Skatt pga bokslutsdisposition	0	0	0	
Summa	670	257	3 731	
Not 8a Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
<i>Ingående anskaffningsvärde</i>	327 135	332 887	585 812	610 190
Ackumulerad avskrivning	-188 630	-196 418	-273 934	-288 925
Årets investeringar	6 253	9 283	24 378	31 242
Utrangering	0	0	-40	0
Försäljning	0	0	0	0
Reavinst	0	0	0	0
Reaförlust	0	0	0	0
Nedskrivning		0	-892	0
Avskrivning	-8 289	-8 201	-14 059	-14 530
Redovisat värde vid årets slut	136 469	137 551	321 265	337 977
<i>Avskrivningstider 10 - 50 år</i>				
Not 8b Specifikation mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Markreserv	13 248	13 248	33 400	33 400
Verksamhetsfastigheter	72 192	67 962	72 192	67 962
Fastigheter för affärsverksamhet	5 068	4 766	5 068	4 766
Publika fastigheter	11 289	11 053	144 709	147 774
Fastigheter för annan verksamhet	27 507	30 618	27 507	30 924
Övriga fastigheter inkl VA-anläggningar	6 798	6 112	37 805	36 148
Pågående arbeten	367	3 792	584	17 003
Exploateringsmark	0	0	0	0
Summa	136 469	137 551	321 265	337 977
Not 9a Maskiner och inventarier				
<i>Ingående anskaffningsvärde</i>	50 940	54 999	55 544	60 445
Ackumulerad avskrivning	-39 134	-42 269	-42 500	-46 112
Årets investeringar	4 059	3 026	4 901	3 026
Utrangering	0	-180	-63	-180
Försäljning	0	0	0	
Reavinst	0	0	0	
Reaförlust	0	0	0	
Nedskrivning	0	0	0	
Avskrivning	-3 135	-3 521	-3 549	-3 695
Redovisat värde vid årets slut	12 730	12 055	14 333	13 484
Not 9b Specifikation maskiner och inventarier				



Belopp i Tkr	Kommunen		Koncernen	
Maskiner	1 614	1 454	2 714	2 883
Inventarier	10 214	10 015	10 717	10 015
Bilar och andra transportmedel	54	43	54	43
Konst	180	0	180	0
Övriga maskiner och inventarier	668	543	668	543
Summa	12 730	12 055	14 333	13 484
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	149 199	149 606	335 598	351 461
Not 10 Finansiella tillgångar				
Valbohem AB	7 500	7 500	0	0
Färgelanda Vatten AB	2 500	2 500	0	0
Gatersbyn 120 Fastighets AB	50	50	0	0
Västvatten AB	0	0	375	375
Vindenergi Väst AB	15	15	15	15
Dalslands Turist AB	253	253	253	253
Kommuninvest Ekonomiska förening	1 300	1 300	1 300	1 300
Ödeborg Folkets Hus	48	48	48	48
Kommuninvest Ekonomiska förening	264	3 498	264	3 498
Revers Färgelanda Vatten AB	33 000	33 000	0	0
HBV	0	0	204	188
Summa	44 930	48 164	2 459	5 677
Not 11 Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar	4 066	5 880	5 094	6 626
Förutbetalda kostnader/upplupna intäkter	33 369	44 046	34 020	44 920
Mervärdesskatt	2 584	2 922	2 584	2 922
Övriga fordringar hos staten	0	552	0	2 533
Övriga fordringar	0	2	267	0
Kortfristiga placeringar	0	0	0	0
Summa	40 019	53 402	41 965	57 001
Not 12 Kassa och bank				
Handkassa	5	4	5	4
Kassa och bank	25 355	12 485	31 824	26 065
Summa	25 360	12 489	31 829	26 069
Not 13 Eget kapital				
Årets resultat	123	12 184	326	18 387
Årets resultat slam/renhållning	0	442		442
Resultatutjämnings reserv	14 575	14 575	14 575	14 575
Övrigt eget kapital	96 015	96 138	97 012	97 338
Summa	110 713	123 339	111 913	130 742
Not 14 Övriga avsättningar				
Framtida underhåll av våtmarker	70	70	70	70
Övriga avsättningar	0	0	550	3 153
Summa	70	70	620	3 223



Belopp i Tkr	Kommunen		Koncernen	
Not 15 Långfristiga skulder				
<i>Långfristiga lån</i>				
Ingående skuld	64 238	59 638	205 238	200 638
Nya lån	0	0	0	14 700
Amorteringar och lösen av lån	-4 600	-4 975	-4 600	-4 975
Utgående skuld	59 638	54 663	200 638	210 363
<i>Övriga långfristiga skulder</i>				
Ingående skuld	6 324	6 670	6 324	6 670
Norra Älvsborgs räddningsförbund	346	-728	346	-728
Utgående skuld	6 670	5 942	6 670	5 942
Summa Långfristiga skulder	66 308	60 605	207 308	216 305
Not 16 kortfristiga skulder				
Kortfristig del av långfristiga lån	4 600	4 900	4 600	4 900
Leverantörsskulder	13 344	11 848	15 748	14 550
Övriga skulder	6 410	6 023	7 975	7 544
VA kollektiv	0	0	858	1 037
Löneskatter	3 614	4 207	3 614	4 207
Mervärdesskatt	307	378	318	749
Upplupna löner	2 038	1 283	2 038	1 283
Upplupna semesterlöner	10 462	11 141	10 462	11 141
Upplupna sociala avgifter	8 958	9 570	8 958	9 570
Upplupna pensionskostnader	7 021	8 058	7 021	8 058
Upplupna räntekostnader	24	9	24	9
Övriga interimsskulder	23 010	18 628	27 583	23 116
Summa	79 788	76 045	89 199	86 164
Not 17 Pensionsförpliktelser				
Ansvarsförbindelse	129 647	126 545	129 647	126 545
Löneskatt	31 453	30 700	31 453	30 700
Avgår överskottsfond	-41	-86	-41	-86
Summa	161 059	157 159	161 059	157 159
Not 18 Borgensförbindelser				
Egna Hem*	287	235	287	235
Kommuninvest	141 000	155 000	0	0
Summa	141 287	155 235	287	235

* Egna Hem Avser SBAB och BKN

Färgelanda kommun har i mars 1998 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 286 kommuner som per 2016-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingått likalydande borgensförpliktelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnda borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storlek på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomiska förening.



Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Färgelanda kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2016-12-31 uppgick Kommuninvest i Sveriges AB:s totala förpliktelser till 346 091 313 tkr och totala tillgångar till 338 153 309 tkr. Färgelandas kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 260 874 tkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 255 052 tkr.



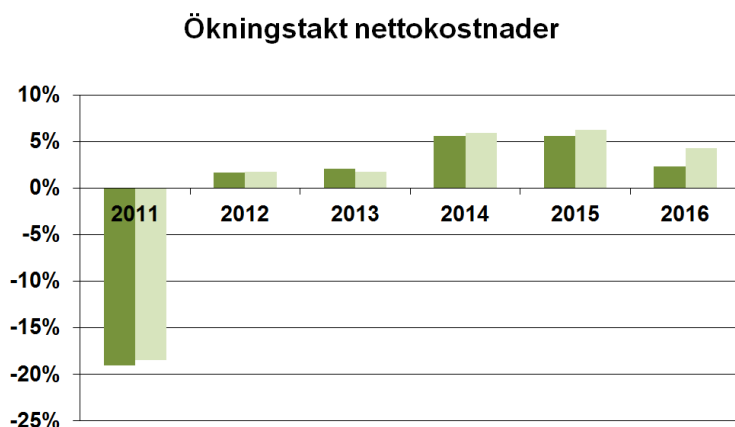
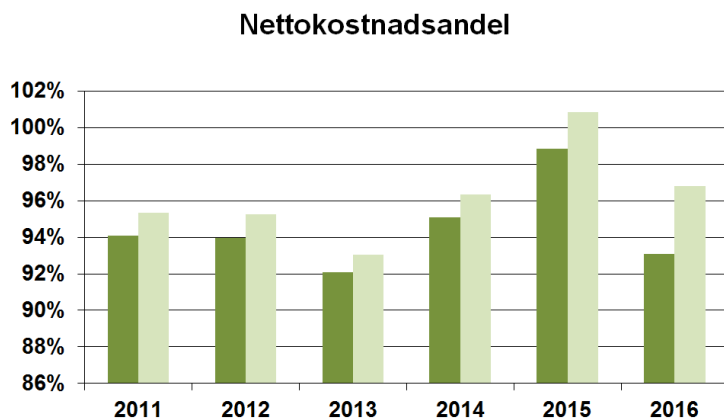
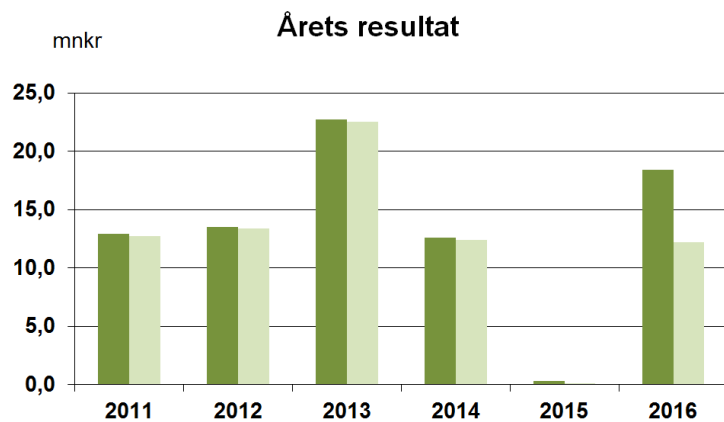
Investeringsredovisning

Beskrivning	Utfall 2016-12-31
KS/Stab, Surfplattor politiker 2016	65
KS/stab, It-utrustning gemensamma system	280
KS/stab, Uppgradering arbetsdatorer 2016	244
KS/stab, Nya/utökning av datorer 2016	194
KS/stab, Fiberanslutning av vht utanför tätort 2016	3
BoU, IKT plan 2016	281
Samhällsbyggnad, Projektering förskola norr	388
Samhällsbyggnad, Energieffektiviseringar 2016	226
Samhällsbyggnad, Anslutningsväg Högalid	718
Samhällsbyggnad, Industriplan Högalid	1 031
Samhällsbyggnad/Stab, Industrifastighet Björnhuset	5 102
Samhällsbyggnad, Asfaltering ÅVC Stigen	68
Samhällsbyggnad, Automatiskt brandlarm Valbo	66
Samhällsbyggnad, Lekplatser	268
Samhällsbyggnad, Ombyggnad Tallbacken avd A	721
BoU, Maskiner Kost o Städ	24
Summa	9 679
Grundramar 2016	
BoU	424
Samhällsbyggnad fastighet oförutsett	374
Samhällsbyggnad, Kartor	275
Samhällsbyggnad Höjdsystem	123
KS/förvaltning IT	172
KS/förvaltning	271
Omsorg	907
Kultur och Fritid	84
Summa Grundramar	2 630
Utfall 201612	12 309
TOTALT BESLUTAT INVESTERINGSUTRYMME	20 000
Återstående utrymme	7 691



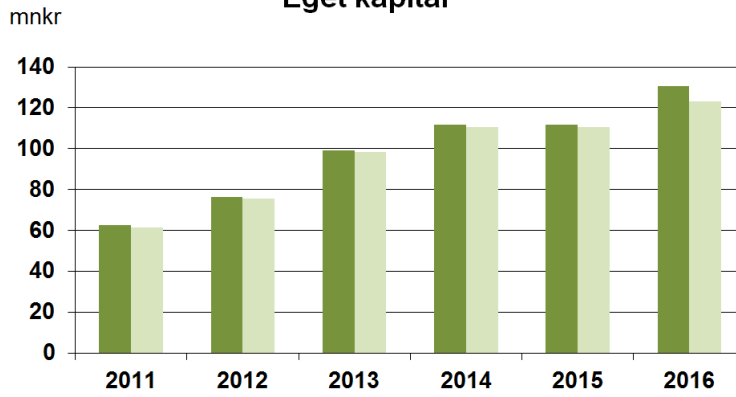
Verksamhetsåret i siffror; diagram

Koncernen i mörkt grönt och kommunen i ljus grönt. Ökningen av nettokostnader för 2012, 2013 och 2015 har justerats med återbetalningen av AFA-premier, vilket ska redovisas som jämförelse störande post.

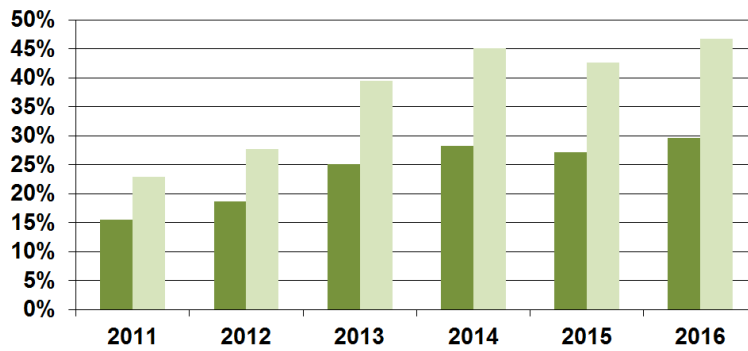




Eget kapital



Soliditet





Kommunfullmäktiges förvaltning

Resultaträkning för sektor

Belopp i tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse
Intäkter	320	1 144	150	994
Kommunbidrag	3 342	3 061	3 061	0
Summa intäkter	3 662	4 205	3 211	994
Kostnader:				
Personalkostnader	-1 883	-2 730	-1 908	-822
Övriga kostnader	-1 107	-848	-1 303	456
Kapitalkostnader	0	0	0	0
Summa kostnader	-2 990	-3 578	-3 211	-366
Periodens resultat	543	628	0	628

Ekonomisk översikt

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016
Kommunfullmäktige	1 009	858	1 261	403
Kommunrevision	533	245	444	199
Nämnder och beredningar	371	428	481	53
Överförmyndare	757	902	875	-27
Totalt	2 670	2 433	3 061	628



Kommunstyrelsens förvaltning & kommunkontor

Verksamhetsbeskrivning

Kommunstyrelsen består av 13 ledamöter och är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den ska leda och samordna planeringen av kommunens ekonomi och verksamhet. Kommunstyrelsen ska leda kommunens övergripande verksamhet enligt fullmäktiges riktlinjer och övriga styrdokument. Den ska också bereda ärenden till fullmäktige.

Den politiska organisationen innebär att ett ekonomiråd har etablerats under kommunstyrelsen för att hantera processen för verksamhetsplanering och budget.

Kommunstyrelsen ska ha uppsikt över övriga kommunala organs verksamhet, över det kommunala bolaget, samt över de kommunalförbund med mera, som kommunen är medlem i.

Kommunstyrelsen ansvarar för hela kommunens verksamhet förutom myndighetsutövningen som myndighetsnämnden ansvarar för.

Kommunledningskontor

Staben fokuserar på strategiska frågor samt arbetar som internkonsulter för de löpande verksamheterna. Staben är en resurs för samtliga fyra sektorer och stabens verksamhet kommer hela organisationen till gagn. I staben ingår förutom kommunchefen även personalchef/administrativ chef, ekonomichef och IT-chef.

Ekonomi-, personal- och administrativavdelning

Kommunen har en samlad administration som understödjer den politiska verksamheten, staben samt de fyra sektorerna. Enheterna består av ekonomi och personal-/administrativ enhet.

Inköp och upphandling

Den dalslandsgemensamma inköpsorganisationen har förstärkts och ett system för upphandlingsstöd och avtalsregister har införts. För att ytterligare säkerställa att ökade krav i samband med inköp och upphandlingar hanteras effektivt och att befintliga avtal följs behöver inköpsfunktionen fortsätta att förstärkas och utvecklas. Det är viktigt att kommunen säkerställer att det finns tillgång på varor och tjänster av hög kvalitet och till låga priser.

Folkhälsoarbete

Folkhälsoarbetet syftar till att utjämna skillnader i hälsa mellan olika grupper i samhället och att skapa förutsättningar för människor att känna trygghet till sig själva och sin omgivning och att kunna göra hälsosamma val i livet.

Folkhälsoarbetet bedrivs med utgångspunkt från det avtal som finns mellan Färgelanda kommun och Norra Hälso- och sjukvårdsnämnden och har sin utgångspunkt i lokala behov och förutsättningar. I kommunen finns ett Folkhälsoråd med deltagare från kommunstyrelsen i Färgelanda och Norra Hälso- och sjukvårdsnämnden.

IT

Uppdraget för IT är att tillhandahålla god service inom IT-området till kommunens alla verksamheter.



Verksamhetsberättelse

Upphandling är ett prioriterat område där det nu pågår en inventering för att se till att avtal finns i förekommande fall och att upphandling görs på ett riktigt sätt. Internutbildning för alla chefer genomfördes i augusti.

Under året har mycket tid lagts på att revidera ett antal administrativa rutiner och riktlinjer. Flera policys inom personalområdet har antagits och budgetprocessen har förnyats och går nu under namnet "mål- och resursplanen". Den process som togs fram under våren utvärderades under hösten tillsammans med ekonomirådet.

Arbete har också ägnats åt att skapa större prognossäkerhet för att den ekonomiska analysen ska vara tydlig och för att den ekonomiska styrningen ska fungera. Detta fungerade väl för budgetåret 2016.

Som en del av utredningen angående samverkan med andra kommuner har frågan om gemensam IT-funktion behandlats. Nu gäller att i första hand utreda förutsättningarna för samverkan mellan kommunerna i Dalsland.

Resultaträkning för sektor

Belopp i tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse
Intäkter	1 906	4 415	1 606	2 809
Kommunbidrag	32 468	33 076	33 076	0
Summa intäkter	34 374	37 491	34 682	2 809
Kostnader:				
Personalkostnader	-15 670	-18 345	-16 841	-1 504
Övriga kostnader	-15 576	-16 667	-16 459	-208
Kapitalkostnader	-1 318	-1 590	-1 382	-208
Summa kostnader	-32 564	-36 602	-34 682	-1 920
Periodens resultat	1 810	889	0	889

Ekonomisk översikt

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016
Kommunstyrelse	3 800	3 705	4 340	635
Kommunchef	8 264	5 683	5 772	88
Ekonomiavdelning	6 264	7 172	6 997	-175
Personalkontor	4 398	6 182	6 123	-58
Kansliavdelning	1 345	3 048	3 126	79
Folkhälsoenhet	338	248	417	169
IT & Kommunikation	6 249	6 149	6 300	151
Totalt	30 588	32 187	33 076	889



Sektorns målarbete

Prioriterat område:

Bra internetuppkoppling i hela kommunen

Förväntat resultat	Kommentar
Medverka till att fiberföreningar kommer till stånd i tätorter.	Arbetet med fiberförtätning är i slutskedet och av kommunens nio föreningar är sex driftsatta. En är upphandling klar för med start av byggnation i år samt en är i uppstartsfasen.

Prioriterat område:

Kommunens finansiella mål ska uppfyllas

Förväntat resultat	Kommentar
De finansiella målen för kommunen ska uppfyllas	För perioden uppnås samtliga finansiella mål. Resultatet uppgår till 3,3 procent av totala skatteintäkter och statsbidrag. Resultatet påverkas delvis av det tillfälliga statsbidraget. Likviditeten påverkas fortfarande av långa handläggningstider på Migrationsverket. Om samtliga investeringar enligt plan utförts hade extern finansiering sannolikt varit nödvändig.

Prioriterat område:

Plan över strategiska investeringar

Förväntat resultat	Kommentar
Plan över strategiska investeringar framtagen	Vi har en beslutad treårsplan för investeringar. Där ingår bland annat utbyggnad av förskola i Högsäter och i södra delen av kommunen, cykelväg mellan Stigen och Färgelanda samt industriområdet Dyrtorp.

Prioriterat område:

Kostnads- och kvalitetsjämförelse med riket/andra kommuner

Förväntat resultat	Kommentar
Att ta fram en gemensam struktur för sektorerna i kostnads- och kvalitetsjämförelser med riket/andra kommuner	Sektorerna har påbörjat arbetet och finns tillgängligt i respektive sektors kvalitetsredovisning.

Prioriterat område:

Mätplan med volymmått och indikatorer

Förväntat resultat	Kommentar
Ta fram en mätplan och volymmått med indikatorer	Vi har ett antal mätetal i vårt budget/bokslutssystem som är kopplade till målen för verksamheterna. Fler mätetal finns presenterade i sektorernas kvalitetsledningssystem.

Investeringar

IT investeringar uppgick till 828 tkr 2016, utav dessa investerade IT-enheten i utrustning av gemensamma system (325), uppgradering av arbetsstationer (244 tkr) samt utökning av datorer (194 tkr), samt surfplattor till politiker (65 tkr).

Under 2016 gjordes en omflyttning utav arbetsplaster inom kommunhuset, vilket resulterade i att ekonomienheten flyttade till ett kontorslandskap på vån 2. Under detta år investerades möbler och nya skrivare som uppgick till 284 tkr.



Framtid

Processen med att ta fram styrdokument för kommunens inre arbete fortsätter. Flera policys och riktlinjer har beslutats av Kommunfullmäktige och i fortsättningen kommer dessa att finnas lätt tillgängliga på hemsidan. Delegationsordningen kommer att vara reviderad i sin helhet innan sommaren 2017. Viktigt att alla styrdokument hålls levande och revideras med en viss kontinuitet.

Kommunens interna kontroll kommer att prioriteras genom att aktuella internkontrollplaner kommer att tas fram. Detta är en process som kräver viss tid men tanken är att kommunstyrelsen ska kunna fatta beslut under hösten i denna fråga.

På personalsidan fortsätter det framgångsrika arbetet att sänka sjukfrånvaron, rätten till heltid utökas och mycket görs för att rekrytera personal inom de områden där kompetensbrist märks eller kommer att märkas.

Upphandlingsfunktion förstärks genom att vår dalslandsgemensamma upphandlare kommer att finnas på plats i kommunhuset en eller två dagar per vecka. Utbildningsinsatser för berörd personal kommer att genomföras.

Näringslivsarbetet kommer att fortsätta utvecklas genom utökad samverkan mellan kommun och företag. Färgelandadagarna och näringslivsmässan har blivit en tradition som ger kommuninvånarna och näringslivet glädje och gemenskap. Marknadsföringsstrategier som bomässa, kommunkalender och Färgelandadagarna är viktigt för kommunen och kommer att prioriteras inför framtiden.

Folkhälsans roll får en ytterligare förstärkt betydelse och ska genomsyra kommunens alla verksamheter.

För IT gäller att Dals Eds och Färgelanda kommuner under kommande år samverkar kring en gemensam chefsfunktion där det också ges ett uppdrag att utreda förutsättningar för ett formaliserat samarbete i form av en gemensam IT-enhet.



Sektor Omsorg

Verksamhetsbeskrivning

Sektor Omsorg ska bidra till att främja kommuninvånarnas ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktivt deltagande i samhällslivet. Sektor Omsorg har tre huvudsakliga lagstiftningar att förhålla sig till; Socialtjänstlagen (SoL), Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Verksamheten bygger på frivillighetens grund men under vissa förutsättningar kan vård- och behandlingsinsatser ske med tvång.

Verksamheten planeras och styrs av sektorns ledningsgrupp som består av socialchef, enhetschefer inom äldreomsorgen, individ- och familjeomsorgen, enheten för stöd och service, integrationsenheten, utvecklings/omsorgskontoret och medicinskt ansvarig sjuksköterska.

Verksamheten består av följande delar:

Omsorgs- och utvecklingskontoret, individ- och familjeomsorgen, integrationsenheten, enheten för stöd och service och äldreomsorgen.

Verksamhetsberättelse

Omsorgs- och utvecklingskontor

Det har införts ett nytt system, SAMSA, för informationsöverföring mellan kommunerna och regionen avseende ineliggande patienter på sjukhus. Det har även genomförts utbildning för att vårdplanera personer på sjukhus på distans med hjälp av digital teknik.

Utvärdering och utveckling av sektorns verksamhetssystem Magna cura har påbörjats avseende ny BBIC-modul samt ny dokumentationsmodul enligt ICF för hälso- och sjukvårdspersonalen.

Revidering av handlingsplan med tillhörande lokala rutiner gällande kommunens arbete mot våld i nära relationer har pågått under året. I december utbildades kommunens chefer i ämnet och de kommer under 2017 i sin tur utbilda sina personalgrupper.

Det har påbörjats ett utökat arbete med Individ- och familjeomsorgen och Enheten för stöd och service avseende anhörigstöd.

Skuldsaneringslagen har reviderats hösten 2016. Med hjälp av den nya lagen är det lättare för enskilda personer att ansöka om skuldsanering och det är förändringar avseende avbetalningen.

Äldreomsorg

Särskilt boende

Vårdtyngden på kommunens särskilda boenden har ökat successivt år för år och det har varit en hög vårdtyngd även 2016. Den som beviljas ett boende har mycket stora hjälpinsatser och behöver oftast hjälp av två personal vid insatstillfällena.

Efterfrågan på korttidsplatser har varierat under året. Lillågården som har de flesta korttidsplatserna har haft överbeläggningar under sju av årets månader. Vid överbeläggningar har extrapersonal satts in för att säkerställa vården och omsorgen. Personalen på korttidsenheten har haft en ökad arbetsbelastning då det varit svårt att rekrytera sjukgymnast och arbetsterapeut i kommunen. Då sjukhusen idag bedömer patienterna som medicinskt färdigbehandlade allt snabbare och fler behöver mer avancerad och längre rehabilitering innan hemgång till ordinärt boende finns det ett ökat behov av korttidsplatser.

Under 2016 har kommunen anställt tre undersköterskor, en på varje boende, med särskilt ansvar för metodstöd. Tjänsterna finansieras med stimulansmedel från Socialstyrelsen. Syftet med tjänsterna är att öka bemanningen, skapa trygghet och ökad kvalitet för den enskilde. Detta görs bland annat genom att leda det pedagogiska arbetet tillsammans med chef samt säkerställa att dokumentationen



sker enligt gällande lagstiftning. Personalen har under året arbetat i kvalitetsregistren Senior Alert, BPSD och Palliativregistret.

Fortbildning har pågått under året. Bland annat har all personal deltagit i en halvdagsutbildning i värdegrundsarbete samt föreläsning med Egon Rommedahl i ämnet bemötande och förhållningsätt.

Hemtjänst

Verksamheten har fokuserat på organisationshälsa. Enheten har arbetat aktivt med att lösa tillfälliga vikariebehov genom att höja sysselsättningsgraden hos ordinarie personal. Man har därmed kunnat tillgodose heltidssysselsättning för tre personal. Schemaförändringar är gjorda för att frigöra tid för att aktivt kunna arbeta med kvalitetsfrågor och uppdrag som ska verkställas enligt lag, såsom dokumentation och genomförandeplaner, kontaktmannaskap, riskanalys i hemmet samt teamträffar tillsammans med andra yrkeskategorier.

Fortbildning har pågått under året. Samtlig personal har haft en halvdagsutbildning i värdegrundsarbete, en heldagsutbildning med inriktning hälso- och sjukvård samt föreläsning om Parkinsons sjukdom. Merparten av personalgruppen har gått en utbildning i psykiatri på gymnasienivå, tillsammans med personal inom LSS, som omfattat tre halvdagar samt egna studier. All personal har haft en föreläsningssdag med Egon Rommedahl i ämnet bemötande och förhållningsätt.

Nytt avtal gällande digitala trygghetstelefoner har införts och alla trygghetstelefoner i kommunen har bytts ut.

Hälso- och sjukvård

Perioder av låg bemanning inom sjuksköterskegruppen har förekommit under 2016, orsakat av vakanser i samband med rekrytering. Det har varit mycket svårt att rekrytera sjukgymnaster och arbetsterapeuter vilket har inneburit att enheten har varit underbemannad stora delar av året.

Samverkande sjukvård steg 2 startade i april.

Individ- och familjeomsorgen

Första kvartalet var arbetsbelastningen mycket hög på myndighetsdelen gällande handläggning av ärenden av ensamkommande barn. Enheten har haft ökade kostnader gällande arbetstid, resor och konsulter för att omplacera ensamkommande barn närmare Färgelanda kommun och till våra egna boenden. Under första halvåret har mycket tid och energi fått läggas på rekrytering av personal för att få stabilitet i arbetsgruppen.

Enheten för stöd och service

Ett ärende inom boende LSS krävde under en period dubbelbemanning, Securitas-insatser och slutligen en extern placering.

Svårigheter med rekrytering av personal har inneburit ökade personalkostnader i form av fyllnads- och overtidsersättningar.

Året har inneburit utbyggnad av dagliga verksamheter. Nya lokaler på Furåsen samt affärslokal har tillkommit under året. Flytten var delvis nödvändig då verksamheten under en period bedrevs i lokaler som inte var lämpliga utifrån arbetsmiljö för brukare och personal. Utökningen av verksamheten har medfört ökade kostnader för lokaler, lokalvård samt personalresurser. Andra kostnader som tillkommit under året är inköp av utrustning och möbler i samband med utökningen. Verksamheten har under året anpassats för framtida behov av praktik och arbetsträning inom arbetsmarknadsenheten.



Integrationsenheten

Ensamkommande barn

Två nya boenden öppnades under första halvåret. I december stängdes sedan ett av boendena då behovet av platser minskat. Istället för tidigare överenskommelse har staten valt att fördela barnen procentuellt till landets kommuner. Då ett nytt ersättningssystem kommer att införas under 2017 har Migrationsverket sagt upp befintligt avtal om mottagande med kommunen.

Per 2016-12-31 bodde det totalt 29 barn på Dalio, Furåsen samt Nova HVB och på Utslussen bodde det 11 ensamkommande. Därutöver finns det barn som är externt placerade av Individ- och familjeomsorgen.

Integrationskontoret

Kommunens fördelningstal om mottagnade har varit tio nyanlända under 2016. Under 2016 har verksamheten startat upp en lokal samhällsorientering i samverkan med bl a andra sektorer i kommunen, polis, Valbohem och folktandvården. Språkcaféet har flyttat från Centrumhuset till Familjecentralen då större lokaler behövdes. Matchningen av språkvän har pågått.

Områdeskontor

Kommunen har från 1 januari 2016 valt att samla alla statliga medel för nyanlända samt ensamkommande barn på ett områdeskontor. Härifrån fördelas de statliga medlen ut till de olika verksamheterna i kommunen enligt fastställd schablon.

Resultaträkning för sektor

Belopp i tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse
Intäkter	70 560	146 184	146 115	69
Kommunbidrag	114 568	119 305	119 305	0
Summa intäkter	185 128	265 489	265 420	69
Kostnader:				
Personalkostnader	-104 906	-127 034	-124 471	-2 563
Övriga kostnader	-85 839	-137 609	-139 974	2 365
Kapitalkostnader	-1 014	-942	-975	33
Summa kostnader	-191 759	-265 585	-265 420	-165
Periodens resultat	-121 199	-119 401	-119 305	-95

Ekonomisk översikt

Verksamhetsområde. Tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016
Omsorgs- och utvecklingskontor	16 635	16 200	18 369	2 169
Äldreomsorg	55 824	55 898	56 734	836
Individ & Familjeomsorg	35 587	30 782	26 468	-4 315
Enheten för Stöd & Service	19 986	22 839	19 504	-3 334
Integrationsenheten	-6 834	-6 319	-1 770	4 548
Totalt	121 199	119 401	119 305	-95



Volymer

Verksamhet	2013	2014	2015	Budget 2016	Utfall 2016
Äldreomsorg:					
Belagda säboplatser	73	78	80	82	76
Måltider, dagsportioner	141	135	140	140	143
Trygghetslägenhet	24	24	24	24	24
Hemsjukvård, antal brukare	176	167	175	183	198
Hemtjänst, antal tim	31 515	27 479	31 048	32 000	32 614
Enhet för stöd och service:					
Daglig vht, antal brukare	10	12	15	16	15
Personlig assistans, antal brukare	3	0	1	2	1
SFB (LASS), antal brukare	3	3	3	4	3
Soc psykiatri, antal brukare	18	20	17	17	29
Gymnasieboende ungdom, antal insats	8	8	8	9	6
Boende vuxen enl LSS, antal brukare	10	10	13	10	15
Integration:					
Personer, antal	63	51	104	104	149
Hushåll, antal	19	21	24	24	45
Barn utan vårdnadshavare, antal	19	19	88		71
Individ och Familjeomsorg:					
Institutionsplacering Unga, antal	8	8	6	8	3
Familjehemsplacering, antal	18	19	59	16	32
Utbet ek bistånd/månad, antal	39	65	90	89	98
Institutionsplacering Vuxen, antal dygn	1 069	724	334	675	606
Omsorg/Utvecklingskontoret:					
Antal beslut SoL			896		903
Antal beslut LSS			52		37
Antal ärenden skuldrådgivning under året			17		18
Antal utskickade fakturor			3 362		2 920
Antal beställda turer via bemanning			4 002		2 953
Antal besök uppsökande verksamhet			12		14
Antal ansökningar bostadsanpassning			69		59



Analys av utfall per verksamhetsområde

Sammanfattningsvis gör sektorn som helhet ett mindre underskott mot budget. Ett betydligt mycket bättre resultat än föregående år, 2015. De enheter som uppvisar ett underskott 2016 är Individ- och familjeomsorgen och Enheten för stöd och service. Merparten av detta underskott orsakas av konsultkostnader avseende handläggning, placeringskostnader samt ett ökat ekonomiskt bistånd.

Omsorgs- och utvecklingskontor +2 169 tkr

- Kostnaden för bostadsanpassningsbidrag överstiger budgeten. Volymen är samma som prognostiserades i samband med budgetarbetet inför 2016 (54 beslut med bifall helt eller delvis). Däremot har ett antal av besluten varit stora och därmed genererat mer kostnader.
- Biståndsenheten har ett utfall som i stort motsvarar budget. Något lägre kostnader för månadsanställda pga. frånvaro. För att kunna utföra arbetet med kvalitet och utifrån gällande lagstiftning har konsultinsats behövts vid ett par tillfällen i slutet på året.
- En del av överskottet på omsorgskontoret orsakas av lägre personalkostnader än budgeterat pga partiell tjänstledighet, sjukskrivning samt att månadslönen för enhetschef flyttades till annat ansvar juli-oktober. Kvalitet har kunnat upprätthållas på levererade tjänster trots frånvaro enligt ovan. Lägre kostnader för inkontinenshjälpmedel än budgeterat skapar också ett visst överskott.

Äldreomsorg +836 tkr

Särskilt boende

- Lillågården har en positiv avvikelse jämfört med budget pga minskad sjukfrånvaro, utökad samarbete mellan enheterna, ökade bidrag för trygghetsanställningarna samt minskad vikarieanvändning.
- Solgården och Håvestensgården har ett visst underskott i förhållande till budget. Stora omvårdnadsbehov hos brukarna har krävt utökade personalresurser. Höga sjukskrivningstal påverkar också resultatet negativt.
- Under vissa perioder har det varit hot- och våldssituationer på Håvestensgården som krävt extra personalresurser för att säkerställa brukarnas trygghet och personalens arbetsmiljö.
- På Solgården skapar de långa avstånden mellan enheterna ett ökat personalbehov.
- De ny tillsatta tjänsterna som metodstödjare, vilka finansierats fullt ut av statliga medel, har inneburit en kvalitetsmässig höjning i verksamheterna samt att personalen känt en trygghet i att de kan få stöttning vid dokumentation samt hjälp i omvårdnadsarbetet. Det har också inneburit en bättre, positivare och lugnare atmosfär.

Äldreomsorgsmåltider

Verksamheten har en positiv avvikelse under året då fler portioner än budgeterat har sålts.

Hemtjänst

- Verksamheten har ett visst underskott jämfört med budget då det inte har varit budgeterat för obekvämt arbetstid för nattpatrullens personal.
- Hemtjänsten har fått minskat antal timmar att verkställa i södra delen av kommunen men fortsatt högt antal timmar den norra delen.
- Resursanvändningen anpassas till verksamheten och under året har effektiviteten varit 0,78 vilket är högt.
- Verksamheten har under året arbetat med organisationshälsa, vilket bland annat innebär att öka sysselsättningsgraden till den personal som har önskan om det. Man har även sedan april justerat schemat så personalen arbetar var tredje helg istället för varannan. Det innebär att merparten frånvaro täcks i arbetslaget och att personalen har större möjlighet att aktivt arbeta med lagbundna uppdrag under vardagar.
- Målen under året har varit att alla brukare ska ha en genomförandeplan som de varit delaktiga i att påverka samt att ha teamträffar tillsammans med andra yrkeskategorier en gång per vecka. Fortsatt arbete med att skapa trygghet och arbeta aktivt med bemötande och förhållningssätt. Arbete med riskanalyser i det enskilda hemmet har fortgått.



Dagverksamhet

- Verksamheten har en positiv avvikelse jämfört med budget.
- Kvaliteten och måluppfyllelsen är god i verksamheten alla deltagare har en aktuell genomförandeplan. Personalen utgår från den enskildes behov under dagvistelsen och de anordnar både grupp- och individuella aktiviteter.

Hälsa- och sjukvård

- Det har varit stora svårigheter att rekrytera personal till rehabenheten, vilket har skapat perioder av vakanser. Detta skapar ett överskott i verksamheten på 409 tkr.
- Arbetsterapeuter och sjukgymnaster har på grund av vakanserna fått prioritera insatserna under året, dock utan att kvaliteten på de högprioriterade insatserna blivit lidande.
- Ny rekrytering av sjuksköterskor har gjorts under året. I samband med rekryteringarna har viss vakans uppstått vilket skapar ett överskott i verksamheten.
- Intäkter för samverkande sjukvård samt intäkter för studerande har varit högre än budgeterat.
- Ökade personalkostnader under sommarmånaderna då vikarier inte finns att tillgå och ordinarie personal därmed har arbetat extra

Individ- och familjeomsorgen -4 315 tkr

Vuxna

- Kostnaderna för vuxenvården överstiger budget. En volymökning av institutionsvård enligt LVM samt ökat antal frivilliga placeringar på behandlingshem enligt Socialtjänstlagen skapar ett underskott på 1 660 tkr. Totalt har det varit 7 placeringar under året.
- Gällande kostnaderna för öppna insatser inom missbruksvården har inte verksamheten nått målet med att inleda vården med öppna insatser vilket leder till ett överskott på 1 070 tkr.

Barn och unga

Familjehemsvård

- Budgeten för kommunens egna familjehem understiger budget med 854 tkr. Kostnaden för köpta familjehem överstiger budgeten med 2 777 tkr.
- Underskottet består av ökade kostnader utifrån ökade vårdbehov, konsultförstärkta familjehem, mor- barn placering samt att målet med omplacering till kommunens egna familjehem och formella överflyttningar till andra kommuner inte kunnat verkställas inom den tid som planerats under året.

Institutionsvård

- Kostnaderna är lägre än budget då målen med att genomföra omplacering till konsultförstärkta familjehem samt att avsluta placeringar som återgått till det egna hemmet med öppenvårdsinsatser genomförts.

Ensamkommande barn

Kostnaden för familjehemsvård samt institutionsvård för ensamkommande barn täcks fullt ut av statlig ersättning från Migrationsverket. Ersättningen har antingen utbetalats från Migrationsverket direkt till Individ- och familjeomsorgen eller via Integrationsenheten.



Ekonomiskt bistånd

- Budgeten för ekonomiskt bistånd har inte varit i balans under hela året. I snitt har det varit 115 ärenden/månad.
- En volymökning har skett under året avseende nyanlända familjer med större hushåll.
- En volymökning av familjer med större hushåll vilka är beroende av ekonomiskt bistånd för att uppnå skälig levnadsnivå under etableringsfasen.
- Utbetalning av ekonomiskt bistånd i avvaktan på etableringsersättning skapar ett underskott då den så kallade glappingen från Migrationsverket ersätter en månads bidrag och handläggningstiden hos Arbetsförmedlingen var under första halvåret 2 - 3 månader.

Handläggare myndighetsenheten

- Ökade personalkostnader då verksamheten utökats med handläggare inom barn och unga utifrån ökade anvisningar från Migrationsverket av barn utan vårdnadshavare.
- Under första halvåret anlätades socionomkonsulter vilket skapar en ökad kostnad.
- En utökning med en resursperson på öppenvårdsenheten har medfört ökade kostnader.
- Utökning av arbetsledare samt mentorer på varje enhet inom myndighetsutövningen har medfört en utökning av 2,5 årsarbetare.
- Utökningarna är gjorda för att öka kvaliteten, säkerställa rättssäkerheten samt omstrukturera så att verksamheten inte ska vara i behov av socionomkonsulter.
- Stimulansmedel på 770 tkr från Socialstyrelsen har tillförts verksamheten. Statens syfte med medlen är att stärka bemanningen inom den sociala barn- och ungdomsvården och arbeta för förbättrad kontinuitet.

Enheten för stöd och service -3 334 tkr

Boende enligt LSS

- Underskott gällande personalkostnader i form av övertid på grund av svårt att rekrytera vikarier, dubbelbemanning vid svår situation sommaren 2016 samt även sjuklönekostnader och arbetsgivaravgifter.

Daglig verksamhet LSS

- Ökade lokal- och personalkostnader på grund av utökade insatser och fler, separerade lokaler. Man har dessutom anpassat verksamheten inför kommande insatser via arbetsmarknadsenheten 2017.

Övriga insatser LSS

- Ökad kostnad för verkställande av beslut gällande avlösarservice.
- Beslut om boende barn har krävt ökade resurser och därmed ökade kostnader.
- Beslut om korttidsboende under större delen av året har bidragit till ökade kostnader.
- Fler beslut inom förlängd skolbarnomsorg har gett ökade kostnader.
- Köpt boendeplats skapar ett underskott.

LASS

- Förändrat beslut ger ökad kostnad då fler personal är i tjänst under dygnet.

Socialpsykiatri

- En nyanställning i maj på grund av utökade insatser och förändrad organisation inom verksamheten har gett ökade personalkostnader.



Integrationsenheten 4 548 tkr

Ensamkommande barn

- Då asylplatserna enligt beräknad budget ej varit fullbelagda ger detta direkt ett plus då verksamheterna sparar in på mat, aktiviteter, klädpengar, personalkostnader mm.
- Personalen på HVB Nova har gått in som vikarier i övriga verksamheter och på så sätt har budget för timpersonal inte använts.
- Löpande kostnader som till t.ex. mat har inte använts fullt ut på Nova och Furåsen eftersom dessa verksamheter inte kom i gång som beräknat.
- Stängning av HVB Mira i december 2015 har sparat en del pengar åt verksamheten.

Integrationskontoret

- Budget i balans

Områdeskontor

- Positivt resultat då man avslutat dyra placeringar för ensamkommande barn och istället gjort placeringar på kommunens egna boenden.



Sektorns målarbete

Sektor omsorg har uppnått de antagna prioriterade områdena/målen för 2016.

Prioriterat område:

Anställda i Färgelanda kommun ska erbjudas heltid och god arbetsmiljö

Effekt mål	Utfall 2016	Målvärde 2016	Utfall 2015	Utfall 2014	Utfall 2013
Antal heltidsanställningar ska öka inom sektorn.	128	103	102		
Kommentar Totalt antal anställda med heltidsanställning under respektive år. 2015: 102 av 222 anställda (46 %) och 2016: 128 av 247 anställda (52%). Ökningen av antal tjänster är relaterade till öppnandet av nya boenden för ensamkommande barn. Dessa verksamheter övergår till annan sektor 2017.					
Minskade sjuktal	9%	9,6%	9,7%		
Kommentar Mätningen är en sammanställning av lång och kort sjukfrånvaro under hela året. Avser samtliga verksamheter inom sektorn. Både den korta och den långa sjukfrånvaron har minskat under året.					

Prioriterat område:

Större valfrihet för vårdtagare att välja insatser utifrån önskemål

Förväntat resultat	Kommentar
✓ Nöjda vårdtagare där önskemål tillgodoses i största möjligaste mån, så långt lagstiftningen medger.	Enligt Socialstyrelsens enkät "Så tycker de äldre om äldreomsorgen" 2016 har brukarna svarat på frågan "Hur nöjd är du sammantaget med den hemtjänst du har?". Resultatet är 100% nöjda. Samma fråga har ställts till brukarna på särskilt boende och där är resultatet 82% nöjda.

Prioriterat område:

Maten ska fortsatt lagas i våra egna kök

Förväntat resultat	Kommentar
✓ 100 % ska tillagas i egna kök.	Samtliga särskilda boenden har lokala kök där maten tillagas.

Prioriterat område:

Makar där en bedöms ha behov av särskilt boende ska få bo tillsammans

Förväntat resultat	Kommentar
🟢 Tillräckligt antal boenden anpassade för två personer.	För närvarande finns ett beslut om parboende och det beslutet är verkställt. Finns ingen kö för övrigt.

Investeringar

Total summa: 796 tkr

- Möbler till Solgårdens matsalar och uppehållsrum
- Skrivbord och kontorsstolar till samtliga kontor på Solgården
- Tvättmaskiner Solgården och Lillågården för att möta kraven gällande vårdhygien
- Sängar på Håvestensgården
- Taklift särskilt boende äldreomsorgen
- Ombyggnation av hemsjukvårdens läkemedelsrum på Lillågården
- Köksutrustning på Furåsen, boende för barn utan vårdnadshavare
- Moduler i dokumentationssystemet, Magna cura



Framtid

Sektor omsorg

En av de stora utmaningar som Färgelanda kommun står inför 2017 är att skapa möjlighet till egen försörjning för de personer som kommer att lämna etableringen. Om inte dessa personer kommer ut i någon form av sysselsättning eller studier och blir självförsörjande så kommer kostnaderna att belasta försörjningsstödet i kommun.

Omsorgs- och utvecklingskontor

Handläggning avseende bostadsanpassningsbidrag flyttas från enheten till sektor Samhällsutveckling från årsskiftet. Tidigare handläggare kommer att vara behjälplig med att handlägga ärenden tills att ersättare finns på plats.

Utvecklingsarbete inom biståndsenheten gällande utredningar enligt modellen IBIC, Individens behov i centrum, kommer att fortgå under 2017. När införande av IBIC inom enheten och i omsorgsverksamheterna ska ske kommer det att krävas utbildningsinsatser för samtlig personal.

Vårdplaneringar på distans (via skype) kommer att införas från 2017 vilket förenklar och effektiviserar arbetet.

Översyn av riktlinje för handläggning av ärenden inom äldreomsorgen kommer att ske.

Nationell översyn av Socialtjänstlagen och Lag om stöd och service, LSS, pågår och kan komma att påverka kommunens myndighetsutövning samt verkställande av insatser. Ny nationell riktlinje gällande personer med demenssjukdom är ute på remiss och kan komma att påverka handläggarnas arbetsuppgifter samt verkställande av insatser. Ny lag gällande färdigbehandlade patienter på sjukhus som är på gång kan resultera i förändrade arbetssätt i samband med hemgång från sjukhus när insatser från kommunen krävs.

Kvalitetsvecka kommer att genomföras i januari, vilket är ett nytt koncept från 2017. Ansvariga enhetschefer tillsammans med socialchef, utvecklingschef och MAS följer upp kvalitetsparametrar för året som varit och sätter mål avseende kvalitet för 2017. Arbetet sker utifrån sektorns kvalitetsledningssystem.

Utveckling av Magna cura kommer att ske under året. Ny dokumentationsmodell för hälso- och sjukvårdspersonalen ska skapas och därefter implementeras.

Äldreomsorg

Särskilt boende

Under 2017 kommer internutbildningar inom flera olika teman att genomföras för samtlig personal i vård- och omsorg. Som exempel kan nämnas webutbildning i palliativ vård och webutbildning i våld i nära relationer. Strängare hygienkrav gör att vård- och omsorgspersonal behöver vara bättre rustade.

Hälso- och sjukvård

Sjuksköterskorna har ökat i antal och bör kunna verkställa fler uppdrag från Samverkande sjukvård, IVPA. Planer finns att internutbilda nattpatrullens undersköterskor så att de kan bistå och assistera nattsjuksköterskan vid ev. IVPA-uppdrag. Eftersom sjuksköterskeorganisationen omfattar ett större område än tidigare, krävs en samordnande funktion för kontakten med Samverkande sjukvård, planering för utbildningar för gruppen och planering för de studenter som kontinuerligt kommer till verksamheten. Därmed kommer en sjuksköterska att avsättas till att vara samordnare.



Rehabenheten kommer att var fullbemannad under våren och har då möjlighet att arbeta mer aktivt med förebyggande insatser för att bevara funktioner samt handleda personal i funktionell träning i större omfattning. Under 2017 kommer enheten att börja ta emot studenter, vilket är en positiv utmaning som kan innebära bättre rekryteringsmöjligheter samt inspiration för arbetsgruppen.

Hemtjänst

För att möta kommande utmaning att möta de allt mer komplexa insatser som brukaren har behov av krävs fortbildning. Kortare tid mellan beslut och verkställighet gör att verksamheten behöver ha ett visst utrymme för att möta behovet.

Utvecklingsarbete gällande brukarens upplevelse av delaktighet kommer att fortgå under året. Likväl att fortsätta arbeta med de lagstyrda kraven och därmed förbättra kvaliteten.

Individ- och familjeomsorgen

Från och med 1 januari tillförs verksamheten inga intäkter/driftsbidrag från Integrationsenheten för handläggning av ärenden avseende ensamkommande barn, ekonomiskt bistånd till nyanlända eller tolkkostnader. Samverkan och samarbete med sektor samhällsutveckling och andra aktörer måste utvecklas för att öka sysselsättning och minska kommunens kostnad för ekonomiskt bistånd.

De förebyggande insatserna och samverkan med skolan ska fortsätta att utvecklas.

Arbetet med att behålla stabilitet och kompetensutveckling i arbetsgruppen, säkerställa kvalitet och rättssäkerhet fortsätter.

Enheten för stöd och service

Enhetens verksamhet har från årsskiftet 2016/2017 delats upp mellan sektor omsorg och samhällsutveckling. Den dagliga verksamheten för LSS och socialpsykiatri har flyttats till sektor samhällsutveckling och enheten AME/integration.

Utmaningen för verksamheten är att rekrytera kompetent personal och se över och utveckla boendeformerna. Utbildning och handledning för personal inom LSS fortgår våren 2017 med målsättning att på sikt kunna erbjuda socialpsykiatri ett likande upplägg.

Samsjuklighet blir en utmaning som verksamheten måste hantera inom det närmaste och skapa rutiner för. Verksamheten behöver förberedas på att utföra insatser för personer med annan kulturell bakgrund.



Nyckeltal

Verksamhet	2013	2014	2015	2016
Individ och familjeomsorg, lfo				
Ekonomiskt bistånd	3 047 000	4 782 000	5 321 000	7 942 000
Nettokostnad per vård dygn vuxen	837	2 100	2 787	4 185
Enheten för stöd och service, ESS:				
Invånare med insats enligt LSS/LASS	59	59	59	60
Antal insatser	77	90	102	83 *
Antal insatser exkl. dagcenter/boende	56	66	70	58
Bruttokostnad per insats	273 974	367 475	244 784	305 125
Antal personer med insatser soc psyk	16/20	20	27	29
Bruttokostnad/insats/socialpsykiatri	93 833	77 179	73 019	99 069
Äldreomsorg:				
<i>Särskilt boende:</i>				
Särskilt boende antal platser	79	79	79	80
Personaltäthet per vårdtagare, Somatik	0,73	0,74	0,8	0,78
Personaltäthet per vårdtagare, Demens	0,73	0,75	0,78	0,75
Bruttokostnad per plats	538 889	549 689	555 941	537 538
Nettokostnad per plats	449 612	458 447	475 302	446 338
Bruttokostnad per plats exkl fastighetskostnad	436 685	432 035	435 040	434 500
Nettokostnad per plats exkl fastighetskostnad	331 990	404 266	354 401	343 300
<i>Hemtjänst:</i>				
Vårdtagare hemtjänst	223	231	234	223
Bruttokostnad per utförd hemtjänststimma	683	738	735	747

*Antal insatser enligt LSS/SFB



Sektor Barn & utbildning

Verksamhetsbeskrivning

Förskola inkl. pedagogisk omsorg

Verksamhet för barn 1-5 år finns i fyra förskolor inkl en pedagogisk omsorg i norr och söder samt två förskolor i Färgelanda tätort. I Högsäter startade också under året en provisorisk avdelning i församlingshemmet.

Det finns också två fristående förskolor, Stigen och Järbo, och två fristående pedagogisk omsorg, Barnens lek och lär och Ströms slott, i kommunen.

Fritidshem

Verksamhet utanför skoltid för grundskoleelever 6-12 år. Samtliga F-6 skolor organiserar denna verksamhet.

Det finns också fritidshem på de båda fristående F-6 skolorna.

Grundskola

Kommunen är huvudman för tre F-6 skolor: Valboskolan, Bruksskolan och Högsäters skola samt en 7-9 skola på Valboskolan.

Det finns också två fristående F-6 skolor, Järbo och Stigen, i kommunen.

Grundsärskola

På Valboskolan finns grundsärskola årskurs 1-9, både grundsär och träningskola.

Elevhälsa

I kommunen har vi: två centralt placerade specialpedagoger och en på Valboskolan 7-9, en kurator och två skolsköterskor. Socialpedagog är anställd och kopplad till särskild undervisningsgrupp. Vi rekryterade en skolpsykolog som dessvärre slutade efter ett halvår och nyrekrytering har inte lyckats. Vi hade stora svårigheter att rekrytera skolläkare, men från Ht-16 har vi skolläkare.

Gymnasium

Merparten av kommunens gymnasieelever går genom Fyrbodals avtal på Uddevalla gymnasieskola, men ett antal går också på andra utbildningsorter.

Vuxenutbildningen

Vuxenutbildningen organiserar i kommunen svenska för invandrare samt gymnasieutbildning i vård och omsorg och vuxengymnasiekurser via distansutbildning. Man köper också in olika utbildningar inom grundläggande vuxenutbildning, lärlingsutbildning och yrkesvux.

Måltid och lokalvård

Enheten har övergripande ansvar för måltidsrutiner och matsedlar i kommunen samt all köksverksamhet i kommunens grundskolor.

Lokalvården för skolor, omsorgsenheter och kommunhus organiseras inom enheten.

Skolskjuts

En skolskjutshandläggare arbetar 50 % med att organisera grundverksamheten och hantera avvikande önskemål och behov.



Verksamhetsberättelse

Helheten

Rekrytering av behöriga och legitimerade lärare och förskollärare blir allt svårare. Vår goda nivå på legitimerade lärare sjunker, även om vi i riksperspektiv fortfarande har hög nivå. Vi har flera pensionsavgångar framför oss, vilket ytterligare försvårar. Lönekostnaderna ökar då efterfrågan överträffar tillgången på lärarpersonal. Fler elever i alla verksamheter innebär en svårighet att ligga helt i fas med personalförsörjningen, framförallt då det råder brist på adekvat utbildad personal inom utbildningssektorn. Detta är också lönedrivande

Förskolor och skolor i ytterområdena har små möjligheter att samordna så det är ekonomiskt tuffare och svårare att bibehålla kvalitet i verksamheten vid sjukdom och annan personalfrånvaro såsom kompetensutveckling. Vi har via Arbetsförmedlingen haft praktikanter inne i verksamheterna.

Vi ser barns och elevers lärande från start i förskolan till år 9 och har rutiner för goda överlämningar mellan stadier.

Vi har startat en övergripande utvecklingsenhet där specialpedagoger och IKT-pedagog ingår och arbetet leds av utvecklingschef, tidigare verksamhetsutvecklare.

Vi arbetar för att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet i alla verksamheter.

Språkotek och skoldatatek används flitigt och utvecklas genom våra specialpedagoger.

Vi utvecklar samverkan med IFO runt våra gemensamma barn/elever och har regelbundna samtal i Västbusgruppen.

Samarbete i utvecklingsfrågor sker i Fyrbodalen och inom V8.

Vi genomför trivselenkäter och följer upp med revidering av likabehandlingsplaner.

Två rektorer examinerade från rektorsutbildningen under året. Ytterligare en rektor genomförde rektorslyftet och blev klar under våren. En förskolechef startar utbildningen nu under hösten och en rektor till våren 2017.

Ny förskolechef och ny rektor 7-9 har tillträtt under året.

Nya läroplaner för fritidshem och förskoleklass från juli 2016 vilket inneburit implementeringsarbete på enheterna.

Många nyanlända barn och elever på alla nivåer ställer stora krav på verksamheterna.

Samarbete om föräldrautbildningar med socialtjänst och bidrag från Folkhälsorådet sker kontinuerligt.

Skolhälsovården har inte fungerat fullt ut, då vi inte lyckats rekrytera skolläkare men från hösten är det väl fungerande. Vi har också haft vakant skolskötersketjänst periodvis under våren och därför inte hunnit med hela basprogrammet. Under hösten har vi därför korttidsanställt en tredje skolsköterska för att komma ikapp med uppgifterna. Bidrag för detta söker vi från Skolverket.

Extra resurser för enskilda barn har vi tillfört då behovet varit stort.



Barnomsorg

Nytt statsbidrag för minskade barngrupper har beviljats från augusti 2016 - juni 2017. Med hjälp av statsbidraget kan vi bibehålla volymen på max. 18 barn/avdelning. Pengarna från stadsbidraget gör också att vi fått möjlighet att tillsätta en 80 % resurstjänst. Planen är också att vi ska kunna dela avdelningarna i mindre grupper med fokus utepedagogik. Då vikarieanskaffning är svårt har detta inte lyckats fullt ut.

Under mars, april startade verksamheten med barnomsorg på obekvämt arbetstid. Till den verksamheten har det från augusti anställts en barnskötare på 100 %. Fram till december hade vi tre barn inskrivna på barnomsorg på obekvämt tid men i nuläget finns inget behov.

Nytt från augusti 2016 är nyanställning av en vikariepool. Det har underlättat vikarieanskaffningen till viss del. Poolen har varit fullt upptagen och försöket fortsätter ytterligare ett år.

Vi har på grund av långa köer och för att säkerställa att vi kan erbjuda barnomsorg inom 4 månader öppnat två tillfälliga avdelningar, Prästkragen i församlingshemmet Högsäter och ytterligare en avdelning på Højden.

Under hösten har planer för utbyggnad av Högsäters förskola färdigställts och under våren 2017 påbörjas bygget.

Två personal har gått handledarutbildning i Högskolan Västs regi. Viktigt att vi får personal som vill utbilda sig till handledare med tanke på framtida rekrytering av förskollärare.

En personal går en utbildning till KU8 observatör, lärledare. Den utbildningen startade upp i april och pågick under året.

Grundskola inkl. grundsär och fritidshem

Måluppfyllelsen för årets årskurs 9 är väsentligt bättre än föregående år, om vi inte räknar de nyanlända elever som enbart hunnit skaffa ett eller två betyg under sin korta tid i landet. Förutom IM-språk antogs alla utom 7-8 elever till nationella program på gymnasiet. Meritpoäng för år 9, se nedan. Med reservation för att vi får något avvikande siffror från Öppna jämförelser och SIRIS, då våra uträkningar inte alltid överensstämmer med nationella siffror.

När vi fick SKL:s rapport om att Färgelanda låg på 290 plats i SKLs ranking, valde vi i ledningsgruppen att använda all vår kraft för att vända resultatet. Vid höstterminens start samlade vi all personal för att göra ett positivt avstamp att höja våra resultat. Vi har arbetat för att få eleverna mer delaktiga i sin egen kunskapsutveckling vilket ledde till att alla elever utifrån sin nivå nu tränas att hålla sina egna individuella utvecklingsamtal.

Personalen i våra verksamheter har under 2016 arbetat för att skapa engagemang, lust att lära och en god miljö för lärande som främjar elevernas utveckling. För att uppnå en god lärandemiljö är undervisningens kvalitet, liksom arbetet för att skapa en trygg lärandemiljö, central. Det arbete vi bedriver med elevernas kunskap och fostran, trygghet och trivsel utgår från Läroplan för grundskola, förskoleklassen och fritidshemmet.

Efter Skolinspektionens granskning våren 2015 har vi fortsatt att arbeta med att fördjupa oss inom de granskade områdena. Förebyggande och hälsofrämjande arbete har fått stort fokus på trygghet och trivsel.

Antalet nyanlända elever ökade under våren. En stor grupp nyanlända elever bor i Högsäter. Vi valde därför att inrätta ytterligare en förberedelseklass F-6 på Högsäters skola. Vi har nu två förberedelseklasser F-6 och en år 7-9.

Det ställer stora krav på oss att skapa en god inkludering i våra skolor för att bl.a. motverka främlingsfientlighet. Vårt uppdrag är att eleverna direkt efter kartläggningen ges en klassplacering i ordinarie klasser så att alla elever känner en tillhörighet i den svenska skolan. Nyanlända elever som får "bada" i det svenska språket och interagera med våra svenska elever lär sig språket snabbare. Under inskolningsfasen placeras nyanlända i förberedelseklass för att lära sig svenska som andraspråk (sva) och grunderna i alla övriga ämnen enligt timplanen. Successivt går eleverna ut i sina klasser i de ämnen de är mogna för. Alla praktiskt estetiska ämnen medverkar man i direkt efter klassplaceringen. Kartläggning av elevernas kunskaper görs under inskolningsfasen och eleverna får



sin klassplacering utifrån sin kunskapsnivå. Alla elever som har behov av studiehandledning har rätt till det. Vi erbjuder också modersmålsundervisning i flera språk.

Insatser för elevernas ökade målpuppfyllelse:

- Vi dokumenterar elevernas kunskaper i UNIKUM
- Samtliga elever, F-år 9 genomgår ett screeningprogram i matematik och svenska för att fånga upp vilket stödbehov som finns.
- Vi analyserar kunskapsresultat i alla årskurser och i nationella prov årskurs 3,6 och 9 och betyg åk 6-9 samt beslutar om åtgärder och förändringsarbete.
- Vi arbetar med formativ bedömning och återkoppling till eleverna.
- Lärare och elevhälsa arbetar gemensamt och aktivt för att nå högre resultat.
- Vi har speciallärare från hösten på alla skolor.
- Vi arbetar med att utveckla undervisningspraktiken bl. a genom kollegialt lärande i lärgrupper.
- Vi har arbetat med att utveckla ledarskapet i klassrummet
- Vi har tillsatt de förstelärartjänster vi blir beviljade
- Vi har ansökt och rekviderat samt utsett de lärare som ingår i lärarlönelyftet.
- IKT-satsningen och utveckling av den pedagogiken pågår och under våren har årskurs 7 blivit tilldelade 1-1-datorer. Lärarna har haft tillfällen för kompetensutveckling i IKT-pedagogik. Förtätning i de yngre åren och förskolan sker efter hand. Nätåtkomst i ytterområden försvåras fortfarande.
- Moduler för att klara de större elevkullarna är på plats och en välkommen förbättring.
- Samtliga lärare deltar i läslyftet under ett år från höstterminen-16.
- Vi har arbetat fram en modell för projektet "Du äger ditt liv" och arbetet med eleverna startade höstterminen med årskurs 6 och därefter årskurs 7. Det är ett samprojekt med IFO, Kultur och fritid, Folkhälsorådet samt Hälsokällan. Det har varit ett väldigt uppskattat projekt och inneburit klara målbilder för många elever.
- I arbete med att motivera elever är även arbetsförmedlingen inne i årskurs 9. Projektet heter TRIM.
- Under vårterminen verksamhetsåret 2016 avslutades försöket med läs- och rörpas på år 7-9. Detta var halvtimmaspass för att arbeta med elevernas läsförståelse 30 min och 30 min rörelse. All forskning visar att detta är välgörande för kunskapsinhämtningen.
- Vi samarbetar med IFO kring elevers behov och med föräldrastöd/utbildning.

Vi har ansökt om bidrag från Skolverket för lågstadiesatsningen och fått det beviljat. F-6 skolorna har för detta bidrag anställt ytterligare lärare, vilket är ett välkommet resurstöd.

För hösten sökte vi och blev beviljade bidrag också för fritidshemsverksamheten.

Inför hösten ökade vi personalstyrkan på fritidshemmen på Valboskolan.

Särskolan fick fler elever inför hösten vilket innebär fler personal.

Grundsärskolan som tidigare haft två olika rektorer har sammanförts till en enhet under en rektor. Under 2016 har detta inneburit en kraftigt ökad samverkan mellan personalen och bl. a medfört en förbättrad kompetensutveckling samt utbyte av pedagogiskt material mellan enheterna.

Gymnasieskolan inkl gymnasiesär

Vi har fri-sökavtal med samtliga gymnasieskolor i Fyrbodalen och antagning sköts av antagningskansliet Fyrbodalen förutom IM-språk där vi har avtal med Uddevalla kommun. Flera elever på gymnasiet har behov av tilläggsbelopp som stöd för sitt lärande.

Gruppen nyanlända elever till IM-språk ökade under våren.

Vuxenutbildningen

283 st anmälningar är registrerade under året. 272 st elever startade en eller flera kurser.

Vuxenutbildningen har lokaler på Dalslands folkhögskola. Omförhandling och hyreshöjning har skett under året. Ny hänvisning av lokal till SFI.



Under året påbörjades samarbete med ny distansutbildare. Problem har gjort att vi har ömsesidigt avbrutit avtalet och återgått till tidigare företag.

Antalet distansstuderande på gymnasienivå ökar på grund av bla olika insatser från Arbetsförmedlingen och fördelaktigare studiemedel eller bibehållet aktivitetsstöd från AF. Många studerande kommer med ett tidigare avhopp från gymnasieskolan. Gruppen som har haft svårt med sina tidigare studier har inte alltid lätt att bedriva distansstudier. Här krävs lärare på plats som stöd och hjälp, vilket vi inte kan erbjuda annat än undantagsvis.

Fler studiemotiverade SFI-elever som söker vidarestudier. Ökat tryck och önskemål om studier på grundläggande och gymnasial nivå. Samarbete med Dalslands folkhögskola påbörjas under hösten.

Kommunen ansvarar för att alla nyanlända erbjuds Samhällsorientering.

Yrkesutbildning inom Vård och omsorg finns i Färgelanda i övrigt sker Yrkesvux i Uddevalla. Fortsatt utbyte i Erasmus+ för vår vårdlärare genom Westum. Studiebesök i utlandet.

Skollagen ändrades under 2016. Komvux består av: Utbildning i svenska för invandrare, Vuxenutbildning på grundläggande nivå och Vuxenutbildning på gymnasial nivå. Riktat statsbidrag ges till yrkesutbildningar (Yrkesvux + lärlingar) på gymnasial nivå och till viss del vid svenska för invandrare som kombineras med yrkesutbildning. Bidrag ges också för utbildning som kombineras med traineejobb.

Allt fler asylsökande i Sverige, börjar nu att få uppehållstillstånd. Antalet inskrivna i Etableringen på Arbetsförmedlingen ökar och därmed sökande till SFI. De studerande som är akademiskt utbildade kan gå ett snabbspår, SFA i Uddevalla, mot interkommunal ersättning. Totalt har antalet studerande ökat kraftigt inom SFI vilket har föranlett ny inhyrd lektionssal på Dalslands folkhögskola. Behovet kan öka eftersom klassrummen är små.

Studerande från IM Språk ges möjlighet att fullfölja sina studier på grundläggande nivå.

Färre studerande på yrkesutbildningar i Uddevalla och ngt mindre antal studerande på Vård- och omsorgsutbildningen.

Genomförda utvecklingsinsatser under året:

Svenska för invandrare - SFI

Ett bokprojekt genomfördes tillsammans med bokförlaget Selstam och resulterade i en bok "Från Syrien till Färgelanda". Där berättar nyanlända SFI-elever om sin resa till Sverige. Berättelserna har bearbetats i undervisningen och kommer att ligga med som litteratur för kommande elever. Eget språkcafé - samarbete med folkhögskolans elever. Under lektionstid, någon gång i månaden, har elever som läser kursen "Människor på flykt" på folkhögskolan haft ömsesidigt utbyte med våra SFI-elever. Språkträning och kontaktskapande lektioner. Världens Jul- matlagning och presentation av mat till allmänheten. Flera studerande har förberett och tillagat mat som erbjudits i Centrumhuset.

Grundläggande vuxenutbildning -SFI/GRUV

6 st elever som avslutat sina studier från IM språk, påbörjar studier på folkhögskolan. Läser kurser på grundläggande nivå för om möjligt klara Slutbetyg genom Vuxenutbildningen.

Gymnasial vuxenutbildning -GY

Vårdlärare fortsätter utbytet inom Westum, deltar i Erasmus+ med ytterligare ett studiebesök. Arbetet med lokalt Vård- och Omsorgscollege fortsätter.

Övrigt: DUA - delegationen för unga i arbete. Stygrupparbetet och samarbetet fortsätter med Arbetsförmedlingen, folkhögskolan och kommunen. Vuxenutbildningen ingår.

Kommunalförbundet Fyrbodalen har regelbundna möten för och med ansvariga för Vuxenutbildningen.



Måltid

Medarbetarna har fått utbildning i specialkost, vegetariska rätter, brandutbildning. Under hösten genomfördes studiebesök på en annan skola för att byta erfarenheter.

Under våren har upphandlingar kring färskt bröd och diskbrumsprodukter genomförts.

Miljökontoret har gjort en granskning av vårt livsmedelsavtal när det gäller djurskydd och miljökrav från 140501-150430. Jämfört med den tidigare rapporten som gjordes 2012/2013 visar det på att kommunen blivit bättre på att inhandla livsmedel med svenskt ursprung. Rapporten visar att vi även har ökat inköpen av ekologiska livsmedel när det gäller specifika livsmedelsgrupper.

Lokalvård

Nya städområden har kommit till, vilket har inneburit ökade personalkostnader samt ökad inkomst. De ställen som tillkommit är följande; Furåsen, Öppna förskolan/familjecentralen, lokalen Handlingskraftig, Reningsverken i Ödeborg samt Högsäter och Valboskolans 3 moduler.

Medarbetarna har fått en utbildning inom ergonomi samt brandutbildning.



Resultaträkning för sektor

Belopp i tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse
Intäkter	19 339	30 771	22 528	8 243
Kommunbidrag	144 716	148 984	148 984	0
Summa intäkter	164 055	179 755	171 512	8 243
Kostnader:				
Personalkostnader	-84 007	-93 570	-88 503	-5 068
Övriga kostnader	-83 554	-89 143	-81 964	-7 178
Kapitalkostnader	-1 256	-1 499	-1 045	-454
Summa kostnader	-168 817	-184 212	-171 512	-12 700
Periodens resultat	-4 762	-4 457	0	-4 457

Sektor Barn och utbildning har en nettokostnadsökning mellan 2015 och 2016 på 2,6 %, ca 3,4 mkr.

Intäkterna har ökat markant från föregående år med 59 %, ca 11,4 miljoner kronor. Förklaringen ligger dels i ökat antal asylsökande samt ökat bidragsbelopp från Migrationsverket men också ökat antal projekt som genomförts med hjälp av bidrag från Skolverket.

Personalkostnaderna har ökat med 11 %, 9,6 miljoner, jämfört med samma period förra året. De ökade personalkostnaderna kan bland annat härledas till bidragsfinansierade projekt inom förskola och skola som bedrivits under året och ökad bemanning i SFi och förberedelseklass. Resterande hör till årets lönerrevision.

Övriga kostnader har ökat med ca 6,7 %, 5,6 miljoner kr, från föregående år vilket kan förklaras med hyra av moduler på Valboskolan samt ökade elevvolym, framför allt på gymnasiet.

Ekonomisk översikt

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016
Barnomsorg	21 440	21 678	23 306	1 629
Grundskola inkl grundsär	59 955	61 577	59 507	-2 070
Gymnasieskola inkl gymnasiesär	33 426	35 840	33 212	-2 628
Ledningskontor	8 826	8 707	8 344	-363
Skolskjuts	7 837	5 428	5 174	-254
Vuxenutbildning	3 514	4 289	3 662	-627
Måltid & Lokalvård	-331	34	111	77
Utomkommunal verksamhet fsk - åk 9	14 811	15 887	15 668	-219
Totalt	149 478	153 441	148 984	-4 457



Volymer

Verksamhet	2013	2014	2015	Budget 2016	Utfall 2016
Antal barn					
Förskolor	281	285	276	305	288
Pedagogisk omsorg	21	19	23	21	33
Vårdnadsbidrag	8	8	10	10	5
Summa	320	323	309	336	326
Antal elever					
Grundskolor	671	700	725	730	766
Grundskolskola	11	11	13	15	13
Summa	682	711	738	745	779
Antal elever					
Gymnasiet	281	263	250	245	271
Gymnasiesär	12	12	10	10	9
Summa	293	275	260	255	280
Antal kursdeltagare					
Vuxenutbildning	175	225	205	200	272
<i>varav Sfi</i>					80

Analys av utfall per verksamhetsområde

Barnomsorg

De kommunala verksamheterna förskola och pedagogisk omsorg har en nettokostnadsminskning med 1,1 %, ca 240 tkr tkr, jämfört med föregående år.

En av anledningarna till det positiva resultatet på 1 629 tkr för perioden är att sektorn sedan årets början har erbjudit barnomsorg på obekvämtid, men intresset har varit lågt. Från och med augusti har dock en tjänst inrättats för ändamålet. Förskolan har svårighet med rekrytering av behöriga förskollärare och har därmed låga personalkostnader.

Antalet barn inom den kommunala barnomsorgen har i snitt varit 259, 6 färre än budgeterat för. Arbetet med att minska antalet barn i grupperna har inletts och fortgår med stöd av bidrag från Skolverket. En strategi är att öppna fler avdelningar i kombination med att ta in färre antal barn i befintliga grupper.

Grundskola inkl. grundsär

Verksamhetens utfall visar en nettokostnadsökning med 2,7 %, 1 622 tkr, jämfört med samma period föregående år. Däri ligger årets lönerrevision på 1 658 tkr.

Verksamhet förskoleklass och grundskola och grundsär har för perioden ett underskott med 4 180 tkr. En betydande förklaring är elevantalet under året, som var 674 st i F-9 inkl. sär, 37 fler än prognos. Verksamheten har med start sommaren 2016 hyrt moduler för att tillfälligt lösa trångboddheten.

Verksamhet förberedelseklass har ett positivt resultat på ca 1 737 tkr. Bidragsstorleken per barn från Migrationsverket höjdes med 50 % vid årsskiftet. Det i kombination med ökat antal asylsökande elever, 20 fler i jämförelse med året innan, ger ett påtagligt tillskott för att kunna genomföra bra verksamhet. Och dessutom täcka upp för de extra kostnader i den ordinarie verksamheten som är en direkt följd av många nyanlända elever. Klasstorlekarna måste rymma de elever som deltar i ett eller flera ämnen och successivt ha plats i undervisningsgruppen.



Verksamheten har under delar av våren haft flera vakanta tjänster, bl. a. studie- och yrkesvägledare, skolsköterska, psykolog och skolläkare, vilket hjälpt till att begränsa underskottet.

Gymnasieskolan inkl gymnasiesärskolan

Gymnasieskolan har i jämförelse med föregående år en nettokostnadsökning med 7,2 %, 2 414 tkr.

Under året har snitt 271 elever läst på gymnasiet, 26 fler än budgeterat för. Flertalet, 226 elever, läser inom avtalet med Fyrbodals i Uddevalla kommun och resterande läser på fristående skolor, naturbruk eller i övriga kommuner. Andelen elever som klarar gymnasiet inom 4 år blir färre, och andelen som går IM och IM-språk ökar. Att bevilja extra stöd i form av tilläggsbelopp för elevassistenter som ska hjälpa elever i riskzonen har varit en av lösningarna.

Antalet elever i den fyraåriga gymnasiesärskolan var 9 stycken. Elever i gymnasiesärskolan har till antalet varit beständigt runt 10 elever de senaste åren men vi ser en ökning från hösten 2017. Under våren var ingen av eleverna i behov av särskilt stöd.

Ledningskontor

Verksamheten har en negativ avvikelse med 363 tkr som beror på höga kapitalkostnader.

Skolskjuts

Nettokostnaden för skolskjuts har minskat i jämförelse med 2015 med 30,7 %, ca 2,4 miljoner pga nytt skolskjutsavtal. Dock har det varit nödvändigt att göra tilläggsbeställningar under 2016. Detta på grund av ökat elevantal där extrabussar har satts in 2 dagar i veckan under året, vilket medför den negativa avvikelsen på 254 tkr.

Vuxenutbildningen

Studerande har rätt att söka och gå grundläggande vuxenutbildning i annan kommun och hemkommunen betalar interkommunal ersättning. Många fler studerande inom SFI har idag en högre utbildningsnivå med sig från sitt hemland än tidigare. De fortsätter till grundläggande nivå, i framförallt svenska eftersom det är kravet för att kunna börja på gymnasial yrkes- eller teoretisk utbildning. SFI-studerande som går Snabba spåret i Uddevalla, akademiker inom olika områden, kombinerar utbildningen med kurser på grundläggande och gymnasial nivå.

Statsbidragen för utbildning av arbetslösa ungdomar i åldern 20-24 år, Yrkesvux och Komvux täcker inte kostnaderna. Medveten återhållsamhet med att bevilja gymnasial utbildning i annan kommun.

Kommunen är skyldig att erbjuda SFI inom en månad för de som ingår i etableringen, övriga inom 3 månader. Antalet studerande under året har varit 80 st vilket är den högsta någonsin. Detta har inneburit att vi har fått byta lokal till en större hyreskostnad samt behov av fler lärare och studiehandledare. Vuxenutbildningen handhar nu också samhällsorientering för alla nyanlända.

Måltid & Lokalvård

Lokalvården har under våren haft höga personalkostnader pga av utökade verksamhetsområden. Dessa täcks dock upp av ökade intäkter från verksamheterna och verksamheten Måltid & Lokalvård har för året ett positivt resultat på 77 tkr.

Utomkommunal verksamhet fsk - åk 9

Inför 2016 fördelades budgeten om inom sektorn för att möta upp det ökade elevantalet hos annan anordnare än kommunen. Kostnaden för köp av tjänst hos annan samordnare har ökat i jämförelse med föregående år med 7,2 %, 1 076 tkr.



Sektorns målarbete

Samtliga mål är uppfyllda eller pågående.

Prioriterat område:

Minskade elevgrupper inom skola och förskola

Förväntat resultat	Kommentar
✓ Förslag på lämpliga gruppstorlekar gällande förskolan med hänsyn till åldersstruktur	15 barn per avdelning i snitt skulle följa statliga riktlinjer och gynna barns och elevers måluppfyllelse.

Effekt mål	Utfall 2016	Målvärde 2016	Utfall 2015	Utfall 2014	Utfall 2013
Förskola - Andelen föräldrar som känner sig trygga med att lämna sina barn på förskolan	100%	100%	100%	100%	100%

Prioriterat område:

Barnomsorg på obekvämt arbetstid

Förväntat resultat	Kommentar
✓ Barnomsorg på en (1) förskola i kommunen med öppet dygnets alla timmar.	Verksamheten har varit öppen för ansökan februari-december och några barn har ingått, men ansökningarna har varit få. Verksamheten fortsätter att tillgodose vid behov.

Prioriterat område:

Arbetsgrupp för framtidens skolor i Färgelanda

Förväntat resultat	Kommentar
🕒 Kartläggning av skolstrukturen i kommunen, att gälla fr o m år 2022	Tre arbetsgrupper och ett flertal möten har genomförts också där representanter för flera partier träffat personal, skolledare och elever på samtliga kommunala skolor och Höjdens förskola. Slutsatser och sammanfattning skjuts till våren 2017. Arbetsgruppen med barnomsorg som fokus lämnade sina förslag till Arbetsgruppen för ökade resultat i grundskolan. Ytterligare en Arbetsgrupp av tjänstemän för framtida lokalbehov för skola i tätorten har startat ett arbete.

Prioriterat område:

Alla elever ska gå ur grundskolan med godkända betyg

Förväntat resultat	Kommentar
🕒 En succesiv ökning med målet att 100 % ska nå godkänt i alla ämnen 2018-06-30	Från att 2015 knappt hälften av eleverna kommit in på nationellt gymnasieprogram och ranking 290 i SKLs redovisning Öppna jämförelser steg måluppfyllelsen starkt våren 2016. 86 % av eleverna kom in på ett nationellt gymnasieprogram och kommunens ranking steg till plats 169. Vilket är en ökning med 42 %.

Effekt mål	Utfall 2016	Målvärde 2016	Utfall 2015	Utfall 2014	Utfall 2013
Grundskola - Andelen elever som känner sig trygga	96%	100%	98%	94,5%	97%
Kommentar Elever i år 5 och 8 ingår i SKLs enkätundersökning och svarar på frågan om man känner sig trygg. År 5 redovisar ett resultat på 93% och år 8 på 98%. Vi arbetar med plan mot diskriminering tillika likabehandlingsplan och årliga revideringar. Stort arbete läggs ner på att öka trygghet och studiero.					
Grundskola - Andelen elever som har fullständigt slutbetyg efter skolår 9.	73%	100%	47%	68,6%	68,3%
Kommentar En ökning med 26% från förra årets andel elever med fullständigt slutbetyg vilket är mycket bra, men fortsatt fokus på arbete för fullständiga slutbetyg för alla elever krävs.					



Prioriterat område:

Ökad andel närproducerad och ekologisk mat i de offentliga köken

Förväntat resultat	Kommentar
Andelen närproducerad ekologisk mat ska öka med 10 % per år.	3% höjning är en mer relevant siffra. Ökad kostnad på livsmedel med 10% för att ha möjlighet att köpa in ekologiska råvaror. Livsmedelsavtal vi har idag bygger inte på andel ekologiska varor utan på etnisk upphandling där man i har sett på livsmedlets kvalitet och djuromsorg. När livsmedelsavtalet gjordes var Dalsandskommunerna föregångare med denna upphandling som fler kommuner har följt efter.

Prioriterat område:

Satsa på entreprenörskap och kvinnligt företagande

Förväntat resultat	Kommentar
Intensifiera arbetet med entreprenöriellt lärande i grundskolan.	Entreprenöriellt lärande med fokus på elevernas förståelse för eget ansvar och undervisning som syftar till hur var och en lär sig pågår kontinuerligt. Under året har projektet "Du äger ditt liv" genomförts i år 6 och 7.

Effekt mål	Utfall 2016	Målvärde 2016	Utfall 2015	Utfall 2014	Utfall 2013
Grundskola - I ett entreprenöriellt förhållningssätt i skolan är elevernas inflytande en viktig komponent. Andelen som upplever att de ges möjligheter att vara med och bestämma om skolarbetet	87%	100%	92%	93%	90%
Kommentar På frågan "Lärarna i min skola tar hänsyn till elevernas åsikter" i SKLs enkät Öppna jämförelser-mjuka värden svarar 87 % av eleverna i år 5 och 8 ja. 88 % i år 5 och 86% i år 8. Arbeta med delaktighet, inflytande och medskapande pågår kontinuerligt och är ett fokusområde i samtliga verksamheter.					

Investeringar

Sektor Barn & Utbildning har 2016 utnyttjat 729 tkr av den totala investeringsramen på 1 065 tkr. Följande har investerats:

Chromebooks till Vuxenutbildningen.

Inventarier:

- Elevmöbler, stolar och bänkar, till de inhyrda modulerna på Valboskolan samt till ytterskolorna.
- Möbler till matsal på Högsäter skola och Valboskolan.
- Skurmaskiner till städverksamheten.
- Upprustning av förskolornas möbler.

IKT-plan: 75 st Chrombooks.

Framtid

Vi fortsätter utveckla förskola-skola med elevernas ökade måluppfyllelse i fokus. Genom systematiskt kvalitetsarbete med analyser kopplade till åtgärder, med bred undervisningspraktik med stöd för elevernas lärande och god rekrytering av legitimerade lärare och förskollärare vill vi öka måluppfyllelsen årligen.

Arbetet med Giftfri förskola innebär att vi ska använda reinvesteringsspengar till nya sovmadrasser till barnen under 2017. Alla nyinköp planeras noggrant utifrån ett miljöperspektiv.

Vi satsar på att systematiskt utbilda personal i HLR.

2016 satsade vi även på att utbilda två personer till teckenspråksledare i förskolan. Under 2017 ska de utbilda övrig förskolepersonal.



Vi samarbetar med en skola i Indien och kommer att ansöka om pengar i ett Atlasprojekt för att kunna göra ett studiebesök på skolan.

Utbyggnad av Månvägens förskola som ska utökas med två avdelningar och byggstart sker våren 2017.

Två moduler i Stigen och Ödeborg är under upphandling inför hösten 2017. Vi har behov av politiskt beslut om antal barn per avdelning för planering av nya avdelningar.

Behov av ytterligare lokaler för Valbo F-6 innebär möjlig flytt till Höjdenskolan (efter renovering) alternativt moduler.

Utredning pågår inför politiska beslut om tätortens skola nu och i framtiden.

Vi har stora sociala utmaningar, vilket innebär behov av fler vuxna i verksamheterna. Dagens en kurator och 2,6 specialpedagog är för lite för behoven.

Ytterligare minst 1 skolledare är nödvändigt av arbetsmiljöskäl.

Vi kommer på nytt att ansöka om statsbidrag för:

- Minskade barngrupper i förskolan
- Barnomsorg på obekvämtid
- Lågstadielyftet
- Fritidhemssatsningen
- Lärarlyftet
- Lärarlönelyftet
- Karriärtjänster
- Migrationsmedel för nyanlända elever
- Papperslösa barn
- Kvalitetsmedel kopplade till maxtaxa
- Utökad elevhälsa
- Regional yrkesvux
- Trainee

Reglerna förändras för regional yrkesinriktad vuxenutbildning fr.o.m 2017 när man ansöker om statsbidrag.

Vi arbetar med utveckling av programmering och utepedagogik samt tematiska/horisontella arbetsområden vilket vi kommer att fortsätta med. Utbildningsmomenten i förskola och fritidshem är ett utvecklingsområde.

Reviderad IKT-plan ska tas fram med fortsatt satsning på datorer i verksamheterna. De 1-1datorer vi använder i år 7-9 behöver snart bytas ut och de yngre barnen/eleverna behöver fler digitala enheter. Samtliga utbildade pedagoger har behov av egen digital enhet, vilket inte förskola/fritidshem har idag.

Inom Fyrbodalen i samarbete med Göteborgs universitet startar Ht-17 en speciallärarutbildning med inriktning utvecklingsstörning. En eller två lärare från kommunen kommer att anmälas.

Planering av stödgrupp för studier till förskollärare planeras av Barn & utbildning.

Antalet asylsökande tror vi stabiliseras. Det blir istället en omflyttning av familjer mellan kommunerna. Det betyder att elever flyttar in och ut ur våra klasser vilket skapar otrygghet för alla i berörda klasser och de nyanlända i synnerhet. För de elever som inte har uppehållstillstånd lever med ovissheten om de ska utvisas. Vi måste ständigt arbeta för att förebygga främlingsfientlighet därför ska vi sträva efter en interkulturell skola där alla känner sig inkluderade.

Kommunens förvaltningsorganisation har förändrats inför 2017 vilket innebär att verksamheterna Måltid & Lokalvård samt skolskjuts flyttas till sektor Samhällsutveckling.



Nyckeltal

Verksamhet	2013	2014	2015	2016
Grundskola:				
Meritvärde år 9	191	194,5	174,2	212,4
<i>Resultat i nationella prov år 9 (%):</i>				
Svenska	91,1	95	96,4	~100
Matematik	89,3	81	91,5	91,3
Engelska	95	94	88,1	~100
Gymnasieskola:				
Gymnasiebehörighet % (yrkesprogram)	82,5	78,6	51,6	85,7
Andel som fullföljt utb. inom 4 år	84,6	75,5		
Gymnasielever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel (%)			63,7	77,2
<i>Alla kommuner</i>			78,6	78,7

Om antalet elever med provbetyg F är färre än 5, så visas andelen med A-E som ~100.

Andelen som fullföljt utb. inom 4 år har utgått och ersatts av nyckeltalet Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år.



Sektor Kultur & fritid

Verksamhetsbeskrivning

Kultur- och fritidssektorn har som uppdrag att bedriva och tillhandahålla följande verksamheter

Kultur

Kulturverksamheten tillhandahåller ett programutbud för barn och vuxna. Ansvar för utställningsverksamheten i Centrumhusets konsthall och Färgelanda Expo. Samverkar med Barn och utbildningssektorn inom ramen för arbetet med Skapande skola. Kulturverksamheten är placerad i Centrumhuset.

Bibliotek

Biblioteket är en öppen verksamhet som utöver böcker tillhandahåller olika typer av media. Genomför uppsökande och utåtriktad verksamhet. Biblioteket är placerat i Centrumhuset

Medborgarkontor, färdtjänst & turism

Medborgarkontoret med placering i Centrumhuset ansvar för offentlig service och andra tjänster för medborgarna. Vägledande samhällsfunktion. Arbetar med färdtjänst och utfärdar parkeringstillstånd. Ombud för Västtrafik. Turism Färgelanda kommun är delägare i Dalslands Turist AB för den externa marknadsföringen. Deltar i projekt kopplat till Dalslands Turist AB. Turistbyråverksamhet i kommunen på helårsbasis.

Musikskolan

Musikskolan erbjuder undervisning från åk 1 till och med gymnasiet. Deltar aktivt i Färgelanda kulturliv genom utåtriktad verksamhet. Delar lokaler med Fritidsgården i Allhem Färgelanda men undervisar även på skolenheterna. Samverkar med grundskolan, friskolor, föreningar och företag.

Fritid

Föreningsstöd ger ekonomiskt stöd till föreningsdrivna verksamheter. Stöd till studieförbund omfattar bidrag till studiecirkelverksamhet. Simskolan bedrivs under sommaren vid badplatserna Sandviken, Stigen och Ragnerud. Fritidsgården en samlingspunkt för tonårsungdomar, målgrupp 13-19 år. Placering i Allhem Färgelanda. Erbjuder en aktiv och meningsfull fritid. Genomför projektverksamhet.

Verksamhetsberättelse

Sommaraktiviteter - Fritidsgården har genomfört sommaraktiviteter utöver ordinarie verksamhet finansierat av MUCF, Myndigheten för ungdoms- och civillsamhällsfrågor.

Integrationsarbetet - har framförallt präglat bibliotekets verksamhet med mediainköp, musikstund, finansiering av boken "från Syrien till Färgelanda" och författarbesök av Dick Harrison. Musikskolan genomförde ett musikprojekt under vt-16.

Centrumhuset - utveckling av Centrumhuset som mötesplats - flyttbara bokhyllor ger ett flexiblare utnyttjande av lokalen. Arrangemang som hittills genomförts är Färgelandadagarna med Näringslivsmässa och Världens Jul.

RFID - tekniken har implementerats på biblioteket.

Simskolan - antalet simskoleelever var 179 st. att jämföra med 205 st. för 2015. Minskningen beror på att extraundervisning för nyanlända inte gick att genomföra pga. brist på utbildade simlärare.



Resultaträkning för sektor

Belopp i tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse
Intäkter	1 853	1 984	1 370	614
Kommunbidrag	14 325	15 343	15 343	0
Summa intäkter	16 178	17 327	16 713	614
Kostnader:				
Personalkostnader	-6 301	-6 678	-6 662	-16
Övriga kostnader	-9 691	-9 584	-9 959	375
Kapitalkostnader	-113	-313	-92	-221
Summa kostnader	-16 105	-16 575	-16 713	138
Periodens resultat	73	752	0	752

Kultur & Fritid har en nettokostnadsökning mellan 2015 och 2016 på 2,4 %, ca 340 tkr. Personalkostnaderna har ökat i jämförelse med 2015 med närmare 377 tkr. Större delen kan härledas till högre vikarieanskaffning än tidigare år.

Övriga kostnader har minskat med närmare 110 tkr som till stor del är ett resultat av färre antal färdtjänstresor än föregående år.

Ekonomisk översikt

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016
Bibliotek & Kultur	3 783	3 881	4 156	275
Medborgarkontor & Turism	1 855	1 944	2 014	69
Färdtjänst	2 593	2 445	2 379	-66
Musikskolan	1 777	1 876	2 015	139
Fritid	3 614	3 557	3 836	279
Ledning Kultur & Fritid	630	887	943	56
Totalt	14 252	14 591	15 343	752

Volymer

Verksamhet	2013	2014	2015	Budget 2016	Utfall 2016
Kultur & Fritid:					
Simskola, antal deltagare	217	231	203	210	179
Fritidsgård, antal besökare	25	35	35	35	40
Musikskolan antal, deltagare	214	203	182	205	198
Boklån, antal per inv	6	4,6	6,1	6,1	5,5
Aktivitetsbidrag, antal deltagande		27 800	39 691	51 600	46 781



Analys av utfall per verksamhetsområde

Bibliotek & Kultur: +273 tkr - ett led i arbetet med ramminskningen för 2017 d.v.s. i huvudsak ingen tillsättning av vakanser.

Kultur: + 2 tkr. Enligt plan.

Medborgarkontor: + 52 tkr. Enligt plan.

Turism: +17 tkr. Återhållsamhet med annonsering.

Färdtjänst: - 66 tkr. Fler antal resor än budgeterat.

Musikskola: +139 tkr. Ökade intäkter och återhållsamhet med vakanser.

Fritid: + 279 tkr. 2016 var första året då de nya föreningsbidragen gällde fullt ut. Antal aktivitetsbidragsgrundande deltaganden har ökat med 7 090 i jämförelse med 2015 och är totalt 46 781 till antalet. Budgeterat antal var dock 51 600 vilket leder till en positiv avvikelse på 224 tkr.

Fritidsgård: + 9 tkr. Enligt plan.

Simskola: + 40 tkr. Färre lärare i anställning än föregående år.

Ledning Kultur & Fritid: + 56 tkr. Enligt plan.

Sektorns målarbete

Kultur & Fritid har i all väsentlighet uppnått målen. Arbetet med att utveckla Kultur och fritids nyckeltal pågår. Redovisas i årsredovisningen för 2017.

Prioriterat område:

Kultur- och idrottsskola

Förväntat resultat	Kommentar
Hur kan en utvecklad kultur- och idrottsskola bli verklighet? Fokusgrupp ungdomar 12-18 år	Efter genomförda dialoger med föreningar under 2015 och även 2016 konstaterades ett alltför svagt intresse för genomförandet av en idrottsskola i Färgelanda kommun.

Under 2017 pågår arbetet med översyn av förutsättningarna att etablera en kulturskola i Färgelanda kommun. Enligt intresseföreningen SMOK, Sveriges Musik och Kulturskolor är definitionen av kulturskoleverksamhet tre oberoende kulturformer. För närvarande erbjuds dans och musikinriktning på Färgelanda Musikskola.

Investeringar

Kompletterande utrustning för utställningsverksamheten och biblioteket motsvarande 84 tkr.



Framtid

Kultur och fritid ingår som enhet i sektor Samhällsutveckling från och med verksamhetsåret 2017.

Ansvaren kommunväxel, skolskjuts och fordonsansvar har tillkommit i och med genomförandet av ny organisation. Prio är därför att utveckla och förtydliga nya roller och ansvar i dialog med medarbetare med fokus på brukare och verksamhetens måluppfyllelse.

Konstprojektet *Landet Mitt Emellan* är en pågående samverkan med Munkedal, Dals-Ed och Färgelanda kommun och pågår under 2017/18. Fyrbodals och Västra Götalands Regioner har beviljat ekonomiskt stöd.

Projektet önskar bidra till ökad turism och synliggöra naturområden. Projektet syftar även till att belysa och utveckla befintliga besöksmål bland annat Flottarleden i Munkedal, Fornsalen i Ödeborg och MC-museet i Dals-Ed.

Aktuella uppdrag

- Undersöka förutsättningarna för att etablera fritidsgårdsverksamhet i Högsäter.
- Kommungåva.
- Se över förutsättningarna att utveckla en kulturskoleverksamhet.
- Regelverk för arrangörsstöd.
- Utvärdering av regelverket för föreningsbidrag.



Sektor Samhällsbyggnad

Verksamhetsbeskrivning

Sektor Samhällsbyggnad består av verksamheterna plan- och bygg, teknik- och arbetsmarknad samt mark- och exploatering.

Inom plan- och byggenheten arbetar vi i huvudsak med myndighetsutövningsfrågor såsom bygglovsprövningar, strandskyddsprövningar, trafikfrågor samt bedriver tillsynsarbete för ovårdade tomter inventering av allmänna lokaler ur tillgänglighetssynpunkt samt enkelt avhjälpna hinder mm. Enheten ansvarar även för planeringen av hur mark och vatten skall användas i kommunen. Vidare ajourhåller enheten kommunens avtal för adresser, byggnader och topografi.

Teknik- och arbetsmarknadsenheten ansvarar för att förvalta och sköta kommunens byggnader och lokaler, utföra grönyteskötsel och skogsförvaltning samt fungera som kommunens arbetsmarknadsenhet.

Inom Mark- och exploateringsenheten hanteras alla frågor berörande markförvaltning, näringslivsfrågor, säkerhetsfrågor, kart/GIS-frågor. Enheten ansvarar även för renhållningen i kommunen.

Verksamhetsberättelse

Under året har vi genomfört fyra stycken medborgardialoger, i Högsäter, Ödeborg, Färgelanda och Stigen. Vi har även deltagit på Bomässan i Vänersborg, genomfört ett integrationsprojekt "Driva eget på landsbygden", anordnat näringslivsträffar, samt anordnat "samspelet" mellan tjänstemän och politiker i kommunen, anordnat de "nya Färgelandadagarna", anordnat "Förenkla helt" för tjänstemän och politiker och tagit fram en kommunkalender.

Vidare har vi arbetat med att förstärka det systematiska brandskyddarbetet i kommunen när det gäller utbildning för kommunens personal. Sammanlagt har vi anordnat 12 olika utbildningstillfällen. Under våren har ansvariga kriskommunikatörer med flera deltagit i Rakel- och WIS-övningar. Därutöver har krisledningen övats i en larm- och startövning. För att ytterligare stärka kommunens krisberedskap genomfördes en andra grundutbildning i krisberedskap där sektorchefer och andra nyckelpersoner i kommunen deltog samt utbildning inom kriskommunikation och media träning för krisledningsnämnd och krisledning. Vidare har sektorn anordnat utrymningsövningar, brandsyn, upprättat samverkansöverenskommelse och medborgarlöfte tillsammans med polisen, genomfört en förstudie för reservkraft, medverkat vid en ny uppstart av Dalslands krishanteringsråd.

För att komma framåt i arbetet med tillsyn av bland annat ovårdade tomter har en tillsynsplan med mål och prioriteringsordning av tillsynsärenden tagits fram och antagits i Myndighetsnämnden.

Bostadsförsörjningsprogrammet är i stort sett färdigställt och skall gå ut på samråd under den tidigare delen av våren 2017. Under våren 2016 anställde vi en projektanställd sektors administratör för att driva arbetet med bostadsförsörjningsprogrammet. Under hösten antogs riktlinjer för markanvisnings- och exploateringsavtal. Mark- och bostadsstrategin är till stora delar färdigställd, vilket är en del i det antagna flödesschemat över hur Samhällsutvecklingssektorn ska arbeta strategiskt utefter.

Under året har utrustning för att kunna inventera tillgängligheten i de allmänna lokalerna runt om i kommunen införskaffats men på grund av personalomsättning kommer arbetet inte att påbörjas förrän 2017. Handläggningstiden för våra bygglovsärenden är bland den kortaste i landet.

Det pågår även arbete med att ändra en detaljplan utmed Sägverksvägen för att möjliggöra för Valbohem AB att bygga nya lägenheter. Planen har varit ute på samråd under året, diverse utredningar har utförts och för tillfället inväntar vi resultatet från en fördjupad geoteknisk utredning. Därefter kommer planen att gå ut på granskning. Under hösten togs en plankalender för 2017 fram med utblick 2020 avseende vilka detaljplaner och program som kommer att tas fram under närmsta tiden. Arbetet med Dyrtorps industriområde fortgår.

6 personer har arbetat inom arbetsmarknadsenheten med statsbidrag, därutöver har vi 3 personer på arbetsförberedande praktik. Arbetet har bestått i att slaghacka grönytor, gräsklippning åt



pensionärer samt en del skogsvård och fornvårdsarbete.

Under våren har det varit mycket hårt tryck på våra vaktmästare då verksamheten för integration och flyktingmottagning ökat då antalet boenden har blivit fler.

Under våren har vi genomfört förstudier för att etablera ytterligare avdelningar vid förskolan i Högsäter. Vi har startat upp en tillfällig förskolelokal i församlingshemmet i Högsäter, renoverat nya boenden för barn utan vårdnadshavare, uppfört nya skolmoduler vid Valboskolan. Vi har genomfört en förstudie för att installera automatiskt brandlarm på Valboskolan och startat en lokalstyrgrupp för förvaltningens lokal- och markbehov.

Under 2016 har vi bedrivit feriepraktik för 20 st. ungdomar. Personalen har utbildats inom "Arbete på väg", "Heta arbeten" samt certifiering gällande transport av "farligt avfall".

För att klara de ökande arbetsuppgifterna samt möjliggöra en kompetensöverföring från den pensionsmässiga personalen har förvaltningen förstärkts med ytterligare en fastighetsförvaltare.

Resultaträkning för sektor

Belopp i tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse
Intäkter	44 815	42 232	40 910	1 322
Kommunbidrag	27 265	25 656	25 656	0
Summa intäkter	72 080	67 888	66 566	1 322
Kostnader:				
Personalkostnader	-11 378	-12 596	-12 489	-107
Övriga kostnader	-49 871	-44 561	-43 193	-1 368
Kapitalkostnader	-10 931	-11 041	-10 884	-157
Summa kostnader	-72 180	-68 198	-66 566	-1 632
Periodens resultat	-100	-310	0	-310

Ekonomisk översikt

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016
Teknik & arbetsmarknad	8 701	10 937	10 720	-216
Plan & Bygg	1 759	2 717	2 759	41
Renhållning	347	605	610	5
Räddningstjänst	9 592	9 005	9 212	207
Mark & exploatering	1 780	2 702	2 355	-347
Totalt	22 179	25 966	25 656	-310



Volymer

Verksamhet	Enhet	2013	2014	2015	2016	2017*
Plan o Bygg	kostnad/ärende	6 420	5 296	5 042	7 628	5 092
Plan o Bygg	Antal ärenden	100	125	165	180	165
Renhållning	abonnemang	2 373	2 370	2 375	2 375	
Renhållning	tömningar	44 809	51 547	48 178	48 178	
Räddningstjänst	Kostnad/inv	1 446	1 463	1 533	1 475	1 470
Fastigheter	m2	31 033	31 033	30 794	30 794	29 044
Förråd o gatuverksamhet	timmar	10 758	10 999	10 878	10 878	
Arbetslöshet 18-24 år	%		12,8%	11,2%	15,5%	

*Prognos

Internhyresfastigheter	2012	2013	2014	2015	2016
Total yta (m2)	31 033	31 033	31 033	30 794	30 794
Kostnad /m2 (kr)	578	584	578	546	583
Uthyrd yta (m2)	27 025	27 025	27 095	27 381	27 381
Kostnad /m2 (kr)	664	671	662	615	656
Outhyrda m2 i (%)	13	13	12,7	11,1	11,1
Fjärrvärme					
Kostnad / MWh (kr)	998	961	931	915	840
Sålda MWh	3 990	4 033	3 515	3 874	4 028

Kommentar; 2016 i mars lades evakueringsboendet på Tallbacken ner, 1 juli öppnades ett EKB-hem upp i samma lokaler BRA ca 525 m2.

Priset för att ansluta fjärrvärmekunder var 2016 ca 725 kr/MWh. Internhyresfastigheter betalar 840 kr/MWh.

Analys av utfall per verksamhetsområde

Plan- och byggenheten

Analys: Kostnaden per bygglov under 2016 blev mycket högre än kostnaden för 2015 och även högre än prognosen i början av året. Orsaken till den höga kostnaden per lov är att Plan- och bygg har tagit hjälp av en bygglovskonsult under hösten med anledning av personalomsättning.

Prognosen för 2017 är beräknad på samtliga kostnader för bygglovsverksamhet exklusive kostnader för bygnadsantikvarie (som kommer arbeta med Kulturmiljöprogram under 2017) plus 50 % av kostnaderna för den administrativa verksamheten.

I övrigt ligger budget för plan och bygg i balans.

Teknik- och arbetsmarknadsenheten

Beträffande verksamheten fastighet har vi inte utfört det planerade underhållet på våra fastigheter enligt planeringen. Centralförrådets verksamhet visar ett underskott vilket beror på att vi inte fått tillräckligt med intäkter för utfört arbete. Vi har även utfört några oplanerade reparationer av gatljus på landsbygden vilket genererat en högre kostnad än planerat. Arbetsmarknadsenhetens verksamhet visar ett överskott vilket beror på att vi har haft lägre personalkostnader än budgeterat under året.



Arbetslösheten för personer mellan 18-24 har ökat vilket beror på att vi har färre industrijobb i området samt att invandringen ökat till kommunen under året

Mark- och exploateringsenheten

Förmånligare avtal med renhållningsentreprenören genererar ett bättre resultat än budgeterat. Detta kommer att komma i balans under året då vi har fler tömningar under sommaren och därav också högre kostnader.

För att klara av att driva arbetet med ett bostadsförsörjningsprogram har enheten varit tvungen att ta in extra personal.


Enheten arbetar systematiskt utefter det antagna flödesschemat som antagits för kommunen vilket innebär att vi nu har ett antal strategiska dokument på plats inför framtida samhällsplanering.

Sektorns målarbete

De flesta målområden är sådana som pågår över en längre tid vilket innebär att arbetet kommer att fortsatt löpa på. På grund av hög arbetsbelastning har inte arbetet med digitala underhållsplanen avslutats enligt plan.


Prioriterat område:

Se över framtida lokalbehov och underhåll av befintliga lokaler

Förväntat resultat	Kommentar
 Inventering av underhållsbehovet av befintliga skol- och förskolelokaler, samt behovet på 10-års sikt. Extra fokus på gymnastiksalar, duschar och toaletter	Arbetet löper på och beräknas fortgå under hela 2017.


Prioriterat område:

Förbättra miljön i våra samhällen

Förväntat resultat	Kommentar
 Generell uppsnygning av våra fyra tätorter	Under året har medborgardialoger hållits med fokus på att ta reda på vad medborgarna önskar att förvaltningen skall fokusera på. Planering och åtgärder har utförts till viss del utefter detta, tex en lekplats i Högsäter.


Prioriterat område:

Bostadspolitik som garanterar prisvärda boenden i livets alla skeden

Förväntat resultat	Kommentar
 Bostadsförsörjningsprogram framtaget	Bostadsförsörjningsprogrammet är färdigställt och skall gå ut på samråd under våren 2017.


Prioriterat område:

Klart och tydligt regelverk vad gäller etableringar

Förväntat resultat	Kommentar
 Ett regelverk som uppfattas som tydligt och enkelt av näringslivet.	Riktlinjer för markanvisnings- och exploateringsavtal är antagna av KF.

Prioriterat område:


Ett utvecklat samarbete mellan olika företagare och branscher

Förväntat resultat	Kommentar
 Utvecklande av näringslivsrådets arbete.	Arbetet har utförts med goda recensioner under året.




Prioriterat område:

Utbyggnad av gång och cykelvägar

Förväntat resultat	Kommentar
 Gång och cykelväg mellan Färgelanda och Stigen färdigställd. Gång- och cykelväg mellan Färgelanda och Högsäter utreds.	Västra Götalandsregionen har gett klartecken till att medfinansiera gång- och cykelvägen mellan Stigen och Färgelanda vilket innebär att arbetet kan påbörjas under 2017. Utredning av gång- och cykelväg mellan Högsäter och Färgelanda har inte genomförts på grund av tidsbrist.


Prioriterat område:

Genomlysning av kollektivtrafiken inom kommunen

Förväntat resultat	Kommentar
 Genom dialog med Västtrafik kartlägga behovet av ytterligare kollektivtrafik inom kommunen.	Vi har deltagit i samtliga dialogmöten.

Prioriterat område:

Vägar till och från Färgelanda ska förbättras etappvis

Förväntat resultat	Kommentar
 Genom dialog med Trafikverket påtala behovet av en stegvis förbättring av vägnätet.	Vi har deltagit i samtliga dialoger tillsammans med Trafikverket.

Investeringar

Under året har investeringar gjorts angående lekplats i Högsäter, iordningställande av hem för barn utan vårdnadshavare på Tallbacken, införskaffande av nytt GIS-system, genomförande av Dyrtorps industriplan, anpassningar i Björnhuset mm.

Under verksamhetsåret har vi haft en investeringsnivå på ca 9,5 miljoner kronor. Anledningarna till att vi inte använder hela investeringsramen beror bland annat på att Trafikverket ändrat förutsättningarna för genomförandet av anslutningsvägen samt vänstersvängfältet vid Dyrtorp vilket innebär att projektet blivit framflyttat till nästa sommar. Andra anledningar är att vi inte haft förutsättningar att utföra de energieffektiviseringar enligt plan på grund av hög arbetsbelastning inom andra delar av verksamheten. Arbetet med det automatiska brandlarmet har inte kommit igång förrän nu under hösten med ett planerat genomförande under sommarlovet 2017.

Framtid

Sverige behöver bygga 700 000 bostäder innan år 2025. Världens befolkning ställer generellt högre krav på sin levnadsstandard, alla vill ha rinnande vatten, el och värme. Urbaniseringen är ett faktum. Allt detta sammantaget innebär att samhällsbyggandet behöver ske på ett hållbarhet sätt både ur ekonomiskt, ekologiskt och socialt perspektiv. De samhällen som byggs behöver hålla i ett 100-års perspektiv, tillgodose människornas nya behov i en urbaniserad värld, vara förberedda på den kommande klimatförändringen, vara tillgängliga för alla samhällsmedborgare. Den bästa fastigheten är den som aldrig blivit byggd ur ett ekologiskt perspektiv därför pågår forskning om hur vi kan använda befintliga fastigheter på ett hållbart sätt. Ett led i detta är att regeringen verkar för att gå mot en cirkulär ekonomi som innebär att produkters mervärde bevaras så länge som möjligt och att avfall elimineras. Om vi fortsätter att använda kolet i världen på samma sätt som idag är "kolbudgeten" slut om 20 år. Detta innebär att vi måste rikta in oss på fossilfria energier för att kunna upprätthålla samma standard som vi har idag samt arbeta ännu mer aktivt med energieffektiviseringar i samhället.



För att möjliggöra att det blir enklare, snabbare och billigare att bygga bostäder behöver samhällsbyggnadsprocessen bli samordnad och digital. För att skapa ett effektivt utnyttjande av våra resurser talas det om att trenden med delningsekonomi kommer att påverka stadsbyggandet då till exempel bilpooler mm kommer att bli en allt vanligare verklighet. Fler kommer att dela på varor och tjänster. En grund till ett nytt sätt att bygga är att utgå från människan i centrum som innebär att våra mänskliga behov i större utsträckning bör vara vägledande i byggandet än till exempel en bygghandbok.

Plan- och byggenheten

Detaljplanen för Sågverksvägen skall färdigställas, genomförande av tilläggsplaner inom centralorterna, ny detaljplan inom Färgelanda tätort där den gamla byggnadsplanen från 1935 fortfarande gäller, genomlysning av kommunens olika LIS-områden för att få ett underlag vilket område som kommunen skall gå vidare med. Översiktsplanen ÖP14 skall aktualitetsprövas, kulturmiljöprogrammet skall revideras och standardhöjas. Etablera arbetet med bostadsanpassningsbidragen inom enheten med samarbete mellan Dals-Ed och Bengtsfors samt utveckla arbetet med tillgänglighetsinventeringen. Driva vidare arbetet med tillsyn av ovårdade tomter. Arbeta för att hitta bättre rutiner för hantering av flyttning av fordon.

Teknisk enhet

Ny teknisk enhet skall sjuösättas, kompetensöverföring från befintlig till ny personal. Investeringar för totalt 18 miljoner skall genomföras under 2017.

Arbetet med att digitalisera det planerade fastighetsunderhållet pågår för att vara klart 2017. Ytterligare en kommunal lekplats kommer att byggas, denna gång i Ödeborg. Arbetet med energieffektivisering fortsätter under året. I början av 2017 går vi in i en upphandlingsfas beträffande utbyggnaden av Månvägens förskola i Högsäter för att kunna starta schaktarbeten i mitten av april och beräknar ett färdigställande i augusti 2018 enligt tidplan. Upphandling av nytt automatiskt brandlarm på Valboskolan startas i februari månad och arbeten planeras vara färdiga i god tid före Färgelanda cup andra helgen i augusti. Under våren 2017 kommer vi även att handla upp och etablera förskolemoduler i Stigen och Ödeborg för att minska barngrupperna. Höjdenskolan renoveras i Färgelanda och en ny förskoleavdelning öppnas i början på året.

Under 2016 minskade arbetslösheten på riksnivå något och förväntas att minska något även 2017. 2018 beräknas den trenden att vända, industrisysselsättningen minskar och det kommer att krävas fler platser för praktik och för de nyanlända som under hösten 2017 kommer att få möjlighet att skriva in sig som arbetssökande på Arbetsförmedlingen, främst kommer detta att märkas i de större städerna men även i mindre kommuner av Färgelandas storlek.

Arbetet med avfallsplanen skall fortsätta tillsammans med kommunerna Bengtsfors, Mellerud och Dals-Ed för att kunna antas under 2017. Eftersom avtalet med Ragnsells går ut hösten 2018 behöver en ny upphandling för insamling av hushållsavfall påbörjas under 2017.

Mark- och exploateringsenheten

Ny enhet skall etableras och utvecklas vidare. Vidare skall en rad investeringar realiserars så som bland annat vänstersvingfältet vid den södra infarten från väg 172, gång- och cykelväg mellan Färgelanda och Stigen, planering inför lokalförsörjningsprogrammet, markförvärvsplan skall initieras, Färgelandas byggbara mark skall marknadsföras, kontakter med exploitörer skall etableras mm. Anslutningsvägen fram till Dyrtorps industriområde skall anläggas och vi skall även utföra vissa åtgärder inom industriplanen. Genomlysning av arbetet med arrendehantering vilket bland annat innebär att arrendepolicyn skall antas politiskt.

Utveckla arbetet med GIS inför 2018 både inom förvaltningen, externt samt genom kommunsamarbete. Revidera skogsbruksplanen inför 2019.



Valbohem AB

Verksamhet Valbohem AB

När vi summerar verksamheten 2016 kan det återigen konstateras att det varit en händelserik resa.

Året som har passerat har inneburit en fortsättning av omställningen i verksamheten med fokusering av våra resurser på kundnytta och värdesäkring, för att leva upp till vår vision om att Valbohem AB ska vara den attraktiva hyresvärden som utvecklar framtidens boenden i Färgelanda Kommun.

En inflyttningstrend kan skönjas och antalet tomma lägenheter minskar. Vid årsskiftet var endast tre lägenheter tomma som nu renoveras för att bli uthyrningsbara.

Detaljplanearbete har påbörjats för två fastigheter centralt i Färgelanda för att skapa möjlighet till framtida nyproduktion. Planeringen har fördröjts på grund av överklaganden.

Efter branden på Hermelinvägen har återuppbyggnad startat med planerat färdigställande 2017-04-01.

Vi har utfört underhåll och förbättringar för 14 284 tkr under året. Vår stabila uthyrningssituation har gjort det möjligt att utföra mycket underhåll. Detta utförs i huvudsak med egen personal.

Våra bundna lån minimerar ränterisken och gör det lättare att planera.

Hyresförhandlingarna gav 0,8 % höjning.

Vi fortsätter att bygga ikapp det eftersatta underhållet, satsar på driftkostnadsminskningar, värdesäkring och kundnöjdhet.

Leif Eriksson

VD Valbohem AB



Resultaträkning Valbohem AB

Belopp i tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016
Intäkter	39 085	44 815
Kostnader	-30 020	-26 458
Avskrivningar	-5 603	-4 861
Rörelseresultat	3 462	13 496
Finansiella poster	-3 252	-7 281
Periodens resultat	210	6 215

Balansräkning Valbohem AB

Belopp i tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016
Anläggningstillgångar	152 025	163 499
Omsättningstillgångar	5 912	14 496
Summa Tillgångar	157 937	177 995
Eget kapital	9 237	18 055
Långfristiga skulder	141 280	151 269
Kortfristiga skulder	7 420	8 671
Summa eget kapital och skulder	157 937	177 995



Färgelanda Vatten AB

Färgelanda kommun är en glesbefolkad kommun med förhållandevis långa avstånd mellan tätorterna. Terrängen är lätt kuperad med mycket lera och berg i dagen. Den kommunala vattenförsörjningen kommer uteslutande från mindre grundvattentäkter.

Avloppsreningen klaras med hjälp av flera mindre verk som inte är sammankopplade.

Året i sammandrag – Ekonomi

År 2016 har ett överuttag skett gentemot abonnenterna på 879 tkr. Sedan innan finns ett överuttag gentemot abonnenterna på 858 tkr. 700 tkr av detta överuttag avsätts i VA fond och resterande ligger kvar som ett överuttag gentemot abonnenterna och används inom befintlig plan.

2016 har varit ett år med låga räntor vilket har gynnat Färgelanda Vatten AB med betydligt lägre räntekostnader för lånat kapital än budgeterat.

Färgelanda Vatten AB har investerat för 5 520 tkr. Den största investeringen har gjorts i Stigen där vattenverket är moderniserat och förbättrat samt att förbättringar av avloppsreningsverk har påbörjats.

Året i sammandrag – Verksamhet

Under året har bland annat verksamhetsområde för allmänt VA fastställts samt ny taxekonstruktion beslutats.

Affärsplan/Styrkort

För att långsiktigt styra verksamhet arbetar Västvatten med en affärsplan där fokus utgår från att VA-verksamheten ska vara ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar - vilket handlar om hållbar miljö, hållbara resurser och hållbara tjänster.

Medarbetarfokus

Målet är uppfyllt. Förmåner i form av friskvård, pensionsgenomgång, rabatter etc. finns att tillgå för alla medarbetare.

Kundfokus

De tre målen är uppfyllda. Servicedeklaration är framtagen för att tydliggöra vilka förväntningar som våra kunder kan ha på kommunalt vatten och avlopp. En ny hemsida är igång sedan årsskiftet. En krisorganisation är bildad för Västvatten.

Utvecklingsfokus

De två målen är uppfyllda. Energieffektiviseringsplan är framtagen med konkreta lösningar för minskning av energiförbrukningen på våra anläggningar. Modell för statusklassificering av yttre anläggningar är framtagen.

Finansiellt fokus

Ett av två mål är uppfyllda. Införande av ny taxekonstruktion är beslutad och införd i Uddevalla och Färgelanda kommun medan Munkedal kommun kommer våren 2017. Uppföljning av befintliga verksamhetsområden i Uddevalla är genomförd. Detta har genererat nya kunder och intäkter.

Produktionsfokus

De fyra målen är uppfyllda. Byte av hushållsvattenmätare är ett treårigt mål för att komma i kapp bytestakten på 10 år. Förnyelseplaner för reinvesteringar i ledningsnätet i alla tre anläggningsbolagen är framtagna och prioriterade. Tidplanen följs för fastställande av vattenskyddsområden, 7 stycken i Munkedal och 4 stycken i Färgelanda. Målet att minst 75 % av de yttre anläggningarna fjärrövervakas för att säkerställa en stabil och leveranssäker drift uppfylls med råge.

Verksamhetsuppföljning

Under året har arbetet med att renovera verken fortsatt och Stigens vattenverk har moderniserats och försetts med fjärrstyrning.



Väsentliga händelser under året

Renoveringen av Högsäters avloppsreningsverk har slutförts enligt plan.

Stigens vattenverk har renoverats och försetts med ett filter som tar bort järn och mangan. All styrning är ny och verket kan numera fjärrstyras. Luft- och vattenspolning av vattenledningarna i Stigen har gjorts för att ta bort avlagringar i befintligt nät. Renovering av Stigens reningsverk har påbörjats.

Dricksvattnet i Färgelanda har generellt god kvalitet och finns i tillräcklig kvantitet för den samhällsutveckling som planeras i kommunen.

Pumpstationerna i Lugnet och Järbyn har fått en översyn och försetts med nya styrskåp.

I slutet på året byttes och kompletterades VA-ledningarna på en sträcka i Gatersbyn. Arbetet gick enligt plan och var ett led i att minska belastningen nedströms vid stor nederbörd. Arbetet med att söka och åtgärda den stora mängden ovidkommande vatten till avloppsreningsverken i Färgelanda fortsätter.

Ödeborgs reningsverk har försetts med ny ventilation.

På uppdrag av Färgelanda kommun har Färgelanda vatten dragit fram VA till det planerade industriområdet i Dyrtorp.

Färgelanda Vatten och Gatersbyn 1:120 har numera ett avtal om taxan för spillvatten.

Alla områden med allmänt vatten och avlopp i Färgelanda har gått igenom för att kunna fastställa verksamhetsområde för vatten, spill- resp. dagvatten. Verk-samhetsområdena är nu beslutade av kommunfullmäktige.

Arbetet med ny taxekonstruktion gjordes klart under hösten. Ny taxa "provkördes" och därefter gavs information till politiker i styrelse och kommunstyrelse. Beslut om ny taxa är taget och gäller från årsskiftet.

Införandet av nya skyddsområden för de vattentäkter som saknar sådana har pågått under året. Under årets två sista månader genomfördes så kallade samråd. Då får fastighetsägare information samt möjlighet att tycka till om de föreslagna skyddsområdena och föreskrifterna.

Det nya GIS-systemet infördes under året och det har underlättat arbetet med VA i kommunen.

Framtid

Under det kommande året kommer Färgelanda Vatten att fortsätta arbeta med undersökningar av ledningsnätet för att kunna göra en åtgärdsplan. Planen ska bland annat innehålla åtgärder för minskning av ovidkommande vatten. Inkommande flöden till avloppsreningsverken ökar markant vid nederbörd och leder till stora kostnader och onödigt slitage.

Mer fokus läggs på att komma ikapp eftersläpande byten av vattenmätare.

Slammet läggs även fortsatt som sluttäckning av deponi, ett användnings sätt med begränsad tidsutsträckning. Arbetet pågår med att hitta lösning för alla bolagen i Västvatten.



Resultaträkning Färgelanda Vatten AB

Belopp i tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016
Intäkter	13 481	12 788
Kostnader	-11 524	-11 095
Avskrivningar	-1 473	-1 553
Rörelseresultat	484	140
Finansiella poster	-484	-140
Periodens resultat	0	0

Balansräkning Färgelanda Vatten AB

Belopp i tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016
Anläggningstillgångar	34 953	38 919
Omsättningstillgångar	3 139	4 261
Summa Tillgångar	38 092	43 180
Eget kapital	2 520	2 520
Långfristiga skulder	33 000	37 700
Kortfristiga skulder	2 572	2 960
Summa eget kapital och skulder	38 092	43 180



Gatersbyn 120 Fastighets AB

Bolaget är vilande och ingen verksamhet har bedrivits under året.

Resultaträkning Gatersbyn 120 Fastighets AB

Belopp i tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016
Intäkter		
Kostnader	-7	-12
Avskrivningar		
Rörelseresultat	-7	-12
Finansiella poster		
Periodens resultat	-7	-12

Balansräkning Gatersbyn 120 Fastighets AB

Belopp i tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016
Anläggningstillgångar		
Omsättningstillgångar	43	31
Summa Tillgångar	43	31
Eget kapital	43	31
Långfristiga skulder		
Kortfristiga skulder		
Summa eget kapital och skulder	43	31



Redovisningsprinciper

Allmänt

Årsredovisningens utformning följer Lag om kommunal redovisning och god redovisningssed. God redovisningssed inom den kommunala sfären utarbetas bl.a. av Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Koncernredovisning

Koncernen består av kommunen och bolagen Valbohem AB (org.nr. 556527-9485), Färgelanda Vatten AB (556901-9630) och Gatersbyn 120 Fastighets AB (org.nr. 556975-3923) som ägs till 100 % av kommunen. Koncernredovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden, vilket innebär att Valbohem AB:s aktiekapital är eliminerat mot kommunens aktieinnehav i bolaget. I övrigt har elimineringar gjorts för interna mellanhavanden inom koncernen.

Skatteintäkter

Prognosen för den kollektiva slutavräkningen av kommunalskatt för redovisningsåret följer RKR:s rekommendation 4.2.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde med avdrag för avskrivningar och nedskrivningar. Anskaffningsvärdet utgörs av anskaffningsutgiften minskad med eventuella investeringsinkomster. Avskrivningar enligt plan sker fr.o.m. efterföljande kvartal som investeringen tas i bruk. Avskrivningar görs linjärt under investeringens bedömda ekonomiska livslängd. Nedskrivning av anläggningstillgång sker vid behov när värdet varaktigt gått ner. Pågående investeringar beläggs inte med någon internränta. De avskrivningstider som tillämpas är enligt RKR:s rekommendation 11:4.

Komponentavskrivning

RKR:s rekommendation 11.4 ställer krav på en avskrivningsmetod som syftar till att dela upp anläggningstillgångar i komponenter, som har olika nyttjandeperioder och utgör ett väsentligt värde. Komponenterna ska redovisas och skrivas av som separata enheter.

Från och med 2014 års investeringar tillämpas metoden med komponentavskrivning. Anläggningstillgångar anskaffade före 2014 har inte delats upp i komponenter, då återstående nyttjandeperiod på dessa anläggningars komponenter bedöms att inte utgöra ett väsentligt värde.

Kommunen tillämpar i allt väsentligt RKR:s rekommendation 8.2 om sammanställd redovisning dock görs ingen anpassning av de kommunala bolagens avskrivningsprinciper till kommunens. Detta gäller framförallt Valbohem AB som redovisar enligt K2 där komponentavskrivning inte tillämpas.

Fordringar

Fordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta.

Pensionsskuld

Pensionsskulden redovisas enligt den s.k. blandmodellen. Detta innebär att pensioner intjänade före 1998 redovisas inom linjen som ansvarsförbindelse medan pensioner intjänade från 1998 redovisas i resultaträkningen som en kostnad och den del som avser framtida utbetalningar redovisas under avsättningar i balansräkningen.

Leasing

Kommunen tillämpar RKR:s rekommendation 13:2 för klassificering av operationell respektive finansiell leasing.



Begreppsförklaringar

Anläggningstillgångar

Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav.

Ansvarsförbindelser

Förpliktelser i form av pensionsåtaganden, borgensåtaganden och dylikt. Om förpliktelsen måste infrias belastas resultatet.

Avskrivningar

Planmässig nedsättning av anläggningstillgångars värde. En i förväg bestämd procentsats av anläggningstillgångens anskaffningsvärde värde redovisas som kostnad under året.

Balanskrav

I kommunallagen finns fastställda krav om att kommunens intäkter skall överstiga kostnaderna. Fr.o.m. 1 december 2004 gäller att ett negativt resultat skall regleras inom 3 år och gäller fr.o.m. 2005 års resultat.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen vid bokslutsdagen. I balansräkningen framgår vilka tillgångar som finns och hur dessa finansierats i form av skulder och eget kapital.

Driftredovisning

Visar verksamheternas resursförbrukning och avvikelser i förhållande till budget.

Eget kapital

Är skillnaden mellan tillgångar och skulder. Utgör den del av de samlade tillgångarna som finansierats av egna medel. Förändringen av det egna kapitalet påverkas främst av årets resultat.

Finansieringsanalys

Visar hur verksamheten har finansierats och hur kapitalet har använts under räkenskapsåret. Finansieringsanalysen visar hur likvida medel har förändrats under året.

Finansnetto

Utgör skillnaden mellan ränteintäkter och räntekostnader.

Investeringsredovisning

Avser kommunens anskaffningar av anläggningstillgångar i form av t.ex. fastigheter, maskiner och inventarier.

Kommunbidrag

Till nämnd och sektorer tilldelade budgetanslag i form av skatteintäkter och statsbidrag.

Kortfristiga fordringar och skulder

Avser fordringar och skulder som har förfallodag mindre än ett år efter bokslutsdagen.

Likvida medel

Kassa- och bankmedel som utgör kommunens betalningsberedskap på kort sikt.



Likviditet

Visar omsättningstillgångar (exkl. lager) samt beviljad kredit i räkning i förhållande till de kortfristiga skulderna.

Långfristiga fordringar och skulder

Avser fordringar och skulder som har förfallodag senare än ett år efter bokslutsdagen.

Omsättningstillgångar

Tillgångar som på kort tid kan omsättas till likvida medel och som inte är avsedda för stadigvarande bruk.

Periodisering

Fördelning av kostnader och intäkter till den redovisningsperiod de uppstått.

Rörelsekapital

Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Visar kommunens finansiella styrka.

Skuldsättningsgrad

Skuldernas andel av det totala kapitalet uttryckt i procent.

Soliditet

Egna kapitalets andel av det totala kapitalet uttryckt i procent. Visar långsiktig betalningsförmåga.

Utdebitering

Anger hur stor del per intjänade hundra kronor som betalas i kommunalskatt.



Revisionsyttrande



5 år i sammandrag

Kommunen						
Belopp i mnkr	2016	2015	2014	2013	2012	
Omsättning*	509,5	434,8	416,0	411,5	415,5	
Resultat	12,2	0,1	12,4	22,5	13,3	
Resultat exkl jämförelsestörande poster (AFA)	12,2	-2,6	12,4	17,1	7,8	
Balansomslutning	263,7	259,5	245,0	225,9	272,7	
Ställda panter och ansvarsförbindelser	312,4	302,4	307,2	309,0	292,8	
Investeringsvolym	12,3	9,8	7,5	11,5	12,0	
Soliditet, %	46,8	42,7	44,5	39,5	27,8	
Antal anställda**	522	481	451	457	463	
Antal årsarbetare**	i.u	i.u	i.u	i.u	436	
Sysselsättningsgrad** (Andel heltidsanställda)	67%	67%	62%	62%	63%	
Antal invånare	6 627	6 495	6 502	6 520	6 549	
Skattesats	22,26	22,26	22,26	22,76	22,76	
Resultaträkning						
Verksamhetens intäkter	140,4	95,0	81,2	82,3	94,5	
Verksamhetens kostnader	-485,8	-424,0	-392,9	-376,2	-387,7	
Avskrivningar	-11,9	-10,9	-10,7	-10,5	-11,5	
Verksamhetens nettokostnader	-357,3	-339,9	-322,4	-304,3	-304,7	
Skatteintäkter	255,2	245,8	237,1	244,0	239,0	
Generella statsbidrag	113,9	94,0	97,6	83,2	80,9	
Finansnetto	0,3	0,2	-0,1	-0,3	-1,9	
Årets resultat	12,2	0,1	12,4	22,5	13,3	
Balansräkning						
Anläggningstillgångar	197,8	194,1	195,2	194,5	200,1	
Omsättningstillgångar	65,9	65,4	49,7	54,1	72,6	
Summa tillgångar	263,7	259,5	245,0	248,6	272,7	
Eget kapital	123,3	110,7	110,6	98,2	75,7	
Avsättningar	3,7	2,7	2,1	2,3	15,9	
Långfristiga skulder	60,6	66,3	70,6	90,0	111,3	
Kortfristiga skulder	76,0	79,8	61,7	58,1	69,8	
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	263,7	259,5	245,0	248,6	272,7	
Nettoinvestering (Nyinvest - Avskr)	0,4	-1,1	-3,2	1,0	0,5	
Ställda panter och ansvarsförbindelser	312,4	302,4	307,2	309,0	292,8	
Finansiella nyckeltal för kommuner <small>Mål2016</small>						
Resultat / Skatter & bidrag	1,9%	3,3%	0,0%	3,7%	6,9%	4,2%
Soliditet	40%	46,8%	42,7%	44,5%	39,5%	27,8%
Likviditet	>100%***	101,1%				
Likviditet			25,4	19,8	23,9	32,2
Räntabilitet på eget kapital %		9,9%	0,1%	11,2%	22,9%	17,6%

* Omsättning är definierad som summan av verksamhetens intäkter, skatteintäkter och generella statsbidrag

** Nytt personalsystem 2010, kommunen följer nu SKL:s rekommendationer.

*** Nytt likviditetsmått fr o m 2016